

DOCUMENT RESUME

ED 176 572

FL 010 643

TITLE Albanian: Basic Course. Volume V, Lessons 47-54.
INSTITUTION Defense Language Inst., Monterey, Calif.
PUB DATE Jan 66
NOTE 235p.; For related documents, see FL 010 626-628, FL 010 634, and FL 010 637-648; Tapes accompany the text.
AVAILABLE FROM Defense Language Institute, Foreign Language Center, Nonresident Instruction Division, Presidio of Monterey, California 93940.
LANGUAGE Albanian; English
EDRS PRICE MF01/PC10 Plus Postage.
DESCRIPTORS Adult Education; *Albanian; *Audiolingual Methods; Classroom Materials; *Grammar; *Instructional Materials; *Language Instruction; Postsecondary Education; *Second Language Learning; Speech Communication; Translation; Uncommonly Taught Languages; Vocabulary
IDENTIFIERS *Dialogs (Language Learning)

ABSTRACT

This fifth of ten volumes of audiolingual classroom instruction in Albanian for adult students treats Albanian grammar, syntax, and usage in a series of exercises consisting of grammar perception drills, grammar analysis, translation exercises, readings, question-and-answer exercises, and dialogues illustrating specific grammatical features. A vocabulary list is attached to each exercise. (1B)

 * Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
 * from the original document. *

ALBANIAN

BASIC COURSE

VOLUME V LESSONS 47-54

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH,
EDUCATION & WELFARE
NATIONAL INSTITUTE OF
EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION POSITION OR POLICY.

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS
MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

DLIFLC

Robert P. Schoffman

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES
INFORMATION CENTER (ERIC).

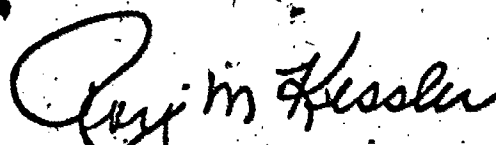
JANUARY, 1966

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE

This pamphlet is for use by the faculty, staff and students of the Defense Language Institute solely for official purposes. It is NOT for general distribution. It may NOT be released to other persons, quoted or extracted for publication, or otherwise copied or distributed without specific permission in each instance from the Director, Defense Language Institute.

ROY M. KESSLER
Colonel, USA
Director

Table of Contents

	<u>Page</u>
PORTY-SEVENTH LESSON	
Grammar Perception Drill	2
Dialogue Number 47	8
Main Features:	
The admirative mood. Conjugation of "me ngá," "me pré," "me thye (me krye)," "me vdekë"	
Adjectives used as nouns	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 47	10
Grammar Analysis:	
Adjectives used as nouns (masculine)	11
Grammar Drill	14
Translation Exercises	22
Reading Text and Questions	25
Homework	28
Vocabulary	29
PORTY-EIGHTH LESSON	
Grammar Perception Drill	32
Dialogue Number 48	38
Main Features:	
Nouns denoting family relationship (masculine). Conjugation of "me trokitë," "me përkitë," "me thirrë (key: me bërtitë)," "me zënë," "me përshëndetë (key: me matë)"	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 48	41
Grammar Analysis:	
Nouns denoting family relationship	43
Grammar Drill	45
Reading Text and Questions	53
Homework	56
Vocabulary	57
PORTY-NINTH LESSON	
Grammar Perception Drill	59
Dialogue Number 49	62
Main Features:	
Adjectives used as nouns (feminine).	
Conjugation of "me u-mjofhtë me," "me dashë" (simple past).	

	<u>Page</u>
Use of the verb "me pasë" substituting the possessive adjectives.	
"me leje" versus "më falni"	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 49	65
Grammar Analysis:	67
Adjectives used as nouns (feminine)	
"me leje" - "më falni"	
Omission of the possessive adjective	
Grammar Drill	70
Translation Exercises	79
Reading Text and Questions	81
Homework	84
Vocabulary	85

FIFTIETH LESSON

Grammar Perception Drill	87
Dialogue Number 50	94
Main Features:	
Nouns denoting family relationship (feminine). The present participle (replacing the future). The conditional	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 50	97
Grammar Analysis:	99
Nouns denoting family relationship (feminine). The conditional	
Grammar Drill	102
Reading Text and Questions	108
Homework	111
Vocabulary	112

FIFTY-FIRST LESSON

Grammar Perception Drill	116
Dialogue Number 51	121
Main Features:	
The use of the subjunctive. The use of the present as a future tense. The imperative with an object.	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 51	124

	<u>Page</u>
Grammar Analysis:	126
The subjunctive	
The imperative with an object	
Grammar Drill	129
Reading Text and Questions	136
Homework	139
Vocabulary	140

FIFTY-SECOND LESSON

Grammar Perception Drill	143
Dialogue Number 52	150
Main Features:	
The pluperfect. The conditional perfect tense. The pluperfect subjunctive (active and passive verbs)	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 52	153
Grammar Analysis:	155
The pluperfect. The pluperfect subjunctive. The conditional perfect tense.	
Grammar Drill	158
Reading Text and Questions	164
Homework	167
Vocabulary	168

FIFTY-THIRD LESSON

Grammar Perception Drill	171
Dialogue Number 53	178
Main Features:	
Prepositions governing all five cases.	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 53	181
Grammar Analysis:	183
Prepositions	
Grammar Drill	186
Reading Text and Questions	194
Homework	198
Vocabulary	199

FIFTY-FOURTH LESSON

	<u>Page</u>
Grammar Perception Drill	202
Dialogue Number 54	207
Main Features:	
Idioms with the dative replacing the possessive adjective.	
Idioms with the dative replacing the accusative with preposition "per."	
Agent nouns derived from past participle.	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 54.	210
Grammar Analysis:	212
Idioms with the dative	
Agent nouns	
Grammar Drill	215
Reading Text and Questions	221
Homework	225
Vocabulary	226

1. Unë kam në xhep 100 dollarë.

Ti qenkë i pasun!

Ju keni parë shumë në bankë.

(me qenë i pasun): Ju qenkeni i pasun!

Ai s'ka asnjë lek në emër të tij.

(me qenë i vorfën): Ai qenka i vorfën!

Na vijmë në shkollë në orën 7.

(me ardhë heret): Na ardhkemi heret!

Ata hanë 5 herë në ditë.

(me hangër shumë): Ata hangërkan shumë!

Unë fliej 10 orë në natë.

(me fjetë shumë): Ju fjetkeni shumë!

Ai shkon në Durrës çdo fund jave.

(me shkue shpesh): Ai shkueka shpesh në Durrës!

Na studjojmë katër orë në mbrëmje.

(me studjue shumë): Na studjuekeni shumë në mbrëmje.

Ata s'kanë as bukë me hangër.

(me qenë shumë të vorfën): Ata qenkan të vorfën!

Ndër disa krahina të Shqipërisë bje 70 cm. shi në vjetë.

(me ra shi shumë): Ndër disa krahina të Shqipërisë raka shi shumë!

Unë pij tri gota qumësht në mëngjes.

(me pi shumë qumësht): Ju piken shi shumë qumësht!

Unë bëj 15 minuta me ardhë me kambë nga shtëpia në Presidë.

(me ecë shpejt): Ju ecken shpejt!

Ju shkrueni shqip pa gabime.

(me shkruë mirë): Ju shkruen shqip!

2. A është dhetë vjeç djali i madh i Zotit Elbasanit?

Po, djali i madh i Zotit Elbasanit është dhetë vjeç.

A është i madhi dhetë vjeç?

Po, i madhi është dhetë vjeç.

Sa vjeç është i madhi?

I madhi është dhetë vjeç.

Cili djali është dhetë vjeç?

I madhi është dhetë vjeç.

A është tetë vjeç djali i vogël i Zotit Elbasanit?

Po, djali i vogël i Zotit Elbasanit është tetë vjeç.

A: Është i vogli tetë vjeç?
 Po, i vogli është tetë vjeç.
 Sa vjeç është i vogli?
 I vogli është tetë vjeç.
 Cili djalë është tetë vjeç?
 I vogli është tetë vjeç.

A: Është i madhi në klasën e katërtë?
 Po, i madhi është në klasën e katërtë.
 A janë librat e të madhit në çantë?
 Po, librat e të madhit janë në çantë.
 A i tha mësuesi të madhit me studjue më shumë?
 Po, mësuesi i tha të madhit me studjue më shumë.
 A e patë ju të madhin tue shkue në shkollë vetëm?
 Po, na e pamë të madhin tue shkue në shkollë
 vetëm.
 A mori i vogli dy lapsa prej të madhit?
 Po, i vogli mori dy lapsa prej të madhit.

3. Unë ngas kur jam vonë për shkollë.
 Kush nget kur është vonë për shkollë?
 Unë ngas kur jam vonë për shkollë.
 A nget ti kur je vonë për shkollë?
 Po, unë ngas kur jam vonë për shkollë.
 A ngas unë kur jam vonë për shkollë?
 Po, ti nget kur je vonë për shkollë.
 A nget ai kur është vonë për shkollë?
 Po, ai nget kur është vonë për shkollë.
 A ngasim na kur jemi vonë për shkollë?
 Po, na ngasim kur jemi vonë për shkollë.
 A ngitni ju kur jeni vonë për shkollë?
 Po, na ngasim kur jemi vonë për shkollë.
 A ngasim na kur jemi vonë për shkollë?
 Po, ju ngitni kur jeni vonë për shkollë.
 A ngasin ata kur janë vonë për shkollë?
 Po, ata ngasin kur janë vonë për shkollë.

Unë ngava dje kur shkova në shtëpi.
 Kush ngau dje kur shkoi në shtëpi?
 Unë ngava dje kur shkova në shtëpi.
 A ngave ti në dje kur shkoje shtëpi?
 Po, unë ngava dje kur shkova në shtëpi.
 A ngava unë dje kur shkova në shtëpi?
 Po, ti ngave dje kur shkoje në shtëpi.
 A ngau ai dje kur shkoi në shtëpi?

Po, ai ngau dje kur shkoi në shtëpi.
 A ngamë na dje kur shkuem në shtëpi?
 Po, na ngamë dje kur shkuem në shtëpi.
 A ngatë ju dje kur shkuet në shtëpi?
 Po, na ngamë dje kur shkuem në shtëpi.
 A ngamë na dje kur shkuem në shtëpi?
 Po, ju ngatë dje kur shkuet në shtëpi.
 A nganë ata dje kur shkuen në shtëpi?
 Po, ata nganë dje kur shkuen në shtëpi.

Unë do të ngas kur të shkoj n'aeroport.
 Kush do të ngasi kur të shkojë n'aeroport?
 Unë do të ngas kur të shkoj n'aeroport.
 A do të ngasish ti kur të shkojsh n'aeroport?
 Po, unë do të ngas kur të shkoj n'aeroport.
 A do të ngas unë kur të shkoj n'aeroport?
 Po, ti do të ngasish kur të shkojsh n'aeroport.
 A do të ngasi ai kur të shkojë n'aeroport?
 Po, ai do të ngasi kur të shkojë n'aeroport.
 A do të ngasim na kur të shkojmë n'aeroport?
 Po, na do të ngasim kur të shkojmë n'aeroport.
 A do të ngitni ju kur të shkoni n'aeroport?
 Po, na do të ngasim kur të shkojmë n'aeroport.
 A do të ngasim na kur të shkojmë n'aeroport?
 Po, ju do të ngitni kur të shkoni n'aeroport.
 A do të ngasin ata kur të shkojnë n'aeroport?
 Po, ata do të ngasin kur të shkojnë n'aeroport.

4. Unë e pres ambëlsinën me thikë.
 Kush e pret ambëlsinën me thikë?
 Unë e pres ambëlsinën me thikë.
 A e pret ti ambëlsinën me thikë?
 Po, unë e pres ambëlsinën me thikë.
 A e pres unë ambëlsinën me thikë?
 Po, ti e pret ambëlsinën me thikë.
 A e pret ai ambëlsinën me thikë?
 Po, ai e pret ambëlsinën me thikë.
 A e presim na ambëlsinën me thikë?
 Po, na e presim ambëlsinën me thikë.
 A e pritni ju ambëlsinën me thikë?
 Po, na e presim ambëlsinën me thikë.
 A e presim na ambëlsinën me thikë?
 Po, ju e pritni ambëlsinën me thikë.
 A e presin ata ambëlsinën me thikë?
 Po, ata e presin ambëlsinën me thikë.

Unë preva dje dorën me brisk.

Kush e preu dje dorën me brisk?

Unë e preva dje dorën me brisk.

A e preve ti dje dorën me brisk?

Po, unë e preva dje dorën me brisk.

A e preva unë dje dorën me brisk?

Po, ti e preve dje dorën me brisk.

A e preu ai dje dorën me brisk?

Po, ai e preu dje dorën me brisk.

A e prentë na dje pjeshkën që kishim në kopakt?

Po, na e prentë dje pjeshkën që kishim në kopakt.

A e pretë ju dje pjeshkën që kishim në kopakt?

Po, na e prentë dje pjeshkën që kishim në kopakt.

A e prentë na dje pjeshkën që kishim në kopakt?

Po, ju e pretë dje pjeshkën që kishim në kopakt.

A e prentë ata dje pjeshkën që kishim në kopakt?

Po, ata e prentë dje pjeshkën që kishim në kopakt.

Unë do t'a pres barin nesër mbasdreke.

Kush do t'a presi barin nesër mbasdreke?

Unë do t'a pres barin nesër mbasdreke.

A do t'a presish ti barin nesër mbasdreke?

Po, unë do t'a pres barin nesër mbasdreke.

A do t'a pres unë barin nesër mbasdreke?

Po, ti do t'a presish barin nesër mbasdreke.

A do t'a presi ai barin nesër mbasdreke?

Po, ai do t'a presi barin nesër mbasdreke.

A do t'a presim na barin nesër mbasdreke?

Po, na do t'a presim barin nesër mbasdreke.

A do t'a pritni ju barin nesër mbasdreke?

Po, na do t'a presim barin nesër mbasdreke.

A do t'a presim na barin nesër mbasdreke?

Po, ju do t'a pritni barin nesër mbasdreke.

A do t'a presin ata barin nesër mbasdreke?

Po, ata do t'a presin barin nesër mbasdreke.

5. Unë thyej shpesh pjata.

Kush thyen shpesh pjata?

Unë thyej shpesh pjata.

A thyen ti shpesh pjata?

Po, unë thyej shpesh pjata.

A thyej unë shpesh pjata?

Po, ti thyen shpesh pjata.

A thyen ai shpesh pjata?

Po, ai thyen shpesh pjata.
 A thyejmë na shpesh pjata?
 Po, na thyejmë shpesh pjata.
 A thyeni ju shpesh pjata?
 Po, na thyejmë shpesh pjata.
 A thyejmë na shpesh pjata?
 Po, ju thyeni shpesh pjata.
 A thyejnë ata shpesh pjata?
 Po, ata thyejnë shpesh pjata.

Unë theva një gotë tue shtruar sofrën.
 Kush theu një gotë tue shtruar sofrën?
 Unë theva një gotë tue shtruar sofrën.
 A theve ti një gotë tue shtruar sofrën?
 Po, unë theva një gotë tue shtruar sofrën.
 A theva unë një gotë tue shtruar sofrën?
 Po, ti theve një gotë tue shtruar sofrën.
 A theu ai një gotë tue shtruar sofrën?
 Po, ai theu një gotë tue shtruar sofrën.
 A thyem na një gotë tue shtruar sofrën?
 Po, na thyem një gotë tue shtruar sofrën.
 A thyet ju një gotë tue shtruar sofrën?
 Po, na thyem një gotë tue shtruar sofrën.
 A thyem na një gotë tue shtruar sofrën?
 Po, ju thyet një gotë tue shtruar sofrën.
 A thyen ata një gotë tue shtruar sofrën?
 Po, ata thyen një gotë tue shtruar sofrën.

6. Unë vdes në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë.
 Kush vdes në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë?
 Unë vdes në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë.
 A vdes ti në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë?
 Po, unë vdes në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë.
 A vdes unë në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë?
 Po, ti vdes në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë.
 A vdes ai në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë.

Po, ai vdes në qoftë se nuk ha për një kohë të gjatë.

A vdesim na në qoftë se nuk hamë për një kohë të gjatë?

Po, na vdesim në qoftë se nuk hamë për një kohë të gjatë.

A vdisni ju në qoftë se nuk hani për një kohë të gjatë?

Po, na vdesim në qoftë se nuk hamë për një kohë të gjatë.

A vdesim na në qoftë se nuk hamë për një kohë të gjatë?

Po, ju vdisni në qoftë se nuk hani për një kohë të gjatë.

A vdesin ata në qoftë se nuk hanë për një kohë të gjatë?

Po, ata vdesin në qoftë se nuk hanë për një kohë të gjatë.

Zitni Berati vdiq nga gripi.

Kush vdiq nga gripi?

Zotni Berati vdiq nga gripi.

Dy ushtarë vdiqën dje në spital.

Kush vdiq dje në spital?

Dy ushtarë vdiqën dje në spital.

Unë do të vdes një ditë.

Kush do të vdesi një ditë?

Unë do të vdes një ditë.

A do të vdesish ti një ditë?

Po, unë do të vdes një ditë.

A do të vdes unë një ditë?

Po, ti do të vdesish një ditë.

A do të vdesi ai një ditë?

Po, ai do të vdesi një ditë.

A do të vdesim na një ditë?

Po, na do të vdesim një ditë.

A do të vdisni ju një ditë?

Po, na do të vdesim një ditë.

A do të vdesim na një ditë?

Po, ju do të vdisni një ditë.

A do të vdesin ata një ditë?

Po, ata do të vdesin një ditë.

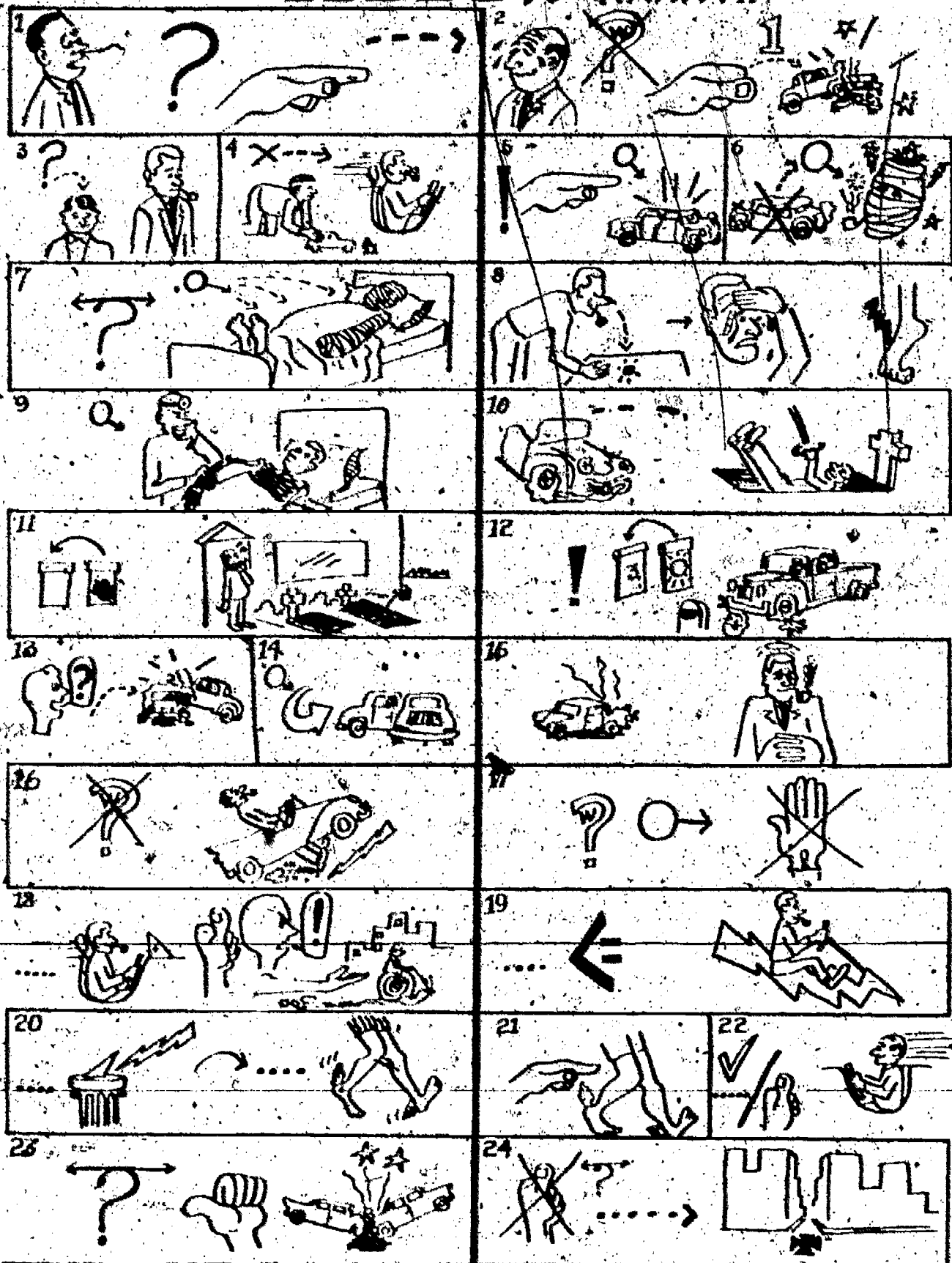
PJESA E DYTË
DIALOGU

XXXXVII
SECOND PART
DIALOGUE

Nji aksident me automobil

1. Pse je i mërzitur?
2. Si mos me qenë! Nji prej djelmvet të mij ka pasë nji aksident me automobil.
3. Cili? Djali i vogël?
4. Jo, i madh; i vogli është shumë i kujdesshëm.
5. T'a paska prishë automobilin!
6. Nuk e çaj kokën për automobilin, por për atë; është vrá shumë.
7. Vërtetë? Ku është vrá?
8. Ka vrá keqas nji s'q, të djathtin; xhami e ka prë në fytyrë dhe ka thyë kambën e majtë.
9. Paska qenë në rrezik me vdekë!
10. Sigurisht! Përditë vdesin njerëz në këtë mënyrë.
11. Mbramë vdiqën dy vetë tamam para shtëpis sime.
12. E di. Nji tjetër vdiq tri ditë më parë, në të njëjtat rrethana.
13. Më trego si ngjan aksidenti!
14. Djali thotë se nji automobil, tue dalë nga nji këthesë, i ka prë rrugën.
15. Nuk paska pasë faj djali!
16. Si jo? Duhet t'a kishte ndalë menjherë.
17. Pse nuk e ka ndalë?
18. Sepse e nget tepër shpejt; e kam këshillue kaq herë me e ngá më ngadalë, sidomos në qytet.
19. Ndoshta ka qenë për ngut.
20. Ai është gjithëmonë për ngut; edhe kur ecën duket sikur nget.
21. Me thënë të drejtën, edhe ti nget kur ecën.
22. Mirëpo automobilin nuk e ngas shpejt.
23. Në ç'vend u-ndeshën?
24. Nuk e di tamam ku; në qendër të qytetit, kujtoj.

LESSON XXXVII

A Car Accident

1. Why are you upset?
2. Why shouldn't I be? One of my sons had a car accident.
3. Which one? The youngest son?
4. No, the oldest. The youngest is very careful.
5. Boy, he must have wrecked your car!
6. I don't care about the car; it's him that I care for, he was badly hurt.
7. Really? Where did he get hurt?
8. He has hurt his eye badly, the right one, the glass cut his face, and he broke his left foot also.
9. He must have been in danger of dying.
10. Sure. In this way people die every day.
11. Two people died last night right in front of my house.
12. I know. Another one died three days ago under the same circumstances.
13. Tell me how the accident happened.
14. The boy says that a car coming out of a curve cut in front of him.
15. It wasn't your boy's fault.
16. Why not? He should have stopped the car at once.
17. Why didn't he stop it?
18. Because he was driving too fast. I have advised him to drive slower, especially in town.
19. Maybe he was in a hurry.
20. He is always in a hurry. Even when he walks he seems to be running.
21. To tell the truth you too run when you walk.
22. Yes, but I don't drive the car fast.
23. Where did they collide?
24. I don't know where, in the center of town I think.

PJESA E TRETE
ANALIZË GRAMATIKORE

XXXXVII
THIRD PART
GRAMMAR ANALYSIS

NOUNS: Adjectives used as Nouns

An adjective performs the function of a noun whenever it represents a person, animal or action.

I madhi dhe i vogli janë të dy të martuem.
(The eldest and the youngest are both married.)

As we see in the above statement "i madhi" and "i vogli" are two nouns, derived from adjectives, substituting the noun "djali" - Djali i madh dhe djali i vogël janë të dy të martuem.

Adjectives used as nouns take the form, gender and case of the nouns which they substitute.

Declension of nouns--masculine:

SINGULAR

	Indefinite	Definite
Nom.	nji i mirë	i miri
Gen.	i, e, të nji, të miri	i, e, të të mirit
Dat.	nji të miri	të mirit
Acc.	nji të mirë	të mirin
Abl.	prej nji të miri	prej të mirit

PLURAL

	Indefinite	Definite
Nom.	disa të mirë	të mirët
Gen.	i, e, të disa të mirëve	i, e, të të mirëvet
Dat.	disa të mirëve	të mirëvet
Acc.	disa të mirë	të mirët
Abl.	prej disa të mirëve	prej të mirëvet

Declension of nouns ending in k, g, h and long vowels:

SINGULAR

	Indefinite	Definite
Nom.	nji frikacak	frikacaku
Gen.	i, e, të nji frikacaku	i, e, të frikacakut
Dat.	nji frikacaku	frikacakut
Acc.	nji frikacak	frikaçakun
Abl.	prej nji frikacaku	prej frikacakut

PLURAL

	Indefinite	Definite
Nom.	disa frikacakë	frikacakët
Gen.	i, e, të disa frikacakëve	i, e, të frikacakëvet
Dat.	disa frikacakëve	frikacakëvet
Acc.	disa frikacakë	frikacakët
Abl.	prej disa frikacakëve	prej frikacakëvet

The use of nouns derived from adjectives:

(a) To substitute a noun previously mentioned, a noun which is superfluous to be mentioned (i sëmundi, the sick man) or to substitute the noun gjithë, thing (e vërteta, the truth).

(b) More often in definite form.

The following examples will illustrate better the use of nouns derived from adjectives:

Në këtë klasë ka nxënës të këqij e nxënës të mirë; të mirët punojnë, kurse të këqijt s'bajnë gjë.
(There are good and bad students in this class; of course the good ones do work, while the bad ones don't do a thing.)

Kërkohen mësues që dijnë gjuhë të hueja. T'interesuemit duhet të paraqesin lutje sa më parë.
(Teachers who know foreign languages are wanted. Those who are interested should apply as soon as possible.)

Examples: (continued)

Të rijt janë entuziastë.
(Young people have enthusiasm.)

E vërteta del gjithëmonë në shesh.
(The truth always comes out.)

Të plagosurit u-çuen në spital.
(The wounded were taken to the hospital.)

Tryeza ishte mbushë me të gjitha të mirat.
(All the good things were on the table.)

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

XXXXVII
FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. Answer with the admirative mood to the statement given by the teacher (T.).

T. Zotni Bardhi ka një shtëpi që kushton 50,000 dollarë.

S. Ashtu? Zotni Bardhi qenka i pasun!

T. Unë i nxã përditë të gjitha mësimet.

S. Vërtetë? Ju qenkeni shumë i zellshëm!

T. Unë jam 52 vjeç.

S. Vërtetë? Unë qenkam më i ri se ju! Unë jam 51 vjeç.

T. Ju të dy s'keni bënë asnjë gabim në provim.

S. Shumë mirë. D.m.th. na qenkemi më të mirët e klasës!

T. Klasa B ka 3 nxënës që janë më të gjatë se 2 metra.

S. Vërtetë? Qenkan të gjatë!

T. Zotni Bardhi ka 11 fëmijë.

S. Vërtetë? Zotni Bardhi paska shumë fëmijë!

T. Unë kam blé një automobil të ri. Qe ku është!

S. Ah, sa ngjyrë të bukur paska! Paskeni blé një automobil të mirë!

T. A keni një pëndë, ju lutem?

S. Po, kam.

(after looking for it):

Jo, nuk e paskam me vete! E paskam harrue në shtëpi!

T. Qe provimet! Në çdo fjalë keni bënë nga një gabim.

S. Ah, sa shumë gabime paskemi bënë!

T. Mbramë nxënësit kanë shkue në shtëpi në orën 5 të mëngjesit dhe kanë ardhë në klasë në orën 8.

S. Ata s'paskan fjetë veçse 2 orë!

2. Djali i madh është në klasën e katërtë.
 A është i madhi në klasën e katërtë?
 Po, i madhi është në klasën e katërtë.
 Cili djalë është në klasën e katërtë?
 I madhi është në klasën e katërtë.

Librat e djalit të madh janë në çantë.
 A janë librat e të madhit në çantë?
 Po, librat e të madhit janë në çantë.
 Librat e cilit djalë janë në çantë?
 Librat e të madhit janë në çantë.

Mësuesi i tha djalit të madh me studjue më shumë.
 A i tha mësuesi të madhit me studjue më shumë?
 Po, mësuesi i tha të madhit me studjue më shumë.
 Cilit djalë i tha mësuesi me studjue më shumë?
 Mësuesi i tha të madhit me studjue më shumë.

Ju e patë djalë e madh tue shkue në shkollë.
 A e pashë unë të madhin tue shkue në shkollë?
 Po, ju e patë të madhin tue shkue në shkollë.
 Cilin djalë pashë unë tue shkue në shkollë?
 Ju e patë të madhin tue shkue në shkollë.

Unë mora prej djalit të madh dy libra.
 A morët ju prej të madhit ndonji libër?
 Po, unë mora prej të madhit dy libra.
 Prej kujt morët ju dy libra?
 Unë mora prej të madhit dy libra.

Mësuesi i ri është në klasën tjetër.
 A është i riu në klasën tjetër?
 Po, i riu është në klasën tjetër.
 Cili mësues është në klasën tjetër?
 I riu është në klasën tjetër.

Këta janë rrathorët e mësuesit të ri.
 A janë këta rrathorët e të riut?
 Po, këta janë rrathorët e të riut.
 Rrathorët e cilit mësues janë këta?
 Këta janë rrathorët e të riut.

Na i a dhamë detyrat e shtëpis mësuesit të ri.
 A i a dhamë detyrat e shtëpis të riut?
 Po, na i a dhamë detyrat e shtëpis të riut.

Cilit mësues i a dhatë detyrat e shtëpis?
Na i a dhamë detyrat e shtëpis të riut.

Na folëm sot në mëngjes me mësuesin e ri.
A folëm na sot në mëngjes me të riun?

Po, na folëm sot në mëngjes me të riun.
Me cilin mësues folët ju sot në mëngjes?
Na folëm sot në mëngjes me të riun.

Na i morëm detyrat e shtëpis prej mësuesit të ri.
A i morët detyrat e shtëpis prej të riut?
Po, na i morëm detyrat e shtëpis prej të riut.
Prej cilit mësues i morët detyrat e shtëpis?
Na i morëm detyrat e shtëpis prej të riut.

For supplementary drill:

Ask questions as above with the following phrases:

vllai i vogël punon në fabrikë,
rrroqepsi i gjatë është 37 vjeç,
nxënsi i shkurtë është 20 vjeç,
mësuesi plak është në klasë.

3. A ngas unë më shpejt se ai?
Po, ti nget më shpejt se ai.
Kush nget më shpejt se unë?
Unë ngas më shpejt se ti.
Çka bën ai më shpejt se unë?
Ai nget më shpejt se ti.
A ngasin na kur shkojmë me hangër?
Po, ju ngitni kur shkon me hangër.
Cilët ngasin kur shkojmë me hangër?
Na ngasin kur shkojmë me hangër.
Çka bëjnë ata kur shkojnë me hangër?
Ata ngasin kur shkojnë me hangër.

A ngava unë sepse ishem vonë?
Po, ti ngave sepse ishe vonë.
Kush ngau sepse ishte vonë?
Unë ngava sepse ishem vonë.
Pse ngau ai?
Ai ngau sepse ishte vonë.
A ngamë na kur shkuem në kinema?
Po, ju ngatë kur shkuet në kinema.

Çka bëtë ju kur shkulet në kinema?
 Na nganë kur shkuen në kinema.
 Cilët nganë kur shkuen në kinema?
 Ata nganë kur shkuen në kinema.

A do të ngas unë kur të shkoj me blë ilaçet?
 Po, të do të ngasish kur të shkojsh me blë ilaçet.

Çka do të bëjsh ti kur të shkojsh në kinema?

Unë do të ngas kur të shkoj në kinema.

Kush do të ngasi kur të shkojë me marrë fëmijët në shkollë?

Ai do të ngasi kur të shkojë me marrë fëmijët në shkollë.

A do të ngasin na kur t'i uleni kodrës?

Po, ju do të ngitni kur t'i uleni kodrës.

Cilët do të ngasin kur t'i ulen kodrës?

Na do të ngasin kur t'i uleni kodrës.

Çka do të bëjnë ata?

Ata do të ngasin kur t'i ulen kodrës.

For supplementary drill:

Ask questions as above with the following phrases:

unë e ngas automobilin mirë,
 unë e ngas aeroplanin mirë,
 unë ngas kur due me shkue në shkollë shpejt.

4. A e pres unë mollën me thikë?

Po, ti e pret mollën me thikë.

Me çka e pret ti mollën?

Unë e pres mollën me thikë.

Kush e pret portokallin me thikë?

Ai e pret portokallin me thikë.

A i presim na pemët që janë thë?

Po, ju i pritni pemët që janë thë.

Cilët i presin lulet që janë thë?

Na i presim lulet që janë thë.

Çka presin ata?

Ata i presin lulet që janë thë.

A e preva unë dorën me brisk?

Po, ti e preve dorën me brisk.

Çka preve ti me brisk?

Unë e preva dorën me brisk.

Me çka e preu ai dorën?

Ai e preu dorën me brisk.

A e premë na pjeshkën sepse ishte thá?

Po, ju e pretë pjeshkën sepse ishte thá.

Cilët e prenë pjeshkën?

Na e premë pjeshkën sepse ishte thá.

Pse e prenë ata mollën?

Ata e prenë mollën sepse ishte thá.

A do t'a pres unë mishin para se t'a há.

Po, ti do t'a presish mishin para se t'a hásh.

Kush do t'a presi mishin para se t'a háj?

Unë do t'a pres mishin para se t'a há.

Çka do të bájë ai?

Ai do t'a presi mishin para se t'a háj.

A do t'i presim na domatet para se t'i bájme sallatë?

Po, ju do t'i pritni domatet para se t'i báni sallatë.

Cilët do t'i presin qepët para se t'i fusin në sallatë?

Na do t'i presim qepët para se t'i fusim në sallatë.

Çka do të bájne ata?

Ata do t'i presin qepët para se t'i fusin në sallatë.

5. A e thyej unë shpesh gotën e ujit?

Po, ti e thyen shpesh gotën e ujit.

Kush i thyen shpesh pjatat kur i lán?

Unë i thyej shpesh pjatat kur i láj.

Çka bân ai?

Ai i thyen shpesh pjatat kur i lán.

A i thyejmë na filxhanat nganjihërë kur i lajmë?

Po, ju i thyeni nganjihërë filxhanat kur i lani.

Cilët i thyejnë nganjihërë gotat e ujit kur i lajnë?

Na i thyejmë nganjihërë gotat e ujit kur i lajmë.

A i thyejnë ata xhamat e dritorevet nganjihërë?

Po, ata i thyejnë nganjihërë xhamat e dritorevet.

A e theva unë xhamin e dritores?

Po, ti e theve xhamin e dritores.

Kush e theu filxhanin e kafes?

Unë e theva filxhanin e kafes.

Çka theu ai?

Ai e theu filxhanin e kafes.

A i thyem na pjatat kur po i lajshim?

Po, ju i thytë pjatat kur po i lajshi.

Cilët i thyen pjatat?

Na i thyem pjatat kur po i lajshim.

Çka bënë ata?

Ata i thyen pjatat kur po i lajshin.

A do t'a thyej unë dritoren në qoftë se nuk mund t'a hap?

Po, ti do t'a thyejsh dritoren në qoftë se nuk mund t'a hapish.

Kush do t'a thyejë dritoren në qoftë se nuk mund t'a hapi?

Unë do t'a thyej dritoren në qoftë se s'mund t'a hap.

Çka do të bëjë ai?

Ai do t'a thyejë dritoren në qoftë se nuk mund t'a hapi.

A do t'a thyejmë na derën e automobilit në qoftë se nuk mund t'a hapim?

Jo, ju nuk do t'a thyeni derën e automobilit në qoftë se nuk mund t'a hapni.

Cilët nuk do t'a thyejnë derën e automobilit?

Na s'do t'a thyejmë derën e automobilit.

Çka s'do të thyejnë ata?

Ata s'do t'a thyejnë derën e automobilit.

6. A vdes njeriu nga frika?

Jo, njeriu s'vdes, zakonisht, nga frika.

A vdesin shumë njerë n'Amerikë nga aksidente të ndryshme?

Po, n'Amerikë vdejnë mjaft njerëz nga aksidente të ndryshme.

A vdiq dje një nxënës në spital?

Po, dje vdiq një nxënës në spital.

A vdiqën dy ushtarë në një aksident?

Po, dy ushtarë vdiqën në një aksident.

A do të vdes unë një ditë?

Po, ti do të vdesish një ditë.

A do të vdesish ti një ditë?

Po, unë do të vdes një ditë.

A do të vdesi ai një ditë?

Po, ai do të vdesi një ditë.

A do të vdesim na një ditë?

Po, ju do të vdisni një ditë.

A do të vdisni ju një ditë?

Po, na do të vdesim një ditë.

A do të vdesin ata një ditë?

Po, ata do të vdesin një ditë.

7. A kanë rrugët e Presidios shumë këthesa?

Po, rrugët e Presidios kanë shumë këthesa.

Cilat rrugë kanë shumë këthesa?

Rrugët e Presidios kanë shumë këthesa.

Sa këthesa kanë rrugët e Presidios?

Rrugët e Presidios kanë shumë këthesa.

Çka kanë rrugët e Presidios?

Rrugët e Presidios kanë shumë këthesa.

A u-vrava unë në dorë kur mbylla derën?

Po, ju u-vratë në dorë kur mbyllet derën.

Kur u-vrâ ai në dorë?

Ai u-vrâ në dorë kur mbylli derën.

Kur u-vranë na?

Na u-vranë kur mbyllën derën.

Kur u-vranë ata?

Ata u-vranë kur mbyllën derën.

8. A kam unë faj që u-prish automobili?

Jo, ti s'ke faj që u-prish automobili.

Kush s'ka faj që u-prish automobili?

Unë s'kam faj që u-prish automobili.

Po ai, a ka faj që u-prish automobili?

Jo, as ai s'ka faj që u-prish automobili.

9. A është motra e tij shumë e kujdesshme?

Po, motra e tij është shumë e kujdesshme.

Kush është shumë e kujdesshme?

Motra e tij është shumë e kujdesshme.

Motra e kujt është shumë e kujdesshme?

Motra e tij është shumë e kujdesshme.

Qysh është motra e tij?

Motra e tij është shumë e kujdesshme.

Zotni Sadik Kodra ka dy djelm; i madhi është 18 vjeç dhe i vogli 16 vjeç. Dje në drekë, djali i madh, ndërsa po shkonte në qytet, pati një aksident me automobil. Nga një këthesë e rrugës doli një automobil dhe i preu rrugën. Vedati (djali i madh i Zotni Sadik Kodrës) nuk e ndaloi automobilin me kohë, kështu që u-ndesh me të. Automobili është prishë shumë dhe Vedati është vrá mjaft: ka thyer kambën e majtë në dy vende, ka vrá synin e djathtë dhe qhami i thyer e ka prë në fytyrë. Vedati do të kishte mundur edhe me vdekë. Përditë vdesin njerëz në aksidente automobili.

Dy ditë më parë dy njerëz vdiqën në të njëjtat rrethana jo shumë larg nga shtëpia e Zotni Sadik Kodrës e tri ditë më parë një tjetër vdiq po aty afër.

Vedati është shofer mjaft i mirë, por ka një zakon të keq: e nget automobilin tepër shpejt. Zotni Sadiku e ka këshillue kaq herë me e ngatë më ngadalë, por Vedati është ende i ri e harron shpejt. Edhe Ganiu, djali i vogël i Zotni Kodrës, di t'a ngasi automobilin, por ai është më i kujdesshëm se Vedati.

Vedati do të qëndrojë në spital një katër a pesë ditë e mëtej do të kthehet në shtëpi.

QUESTIONS - PYETJE

1. Sa djelm ka Zotni Sadik Kodra?
2. Sa vjeç është i madhi dhe sa vjeç i vogli?
3. Cili prej djelmvet pat dje në drekë një aksident me automobil?
4. Kush pat një aksident dje në drekë ndërsa po shkonte në qytet?
5. Çka i ngjau djalit të madh dje në drekë?
6. Prej nga doli një automobil dhe i preu djalit rrugën?
7. Çka bëri një automobil nga një këthesë e rrugës?
8. Kush nuk e ndaloi automobilin me kohë?
9. Me çka u-ndesh, kështu, Vedati?
10. Cili automobil është prishë shumë?
11. Kush është vrá mjaft?
12. Kush ka thyer kambën e majtë në dy vende?
13. Cilin s' ka vrá Vedati?
14. Kë ka prë në fytyrë xhami, i thyem i automobilit?
15. Kush do të kishte mundë edhe me vdekë?
16. Kur vdesin njerëz në aksidente automobili?
17. Kur vdiqën dy njerëz jo shumë larg nga shtëpia e Zotni Sadik Kodrës?
18. Kush është shofer mjaft i mirë?
19. Çfarë zakoni të keq ka Vedati?
20. Kush e ka këshilluar Vedatin kaq herë me e ngatë automobilin më ngadalë?

21. Kush është ende i ri e harron shpejt?
22. Edhe kush tjetër di t'la ngasi automobilin, por është më i kujdesshëm se Vedati?
23. Çka bën Ganiu?
24. Ku do të qëndrojë Vedati një katër a pesë ditë?
25. Kush do të kthehet mandej në shtëpi?

**PJESA E SHTATË
DETYRË SHTRËPIJE**

**XXXXVII
SEVENTH PART
HOMEWORK**

A. Answer the following questions using adjectives used as nouns. Example:

Q. Cili prej djelmvet tuej quhet Agim: djali i madh apo djali i vogël?

A. I vogli quhet Agim.

1. Cilë automobil ju pëlqen më shumë: automobili i kuq apo automobili i verdhë?

2. Me cilin automobil do të shkoni: me automobilin e ri apo me automobilin e vjetër?

3. Cilin krah ka vrë; krahun e majtë apo krahun e djathtë?

4. Cilët dialogë janë të vështirë me u-nxënë: dialogët e gjatë apo dialogët e shkurtë?

B. Translate into Albanian:

5. My father died 20 years ago.

6. I cut my left hand with a knife.

7. Who broke the windowpane?

8. He left one hour ago; he was in a hurry.

C. Translate into English:

9. Ah, sa automobil të bukur paska ky zotni!

10. Ashtu? Vetëm 4 orë në natë flëni? Ju fjetkeni shumë pak!

Zotni Sadik Kodra ka dy djelm; i madhi është 18 vjeç dhe i vogli 16 vjeç. Dje në drekë, djali i madh, ndërsa po shkonte në qytet, pati një aksident me automobil. Nga një këthesë e rrugës doli një automobil dhe i preu rrugën. Vedati (djali i madh i Zotni Sadik Kodrës) nuk e ndaloi automobilin me kohë, kështu që u-ndesh me të. Automobili është prishur shumë dhe Vedati është vrarë mjaft: ka thyer kambën e majtë në dy vende, ka vrarë synin e djathtë dhe xhami i thyer e ka prë në fytyrë. Vedati do të kishte mundur edhe me vdekë. Përditë vdesin njerëz në aksidente automobili.

Dy ditë më parë dy njerëz vdiqën në të njëjtat rrethana jo shumë larg nga shtëpia e Zotni Sadik Kodrës e tri ditë më parë një tjetër vdiq po aty afër.

Vedati është shofer mjaft i mirë, por ka një zakon të keq: e nget automobilin tepër shpejt. Zotni Sadiku e ka këshilluar kaq herë me e ngatë më ngadalë, por Vedati është ende i ri e harron shpejt. Edhe Ganiu, djali i vogël i Zotni Kodrës, di t'a ngasi automobilin, por ai është më i kujdesshëm se Vedati.

Vedati do të qëndrojë në spital një katër a pesë ditë e mëtej do të kthehet në shtëpi.

QUESTIONS - PYETJE

1. Sa djelm ka Zotni Sadik Kodra?
2. Sa vjeç është i madhi dhe sa vjeç i vogli?
3. Cili prej djelmvet pat dje në drekë një aksident me automobil?
4. Kush pat një aksident dje në drekë ndërsa po shkonte në qytet?
5. Çka i ngjau djalit të madh dje në drekë?
6. Prej nga doli një automobil dhe i preu djalit rrugën?
7. Çka bëri një automobil nga një këthesë e rrugës?
8. Kush nuk e ndaloi automobilin me kohë?
9. Me çka u-ndësh, kështu, Vedati?
10. Cili automobil është prishë shumë?
11. Kush është vrá mjaft?
12. Kush ka thyer kambën e majtë në dy vende?
13. Cilin s'ý ka vrá Vedati?
14. Kë ka prë në fytyrë xhami i thyem i automobilit?
15. Kush do të kishte mundë edhe me vdekë?
16. Kur vdesin njerëz në aksidente automobili?
17. Kur vdiqën dy njerëz jo shumë larg nga shtëpia e Zotni Sadik Kodrës?
18. Kush është shofer mjaft i mirë?
19. Çfarë zakoni të keq ka Vedati?
20. Kush e ka këshilluar Vedatin kaq herë me e nga automobilin më ngadalë?

21. Kush është ende i ri e harron shpejt?
22. Edhe kush tjetër di t'ia ngasi automobilin, por është më i kujdesshëm se Vedati?
23. Çka bën Ganiu?
24. Ku do të qëndrojë Vedati një katër a pesë ditë?
25. Kush do të kërket mandej në shtëpi?

**PJESA E SHTATË
DETYRË SHTRËPIJE**

**XXXVII
SEVENTH PART
HOMEWORK**

A. Answer the following questions using adjectives used as nouns. Example:

Q. Cili prej djelmvet tuej quhet Agim: djali i madh apo djali i vogël?

A. I vogli quhet Agim.

- 1. Cili automobil ju pëlqen më shumë: automobili i kuq apo automobili i verdhë?**
- 2. Me cilin automobil do të shkoni: me automobilin e ri apo me automobilin e vjetër?**
- 3. Cilin krah ka vrë: krahun e majtë apo krahun e djathtë?**
- 4. Cilët dialogë janë të vështitë me u-nxënë: dialogët e gjatë apo dialogët e shkurtë?**

B. Translate into Albanian:

- 5. My father died 20 years ago.**
- 6. I cut my left hand with a knife.**
- 7. Who broke the windowpane?**
- 8. He left one hour ago; he was in a hurry.**

C. Translate into English:

- 9. Ah, sa automobil të bukur paska ky zotni!**
- 10. Ashtu? Vetëm 4 orë në natë flëni? Ju fjetkeni shumë pak!**

PJESA E TETË
FJALORI

XXXVII
EIGHTH PART
VOCABULARY

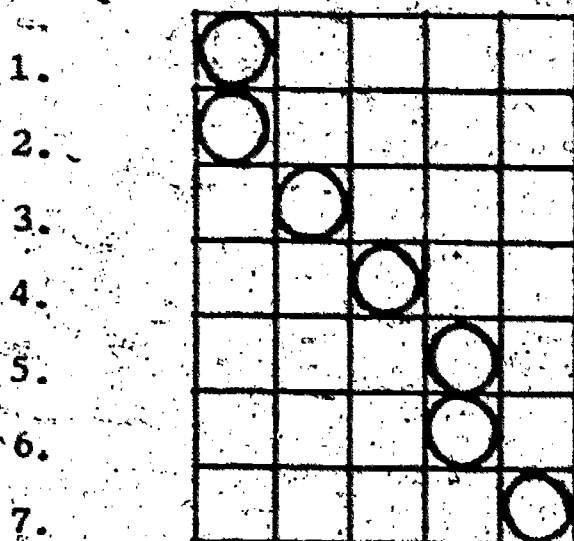
aksident, -i aksidente, -t	(m.)	accident
i, e, të djathtë të djathta	(adj. m. & f.)	right
i djathti, e djathta të djathtit, të djathtat	(m. & f.)	the right one
keqas	(adv.)	badly
këthesë, -a këthesa, -t	(f.)	curve, turn
i, të kujdesshëm e, të kujdesshme	(adj. m. & f.)	careful
i, e, të majtë të majta	(adj. m. & f.)	left
i majti, e majta të majtit, të majtat	(m. & f.)	the left one
i, e, të mërzitun të mërzituna	(adj. m. & f.)	upset, bored, annoyed
mirëpo	(conj.)	but, yes but
me u-ndeshë (unë ndeshem)	(v.)	to collide, meet, encounter, clash, bump
me ngjë (unë ngas)	(v.)	to run; drive; tease
ngadalë	(adv.)	slowly, gently, gradually
me ngjã (ngjan)	(v.)	to happen, occur
me prë (unë pres)	(v.)	to cut

me prishë (unë prish)	(v.)	to break, ruin, destroy; spoil; erase; squander; change (money); harm, upset (stomach); decay (teeth)
rrethanë, -a rrethana, -t	(f.)	circumstance
rrezik, -u rreziqe, -t	(m.)	danger, risk, peril
sikur	(conj.)	as, as if, as though
me thye (unë thyej)	(v.)	to break; change (money)
me vdeke (unë vdes)	(v.)	to die (for people)
me vra (unë vras)	(v.)	to hurt, injure; to kill (by shooting)
xham, -i xhama, -a	(m.)	glass, windowpane

Notes:

Nuk e çaj koken.	I don't care.
kaq herë	so many times
Si mos me qenë!	Why shouldn't I be!
me qenë për ngut (unë jam për ngut)	to be in a hurry
me qenë në rrezik (unë jam në rrezik)	to be in danger
Si jo?	Why not? (of course)
me thënë të drejtën	to tell the truth

Fjalë Kryq

1. Gjuha që po nxëni.
2. Nji nga gradat e nënoficeravet.
3. Keni 6 orë në ditë.
4. Ato që pini kur ju dhemb kryet.
5. Ujë që del nga toka.
6. Kur bje fillon asë mbaron mësimi.
7. Kur marrim, zakonisht na gëzojnë.

Në qoftë se e keni bërë mirë, shkronjat e çdo rrethi, tue fillue nga nalt, do të formojnë nji fjalë që tregon nji gjë që, kur quhet e bardhë n'Amerikë ka vetëm nji.

Përgjegjet janë në faqen e fundit të këtij volumni.

PJESA E PARË

XXXXVIII

FIRST PART

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A është rrobagepës villai i Zotni Kadriut?

Po, villai i Zotni Kadriut është rrobagepës.

Zotni Kadriu është mësues, po i villai ç'punë bën?

I villai është rrobagepës.

A është Zotni Kadriu rrobagepës?

Jo, Zotni Kadriu është mësues; i villai është rrobagepës.

Ç'punë bën i villai?

I villai është rrobagepës.

Çka është i villai?

I villai është rrobagepës.

Ç'punë bën Zotni Kadriu dhe ç'punë bën i villai?

Zotni Kadriu është mësues, i villai është rrobagepës.

A jeton në Berat nipi i Zotni Kadriut?

Po, nipi i Zotni Kadriut jeton në Berat.

Zotni Kadriu jeton në Gjinokastër, po i nipi ku jeton?

I nipi jeton në Berat.

A jeton Zotni Kadriu në Berat?

Jo, Zotni Kadriu jeton në Gjinokastër; i nipi jeton në Berat.

Ku jeton i nipi?

I nipi jeton në Berat.

Ku jeton Zotni Kadriu e ku jeton i nipi?

Zotni Kadriu jeton në Gjinokastër; i nipi jeton në Berat.

a. A shkuen Zotni Kadriu dhe i villai në Tiranë?

Po, Zotni Kadriu dhe i villai shkuen në Tiranë.

Ku shkuen Zotni Kadriu dhe i villai?

Zotni Kadriu dhe i villai shkuen në Tiranë.

Cilët shkuen në Tiranë?

Zotni Kadriu dhe i villai shkuen në Tiranë.

Çka bënë Zotni Kadriu dhe i villai?

Zotni Kadriu dhe i villai shkuen në Tiranë.

b. A është automobili i Zotni Kadriut në garazh?

Po, automobili i Zotni Kadriut është në garazh.

Po automobili që është në rrugë, a është i të villait?

Po, automobili që është në rrugë është i të villait.

I kujt është automobili që është në rrugë?
 Automobili që është në rrugë është i të vllait.
 Ku është automobili i të vllait?
 Automobili i të vllait është në rrugë.

c. A i dërgoi Zotni Kadriu një letër të vllait?
 Po, Zotni Kadriu i dërgoi një letër të vllait.
 Kujt i dërgoi një letër Zotni Kadriu?
 Zotni Kadriu i dërgoi një letër të vllait.
 Çka i dërgoi të vllait Zotni Kadriu?
 Zotni Kadriu i dërgoi një letër të vllait.
 Kush i dërgoi një letër të vllait?
 Zotni Kadriu i dërgoi një letër të vllait.

d. A foli në telefon Zotni Kadriu me të vllën?
 Po, Zotni Kadriu foli në telefon me të vllën.
 Me kë foli në telefon Zotni Kadriu?
 Zotni Kadriu foli në telefon me të vllën.
 Çka bëri Zotni Kadriu?
 Zotni Kadriu foli në telefon me të vllën.
 Kush foli në telefon me të vllën?
 Zotni Kadriu foli në telefon me të vllën.

e. A mori Zotni Kadriu një letër prej të vllait?
 Po, Zotni Kadriu mori një letër prej të vllait.
 Prej kujt mori një letër Zotni Kadriu?
 Zotni Kadriu mori një letër prej të vllait.
 Çka mori Zotni Kadriu prej të vllait?
 Zotni Kadriu mori një letër prej të vllait.
 Kush mori një letër prej të vllait?
 Zotni Kadriu mori një letër prej të vllait.

2. Unë i përkas këpucët kur i nxjerr nga rafti.
 Kush i përket këpucët kur i nxjerr nga rafti?
 Unë i përkas këpucët kur i nxjerr nga rafti.
 A i përket ti këpucët kur i nxjerr nga rafti?
 Po, unë i përkas këpucët kur i nxjerr nga rafti.
 A i përkas unë këpucët kur i nxjerr nga rafti?
 Po, ti i përket këpucët kur i nxjerr nga rafti.
 A i përket ai këpucët kur i nxjerr nga rafti?
 Po, ai i përket këpucët kur i nxjerr nga rafti.

A i përkasim na këpucët kur i nxjerrim nga rafti?
 Po, na i përkasim këpucët kur i nxjerrim nga rafti.

A i përkitni ju këpucët kur i nxirni nga rafti?

Po, na i përkasim këpucët kur i nxjerrim nga rafti.

A i përkasim na këpucët kur i nxjerrim nga rafti?

Po, ju i përkitni këpucët kur i nxirni nga rafti.

A i përkasin ata këpucët kur i nxjerrin nga rafti?

Po, ata i përkasin këpucët kur i nxjerrin nga rafti.

Unë i përkitat librat e Thomait.

Kush i përkiti librat e Thomait?

Unë i përkitat librat e Thomait.

A i përkitet ti librat e Thomait?

Po, unë i përkitat librat e Thomait.

A i përkitat unë librat e Thomait?

Po, ti i përkitet librat e Thomait.

A i përkiti ai librat e Thomait?

Po, ai i përkiti librat e Thomait.

A i përkitëm na librat e Thomait?

Po, na i përkitëm librat e Thomait.

A i përkitët ju librat e Thomait?

Po, na i përkitëm librat e Thomait.

A i përkitëm na librat e Thomait?

Po, ju i përkitët librat e Thomait.

A i përkitën ata librat e Thomait?

Po, ata i përkitën librat e Thomait.

Unë s'do t'i përkas librat sonte.

Kush s'do t'i përkas librat sonte?

Unë s'do t'i përkas librat sonte.

A do t'i përkasish ti librat sonte?

Jo, unë s'do t'i përkas librat sonte.

A do t'i përkas unë librat sonte?

Jo, ti s'do t'i përkasish librat sonte.

A do t'i përkas ai librat sonte?

Jo, ai s'do t'i përkas librat sonte.

A do t'i përkasim na librat sonte?

Jo, na s'do t'i përkasim librat sonte.

A do t'i përkitni ju librat sonte?

Jo, na s'do t'i përkasim librat sonte.

A do t'i përkasim na librat sonte?

Jo, ju s'do t'i përkitni librat sonte.

A do t'i përkasin ata librat sonte?

Jo, ata s'do t'i përkasin librat sonte.

3. A pres unë në rrugë kur due me marrë autobusin?
Po, ju pritni në rrugë kur doni me marrë autobusin.

Unë prita mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

Kush priti mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin?

Unë prita mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

A prite ti mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin?

Po, unë prita mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

A prita unë mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin?

Po, ti prite mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

A priti ai mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin?

Po, ai priti mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

A pritëm na mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin?

Po, na pritëm mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

A pritët ju mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin?

Po, na pritëm mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

A pritëm na mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin?

Po, ju pritët mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

A pritën ata mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin?

Po, ata pritën mbramë një gjymës ore për të marrë autobusin.

Unë do të pres deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

Kush do të presi deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku?

Unë do të pres deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

A do të presish ti deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku?

Po, unë do të pres deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

A do të pres unë deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku?

Po, ti do të presish deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

A do të presi ai deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku?

Po, ai do të presi deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

A do të presim na deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku?

Po, na do të presim deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

A do të pritni ju deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku?

Po, na do të presim deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

A do të presim na deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku?

Po, ju do të pritni deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

A do të presin ata deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku?

Po, ata do të presin deri sa të mbarojë mësimi për të shkue ke mjeku.

4. A shkova unë në San Francisco javën që kaloi?

Po, ju shkuet në San Francisco javën që kaloi.

Kush shkoi në San Francisco javën që kaloi?

Ju shkuet në San Francisco javën që kaloi.

Ku shkova unë javën që kaloi?

Ju shkuet në San Francisco javën që kaloi.

Kur shkova unë në San Francisco?

Ju shkuet në San Francisco javën që kaloi.

A do të shkoj unë në Los Angeles javën që vjen?

Po, ju do të shkoni në Los Angeles javën që vjen.

Kush do të shkojë në Los Angeles javën që vjen?

Ju do të shkoni në Los Angeles javën që vjen.

Ku do të shkoj unë javën që vjen?

Ju do të shkoni në Los Angeles javën që vjen.

Kur do të shkoj unë në Los Angeles?

Ju do të shkoni në Los Angeles javën që vjen.

A punova unë të shtunden që kaloi?

Po, ju punuat të shtunden që kaloi.

Kush punoi të shtunden që kaloi?

Ju punuat të shtunden që kaloi.

Çka bëra unë të shtunden që kaloi?

Ju punuat të shtunden që kaloi.

Kur punova unë?

Ju punuat të shtunden që kaloi.

A do të punoj unë të dielen që vjen?

Jo, ju nuk do të punoni të dielen që vjen.

Kush nuk do të punojë të dielen që vjen?

Ju nuk do të punoni të dielen që vjen.

Çka nuk do të bëj unë të dielen që vjen?

Ju nuk do të punoni të dielen që vjen.

Kur nuk do të punoj unë?

Ju nuk do të punoni të dielen që vjen..

PJESA E DYTË
DIALOGU

XXXXVIII
SECOND PART
DIALOGUE

Nji mik i Z. Feti Koplikut vjen për drekë

(Troket derës; Zoja Kopliku hap derën)

Zoja Kopliku: Oh, Zotni Niazi! Urdhënoni mbrendë!
Niazi: Pritni sa të fshij kambët, Zoje; kam
këpucët me baltë.

Z.K.: Mos u-trazoni! Nuk e kam fshij shtëpinë
sot. Urdhënoni! Mirë se erdhët!

N.: Mirë se ju gjeta, Zoje! Kam ardhë
pak heret, më duket.

Z.K.: Jo, aspak; keni ardhë tamam në kohë.
Urdhënoni në kolltuk!

N.: Ju falem nderës! Si po e çoni, Zoje?

Z.K.: Mirë, por e zânun gjithë ditën me punë
shtëpije. Si është Lulja?

N.: Lulja ka shkue me fëmijët ke i ati,
n'Elbasan.

Z.K.: E di, Wështu më tha Feti sot. Kur
do të kthehet?

N.: Javën që vjen, por më parë do të shkojë
ke i vllai, në Fier.

Z.K.: Ashtu? Paska Lulja një vllë në Fier?

N.: Po, ka! Atje jeton edhe i ungji, me
të birin, i nipi e ca kushrëj tjerë.

Z.K.: Më falni një minut; po shkoj me thirrë
Fetiu.

N.: Ju lutem, Zoje.

Fetiu: Tungjatjeta, Niazi! A ke shumë që ke
ardhë?

N.: Pse, a nuk më ndigjove kur erdha?

F.: Jo. Më kishte zënë gjumi tue lexue.

N.: Tash sa erdha, Feti. Sa u-përshën-
deta me Zojën.

XXXXVIII

P.: Hyrije! A i ke qitë gjë Niaziut?
Z.K.: Jo ende. A po urdhënon një rakë,
Z. Niazi?
N.: Po, por mos u-trazoni për meze, sepse
mezja m'a pret lezetin e bukës.
Z.K.: Si të keni qejf.
N.: Për të mirë!
Fëtiu dhe Z.K.: Të bëftë mirë!

— Ah! Të thashë me i qe duart, o jo
kambë!

LESSON XXXVIII.

A friend of Mr. Feti Kopliku
comes for dinner

(Somebody knocks at the door; Mrs. Kopliku opens it)

Mrs. K.: Oh, Mr. Niazi it's you! Come in please!

Niazi: One minute, as soon as I wipe my feet,
Ma'am; my shoes are full of mud.

Mrs. K.: Don't bother! I haven't cleaned the
house today. Come on in!

N.: Glad to see you Ma'am! I think I'm
a little early.

Mrs. K.: Not at all; you're just in time. Please
sit down.

N.: Thank you! How is everything Ma'am?

Mrs. K.: Pretty good, busy all day with the
house chores. How is Lule?

N.: Lule and the children went to Ribasam
to Lule's father.

Mrs. K.: I know, Feti told me that today. When
is she coming back?

N.: Next week, but first she'll go to see
her brother in Fier.

Mrs. K.: Is that so! Does Lule have a brother
in Fier?

N.: Yes, she does. Also her uncle, his son,
her nephew and some other cousins live
in Fier.

Mrs. K.: Excuse me a second, I'm going to call
Feti.

N.: O.K.

Feti: Hi, Niazi! Have you been here long?

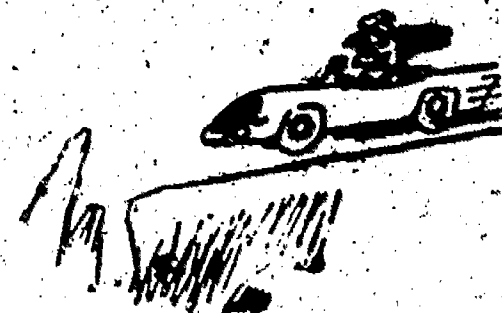
N.: Why didn't you hear me come?

F.: No. I fell asleep while reading.

N.: I just came Feti. I just greeted
your wife.

XXXXVIII

F.: Hyrije!. Have you offered anything to
Niazi?
Mrs. K.: Not yet. Do you care for a "raki,"
Mr. Niazi?
N.: All right, but don't bother about any
snacks, because anything to eat would
spoil my appetite.
N.: Cheers!
Mrs. K. Cheers!
and F.

— Mos mō kalixs ti. Sue vetō mo glō-
tō frenin e automobiliō...

NOUNS denoting family relationship (masculine)

The possessive adjective follows the noun in the definite form. Examples:

libri im (my book)
mësuesi yt (your teacher)
etc.

Now look at these examples:

a.	vllai im	my brother
b.	vllai yt	your (thy) brother
c.	vllai i tij	his brother
d.	vllai i saj	her brother
e.	vllai ynë	our brother
f.	vllai juej	your brother
g.	vllai i tyne	their brother

1. The possessive adjectives "im" and "yt" may precede a noun denoting blood or family relationship in the indefinite form. Thus, the examples a. and b. become:

im vllá	my brother
yt vllá	your (thy) brother

2. The possessive adjectives "i tij" and "i saj" do not precede the noun denoting family relationship. But in Albanian the particle "i" precedes a noun, in the definite form, denoting family relationship. The noun formed this way expresses the meaning of a possessor in the third person singular (i tij or i saj).

The following are the most common nouns denoting family relationship (masculine):

Normal form: Noun & Possessive adjective

vllai i tij, vllai i saj
ungji i tij, ungji i saj

Noun with particle expressing poss. in the 3rd person singular

i vllai
i ungji

nipi i tij, nipi i saj	i nipi
vjehrrri i tij, vjehrrri i saj	i vjehrrri
kunati i tij, kunati i saj	i kunati
gjyshi i tij, gjyshi i saj	i gjyshi
biri i tij, biri i saj or	
djali i tij, djali i saj	i biri
baba i tij, baba i saj	i ati
burri i saj	i shoqi
pronari i shtëpis	i zoti
(i dyqanit, etc.)	

3. In plural (see examples e, f and g), the possessive adjectives can neither precede the noun nor have a special form.
4. Nouns with particles, denoting family relationship, are treated as adjectives used as nouns and are declined, (see Grammar Analysis Lesson 47). The declension of "i ati," which is irregular is as follows:

Nom.		i ati
Gen.	i, e, të	t'et
Dat.		t'et
Acc.		t'an
Abl.	prej	t'et

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

XXXVIII
FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. Unë trokas në një derë kur due që të m'a hapin.

A trokas unë në derë?

Po, ti troket në derë.

Kush troket në derë?

Unë trokas në derë.

Cili troket në derë?

Ai troket në derë.

A trokasim na në derë?

Po, ju trokitni në derë.

Cilët trokasim në derë?

Na trokasim në derë.

Çka bëjnë ata?

Ata trokasim në derë.

A trokita unë në derë për një kohë të gjatë?

Po, ti trokite në derë për një kohë të gjatë.

Kush trokiti në derë për një kohë të gjatë?

Unë trokita në derë për një kohë të gjatë.

Cili trokiti në derë për një kohë të gjatë?

Ai trokiti në derë për një kohë të gjatë.

A trokitëm na në derë, por s'përgjegji kurrkush?

Po, ju trokitët në derë, por s'përgjegji kurrkush.

Cilët trokitëm në derë?

Na trokitëm në derë, por s'përgjegji kurrkush.

Çka bënë ata?

Ata trokitëm në derë, por s'përgjegji kurrkush.

A do të trokas unë në derë para se të hyj?

Po, ti do të trokasish në derë para se të hyjsh.

Kush do të trokasi në derë para se të hyjë?

Unë do të trokas në derë para se të hyj.

Çka do të bëjë ai?

Ai do të trokasi në derë para se të hyjë.

A do të trokasim na në derë para se të hyjmë?

Po, ju do të trokitni në derë para se të hyjni.

Cilët do të trokasim në derë para se të hyjnë?

Na do të trokasim në derë para se të hyjmë.

Çka do të bëjnë ata?

Ata do të trokasim në derë para se të hyjnë.

2. A e përkas unë stufën kur është e nxehët?

Jo, ti nuk e përket stufën kur është e nxehët.

Kush nuk e përket stufën kur është e nxehët?

Unë nuk e përkas stufën kur është e nxehët.

Çka nuk bân ai?

Ai nuk e përket stufën kur është e nxehët.

A e përkasim na llampën kur është e nxehët?

Jo, nuk e përkitni llampën kur është e nxehët.

Cilët nuk e përkasin llampën kur është e nxehët?

Na nuk e përkasim llampën kur është e nxehët.

Çka nuk bëjnë ata?

Ata nuk e përkasin llampën kur është e nxehët.

3. A e thërras unë mjekun në shtëpi kur jam shumë i sëmundë?

Po, ti e thërret mjekun në shtëpi kur je shumë i sëmundë.

Kush e thërret mjekun në shtëpi kur është shumë i sëmundë?

Unë e thërras mjekun në shtëpi kur jam shumë i sëmundë.

Çka bân ai?

Ai e thërret mjekun në shtëpi kur është shumë i sëmundë.

A i thërrasim na prindët për darkë ndonjiherë?

Po, ju i thërritni prindët për darkë nganjiherë.

Cilët i thërrasin prindët për darkë nganjiherë?

Na i thërrasim prindët për darkë nganjiherë.

Çka bëjnë ata?

Ata i thërrasin prindët për darkë nganjiherë.

4. A zâ unë peshk shpesh?

Po, ti zâ peshk shpesh.

Kush zâ peshk shpesh?

Unë zâ peshk shpesh.

Çka bân ai?

Ai zâ peshk shpesh.

A zâmë na punë menjihërë kur shkojmë në një vend të ri?

Po, ju zëni punë menjihërë kur shkoni në një vend të ri.

Cilët zânë punë menjihërë?

Na zâmë punë menjihërë.

Çka bëjnë ata?

Ata zânë punë menjihërë.

A e zûna unë kambën me derë?

Po, ti e zûne kambën me derë.

Kush e zûni kambën me derë?

Unë e zûna kambën me derë.

Çka i ngjau atij?

Ai e zûni kambën me derë.

A i zûmë na shokët që kishin kalue përpara?

Po, ju i zûtë shokët që kishin kalue përpara.

Cilët i zûnë shokët që kishin kalue përpara?

Na i zûmë shokët që kishin kalue përpara.

Çka bënë ata?

Ata i zûnë shokët që kishin kalue përpara.

A do të zâ unë punë në këtë qytet?

Po, ti do të zâsh punë në këtë qytet.

Kush do të zâjë punë në këtë qytet?

Unë do të zâ punë në këtë qytet.

Çka do të bëjë ai?

Ai do të zâjë punë në këtë qytet.

A do t'i zâmë na shokët në qoftë se rrijmë mbrapa me mësime?

Po, ju do t'i zëni shokët në qoftë se rrini mbrapa me mësime.

Cilët do t'i zâmë shokët?

Na do t'i zâmë shokët.

Çka do të bëjnë ata?

Ata do t'i zâmë shokët.

5. A i përshëndes unë oficerat kur i takoj në rrugë?

Po, ti i përshëndet oficerat kur i takon në rrugë.

Kush i përshëndet oficerat kur i takon në rrugë?

Unë i përshëndes oficerat kur i takoj në rrugë.

Çka bân ai?

Ai i përshëndet oficerat kur i takon në rrugë.

A i përshëndesim na njerzit tonë kur shkojmë ndokund?

Po, ju i përshëndetni njerzit tuej kur shkoni ndokund.

Cilët i përshëndesin njerzit e tyre kur shkojnë ndokund?

Na i përshëndesim njerzit tonë kur shkojmë ndokund.

Çka bëjnë ata?

Ata i përshëndesin njerzit e tyre kur shkojnë ndokund.

A e përshëndetshem unë nënën kur dilshem nga shtëpia?

Po, ti e përshëndetshe nënën kur dilshem nga shtëpia.

Kush e përshëndette nënën kur dilte nga shtëpia?

Unë e përshëndetshem nënën kur dilshem nga shtëpia.

Çka bënte ai?

Ai e përshëndette nënën kur dilte nga shtëpia.

A i përshëndetshim na nënoficerat kur ishim në ushtri?

Jo, ju nuk i përshëndetshi nënoficerat kur ishit në ushtri.

Cilët nuk i përshëndetshin nënoficerat kur ishin në ushtri?

Na nuk i përshëndetshim nënoficerat kur ishim në ushtri.

Çka nuk bëjshin ata?

Ata nuk i përshëndetshin nënoficerat kur ishin në ushtri.

A e përshëndeta unë gruen kur dola nga shtëpia?

Po, ti e përshëndete gruen kur dole nga shtëpia.

Kush e përshëndeti gruen kur doli nga shtëpia?

Unë e përshëndeta gruen kur dola nga shtëpia.

Çka bëni ai?

Ai e përshëndeti gruen kur doli nga shtëpia.

A e përshëndetëm na komandantin kur erdhi në klasë?

Jo, ju nuk e përshëndetët komandantin kur erdhi në klasë.

Cilët nuk e përshëndetën komandantin kur erdhi në klasë?

Na nuk e përshëndetëm komandantin kur erdhi në klasë.

Çka nuk bënë ata?

Ata nuk e përshëndetën komandantin kur erdhi në klasë.

A përshëndetem unë me shokë kur hyj në klasë?

Po, ti përshëndete me shokë kur hyt në klasë.

Kush përshëndetet me shokë kur hyt në klasë?

Unë përshëndetem me shokë kur hyj në klasë.

Çka bân ai?

Ai përshëndetet me shokë kur hyn në klasë.
A përshëndetemi na me mësuesit kur i shofim në kafe?

Po, ju përshëndeteni me mësuesit kur i shifni në kafe.

Cilët përshëndeten me mësuesit kur i shofin në kafe?

Na përshëndetemi me mësuesit kur i shofim në kafe.

Çka bëjnë ata?

Ata përshëndeten me mësuesit kur i shofin në kafe.

A përshëndeteshem unë me prindët kur largoheshem nga qyteti?

Po, ti përshëndetesh me prindët kur largohesh nga qyteti.

Kush përshëndetesh me prindët kur largohesh nga qyteti?

Unë përshëndeteshem me prindët kur largoheshem nga qyteti.

Çka bënte ai?

Ai përshëndetesh me prindët kur largohesh nga qyteti.

A përshëndeteshim na me mësuesit kur mbarojshim shkollën?

Po, ju përshëndeteshi me mësuesit kur mbarojshi shkollën.

Cilët përshëndeteshin me mësuesit kur mbarojshin shkollën?

Na përshëndeteshim me mësuesit kur mbarojshim shkollën.

Çka bëjshin ata?

Ata përshëndeteshin me mësuesit kur mbarojshin shkollën.

A u-përshëndeta unë me nënën kur u-nisa për Korçë?

Po, ti u-përshëndete me nënën kur u-nise për Korçë.

Kush u-përshëndet me nënën kur u-nis për Korçë?

Unë u-përshëndeta me nënën kur u-nisa për Korçë.

Çka bëni ai?

Ai u-përshëndet me nënën kur u-nis për Korçë.

A u-përshëndetëm na me miqt kur i pamë në mensë?

Po, ju u-përshëndetët me miqt kur i patë në mensë.

Cilët u-përshëndetën me miqt kur i panë në mensë?

Na u-përshëndetëm me miqt kur i pamë në mensë.

Çka bënë ata?

Ata u-përshëndetën me miqt kur i panë në mensë.

6. A keni provim javën që vjen?

Jo, javën që vjen s'kemi provim.

A kemi ndonji festë muejin që vjen?

Jo, muejin që vjen s'kemi asnjë festë.

Ku do të shkoni vjetin që vjen?

Nuk e dij se ku do të shkoj vjetin që vjen.

A shkulet ndokund javën që kaloi?

Po, javën që kaloi qesh në San Francisco.

A ka rá shí muejin që kaloi?

Jo, muejin që ka bi s'ka rá shí.

Ku keni qenë vjetin që kaloi?

Vjetin që kaloi kam qenë n'Europë.

7. A i fshíj unë kambët kur hýj në një shtëpi?

Po, ti i fshín kambët kur hýn në një shtëpi.

A i fshíni ju këpucët shpesh?

Po, unë i fshíj këpucët mjaft shpesh.

A i fshín ai rrobet para se t'i veshi?

Po, ai i fshín rrobet para se t'i veshi.

A e fshíjmë na dhomën shpesh a rrallë?

Ju e fshíni dhomën rrallë.

A e fshíni ju klasën një herë në javë?

Po, na e fshíjmë klasën një herë në javë.

A e fshíjnë ata zyrën çdo ditë?

Po, ata e fshíjnë zyrën çdo ditë.

8. A ke shumë që ke ardhë këtu në Monterey?

Kam tre muaj që kam ardhë në Monterey.

A ke shumë që ke fillue me studjue shqip?

Jo, s'kam shumë që kam fillue me studjue shqip.

A ke shumë që ke hangër?

Jo, një orë më parë hangra mëngjes.

A ke shumë që je tue pritë?

Jo, s'kam shumë; një dhjetë minuta.

A ka shumë që është nisë?

Jo, s'ka shumë që është nisë.

A ka shumë që ka fillue me rã shi?
Jo, s'ka shumë që ka fillue me rã shi.

A ka shumë që ka mrrijtë treni?
Jo, s'ka shumë që ka mrrijtë treni.

9. A ju zë gjumi kur hani shumë?
Po, mue më zë gjumi kur hã shumë.
A më zë gjumi posa bij me fjetë?
Po, jú ju zë gjumi posa bini me fjetë.
A e zë gjumi atë kur është shumë i lodhun?
Po, atë e zë gjumi kur është shumë i lodhun.

10. Kur e mbaruët detyrën e shtëpis?
Tash sa e mbarova..
Kur e shkruet letrën?
Tash sa e shkrova.
Kur hangri ai?
Tash sa hangri.

11. A keni qejf me pë ndonji gjã?
Rakë, po të keni.
A keni qejf me hangër gjellë shqiptare?
Po, kam shumë qejf me hangër gjellë shqiptare.
A ka qejf ai me ardhë me në?
Jo, ai s'ka qejf me ardhë me në.

12. A është Zotni Berati mësues?
Po, Zotni Berati është mësues.
Po i ati i Zotni Beratit, ç'punë bãn?
Edhe i ati ka qenë mësues.
E kujt është kjo shtëpi?
Asht e t'et.
Kujt i keni thënë me ardhë?
T'et i kam thënë me ardhë.
A e keni takue ndonjiherë t'anë e Zotni Petrelës?
Jo, s'e kam takue asnjë herë t'anë e Zotni Petrelës.
Prejt kujt e keni marrë këtë letër?
E kam marrë prej t'et.

A është Zotni Korça peshkatãr?
Po, Zotni Korça është peshkatãr.
Po i biri, ç'punë bãn?
I biri është berbër.

I kujt është ky dyqan?

Ky dyqan është i të birit.

Kujt i a keni dërgue pakon?

Të birit i a kam dërgue pakon.

A e njef të birin e Zotni Korçës?

Po, e kam takue një herë të birin e Zotni Korçës.

Prej kujt e keni marrë këtë letër?

E kam marrë prej të birit.

A është Zoja Leka mësuese?

Po, Zoja Leka është mësuese.

Po i shoqi, ç'punë bën?

I shoqi është mjek.

I kujt është ky automobil?

Ky automobil është i të shoqit.

Kujt i a keni dërgue pakon?

Të shoqit i a kam dërgue pakon.

A keni folë me të shoqin.

Po, kam folë me të shoqin.

Prej kujt e keni marrë letrën?

Prej të shoqit e kam marrë letrën.

A është Zojusha Përmeti nëpunëse?

Po, Zojusha Përmeti është nëpunëse.

Po i fejueni, ç'punë bën?

I fejueni punon në një fabrikë.

I kujt është ky qen?

Ky qen është i të fejuemit.

Kujt i a keni dërgue rrobat?

Të fejuemit i a kam dërgue rrobat.

A e njifni të fejuemin e Zojushës Përmeti?

Po, e njof të fejuemin e Zojushës Përmeti.

Prej kujt e keni marrë këtë kravatë?

E kam marrë prej të fejuemit të Zojushës Përmeti.

Feti Kopliku ka ftue për drekë shokun e tij Niazi Kodrën mbasi Lulja, grueja e Niaziut, ka shkue me fëmijët ke prindët n'Elbasan. Niaziu si mrrin ke shtëpia e Fetiut troket në derë dhe Zoja Hyrije i çel derën. Mbasi përshëndeten, Zoja Hyrije e fton të hyjë mbrendë. Niaziu fshin kambët mbasi rrugës kishte daltë dhe kishte ndy këpucët. Atëherë Zoja Hyrije i thotë mos të trazohet e t'urdhënojë e t'ulet në kolltuk. Niaziu ulet. Pyet zojën si po e çon e si është me shëndet. Zoja i tregon se gjithë ditën është e zënë me punët e shtëpisë, por se është mirë me shëndet. Zoja Hyrije pyet për Lulën, mbasi familja e Fetiut dhe familja e Niaziut njifen prej shumë vjetësh e kanë miqësi mjaft të madhe; Fetiun e Niazin janë shokë të vjetër e kanë shkue në shkollë së bashku kur ishin të rij. Atëherë Niaziu i tregon se Lulja do të shkojë edhe në Fier, nga Elbasani, mbasi i vllai me familje dhe i ungji me të nipin banojnë aty.

Zoja Hyrije i kërkon leje Niaziut dhe shkon të thërrasi të shoqin. Mbas pak kohe Fetiun hyn në dhomën e pritjes dhe përshëndet Niazin; e pyet në

se ka shumë që ka ardhë mbasi nuk e ka ndigjue.
 Niaziun se e kishte zënë gjumi tue lexue. Feti pyet
 gruen në se i ka qitë gjã mikut; atëherë Zoja Hyrije
 çohet dhe i sjell një rakë, por pa meze sepse Niaziu
 tha se meza i a pret lezetin e bukës.

QUESTIONS - PYETJE

1. Kë ka ftue për drekë Feti Kopliku?
2. Gruaja e kujt ka shkue në Elbasan ke prindët e saj?
3. Kush troket në derë të Feti Koplikut?
4. Çka bën Zoja Hyrije?
5. Cilët përshëndeten?
6. Kush e fton Niaziun të hëjë në shtëpi?
7. Kush fshin kambët para se të hëjë në shtëpi?
8. Kujt i thotë Zoja Hyrije mos të trazohet?
9. Ku ulet Niaziu?
10. Kë pyet Niaziu si po e çon?
11. Kush i tregon se gjithë ditën është e zënë me punët e shtëpisë?
12. Kush e pyet Niaziun për gruen e tij Lulen?
13. Cilat familje njifën prej shumë vjetësh?
14. Cilët janë shokë të vjetër?
15. Ku kanë shkue së bashku Feti e Niaziu kur ishin të ri?

XXXXVIII

16. Kush do të shkojë në Pier ke i vllai?
17. Ku banon i vllai i Lules?
18. Po i ungji me të nipin, ku banojnë?
19. Kush i kërkon leje Niaziut?
20. Kë shkon me thërritë Zoja Hyrije?
21. Kë përshëndet Fetiur kur hyn në dhomën e pritjes?
22. Kë kishte zënë gjumi tue lexue?
23. Kush e pyet gruen në se i ka qitë gjë Niaziut?
24. Çka i sjell Niaziut Zoja Hyrije?
25. Kujt i a pret mezja lezetin e bukës?

PJESA E GJASHTË
DETYRË SHËTIPIJE

XXXXVIII
SIXTH PART
HOMEWORK

- A. Substitute the underlined words with the corresponding contracted form. Example:

Agimi dhe vllai i tij janë nga Tirana.
Agimi dhe i vllai janë nga Tirana.

1. Petriti do të shkojë në kinema me vllan e tij.
2. Lulja ka marrë letër prej nipit të saj.
3. Unë njoh Zojën Kopliku, por jo burrin e saj.
4. Ky është automobili i Kapter Qafzezit; ai atje është i djalit të tij.

- B. Answer the following:

5. Qysh/i përshëndetni shokët kur vini në klasë në mëngjes?
6. Në çë rasë i përshëndetni shokët me fjalët "natën e mirë"?
7. Zakonisht, mbas sa minutash ju zë gjumi kur bini me fjetë?
8. Kur një njeri ju përshëndet "mirë, se ju gjeta," qysh përgjigjini ju?

- C. Translate the following:

9. He just stepped out.
10. Last night I went to bed at 9 o'clock, but I fell asleep at 12.

PJESA E SHTATË
PJALORI

XXXVIII
SEVENTH PART
VOCABULARY

i ati	(m.)	his or her father
baltë, -a	(f.)	mud
i biri, të bijt	(m.)	his or her son
me fshf (unë fshfj)	(v.)	to sweep, wipe, erase
gjumë, -i	(m.)	sleep
lezet, -i	(m.)	pleasure; taste, savor, relish
i nipi, të nipat	(m.)	his or her nephew
me përshëndetë (unë përshëndes)	(v.)	to greet, salute, bid good bye
me u-përshëndetë (unë përshëndetem me...)	(v.)	to greet each other, bid good bye
me trokitë (unë, trokas) (troket dera)	(v.)	to knock (at the door, etc.) somebody is knock- ing at the door
me thirrë, thërritë (unë thërras)	(v.)	to call; shout; invite; to send for someone
i ungji	(m.)	his or her uncle (from father's side)
i vllai të vllaznit	(m.)	his or her brother

Notes:

me fshf kambët

to wipe off shoes on the door mat

mos u-trazoni!

Don't bother!

mirë se erdhët

Welcome!

mirë se ju gjetat

reply to "mirë se erdhët"

Si po e çoni?

How is everything?
How's it going?

punë shtëpije

chores, housekeeping

javën që vjen

next week

A ke shumë që ke ardhë?

Has it been long since you came here?

me zënë gjumi
(më, të, i etj.
zë gjumi)

to fall asleep

tash sa erdha

I just came.

me prë lezetin e bukës

to spoil the appetite

me pasë qejf
(unë kam qejf)

to like, wish

si të keni qejf

as you please, as you wish

për të mirë!

Cheers! Skoal!

të bafte mirë!

reply to "për të mirë,"
Good appetite!

Kur due të marr një cingare nga një paqetë mbi tryezë thom:

Me leje një cingare?

Po, urdhënoni!

Kur due të lexoj një letër që ka marrë një shok i thom:

Me leje t'a lexoj këtë letër?

Po, urdhënoni! (lexonie)

Kur due me hapë dritoren thom:

Me leje t'a hap dritoren?

Po, urdhënoni! (hapnie)

Kur due me pë një libër që ndodhet diku thom:

Me leje t'a shoh këtë libër?

Po, urdhënoni! (shifnie)

Kur due me kalues nëpër një derë ku gjindet dikush i thom:

Me leje të kaloj?

Urdhënoni!

Kur due me u-ulë në një karrigë që është e dikujt i thom:

Me leje t'ulem në këtë karrigë?

Urdhënoni!

Kur due të ndal një njeri për t'a pyetë diçka i thom:

Me leje! Ku është rruga kryesore?

Si quhet kjo rrugë?

Ku ka një restaurant?

Kush është i zoti i këtij dyqani?

Unë e njoh Agimin. Agimi më njeh mua.

A njohem unë me Agimin?

Po, ju njoheni me Agimin.

Na e njofim Agimin. Agimi na njef në.
 A njifemi na me Agimin?
 Po, na njifemi me Agimin.

Ju e njifni Agimin. Agimi ju njef ju.
 A njifeni ju me Agimin?
 Po, unë njifem me Agimin.

Unë ju njof ju. Ju më njifni mue.
 A njifem unë me ju?
 Po, ju njifeni me mue.
 A njifemi na?
 Po, na njifemi.

Automobili i tij është i ri.
 A është automobili i tij i ri?
 Po, automobili i tij është i ri.
 A e ka ai automobilin të ri?
 Po, ai e ka automobilin të ri.

Petkat tona janë të reja.
 A janë petkat tona të reja?
 Po, petkat tona janë të reja.
 A i kemi na petkat të reja?
 Po, na i kemi petkat të reja.

A janë djelm e tyre të mirë?
 A janë djelm e tyre të mirë?
 Po, djelm e tyre janë të mirë.
 A i kanë ata djelm të mirë?
 Po, ata i kanë djelm të mirë.

Nxënësit i njofin vajzat. Vajzat i njofin djelm.
 A njifen nxënësit me vajzat?
 Po, nxënësit njifen me vajzat.

Ata i njofin ato. Ato i njofin ata.
 A njifen ata?
 Po, ata njifen.

For further practice, drill the above examples
 using the verbs: me u-takue and me u-pa.

Ju doni me shkue sot në kinema.
 Dje: Ju deshët me shkue dje në kinema.

Dje: A desha unë me shkue dje në kinema?
Po, ju deshët me shkue dje në kinema.

A deshët ju me shkue dje në kinema?
Po, unë desha me shkue dje në kinema.

A deshi ai me shkue dje në kinema?
Po, ai deshi me shkue dje në kinema.

A deshëm na me shkue dje në kinema?
Po, ~~na~~ deshëm me shkue dje në kinema.

A deshën ata me shkue dje në kinema?
Po, ata deshën me shkue dje në kinema.

For further practice ask questions on the following statements:

Javën që kaloi desha me folë me ju.
Vjet desha me blë shtëpi.
Dola jashtë sepse desha me pi një cingare.

Djali im është oficer.

A është djali im oficer?

Po, djali juej është oficer.

A e kam unë djalin oficer?

Po, ju e keni djalin oficer.

Klasa juej është e madhe.

A është klasa juej e madhe?

Po, klasa ime është e madhe.

A e keni ju klasën të madhe?

Po, unë e kam klasën të madhe.

Instituti i Ministris
së Mbrojtjes për Gjuhë të Hueja

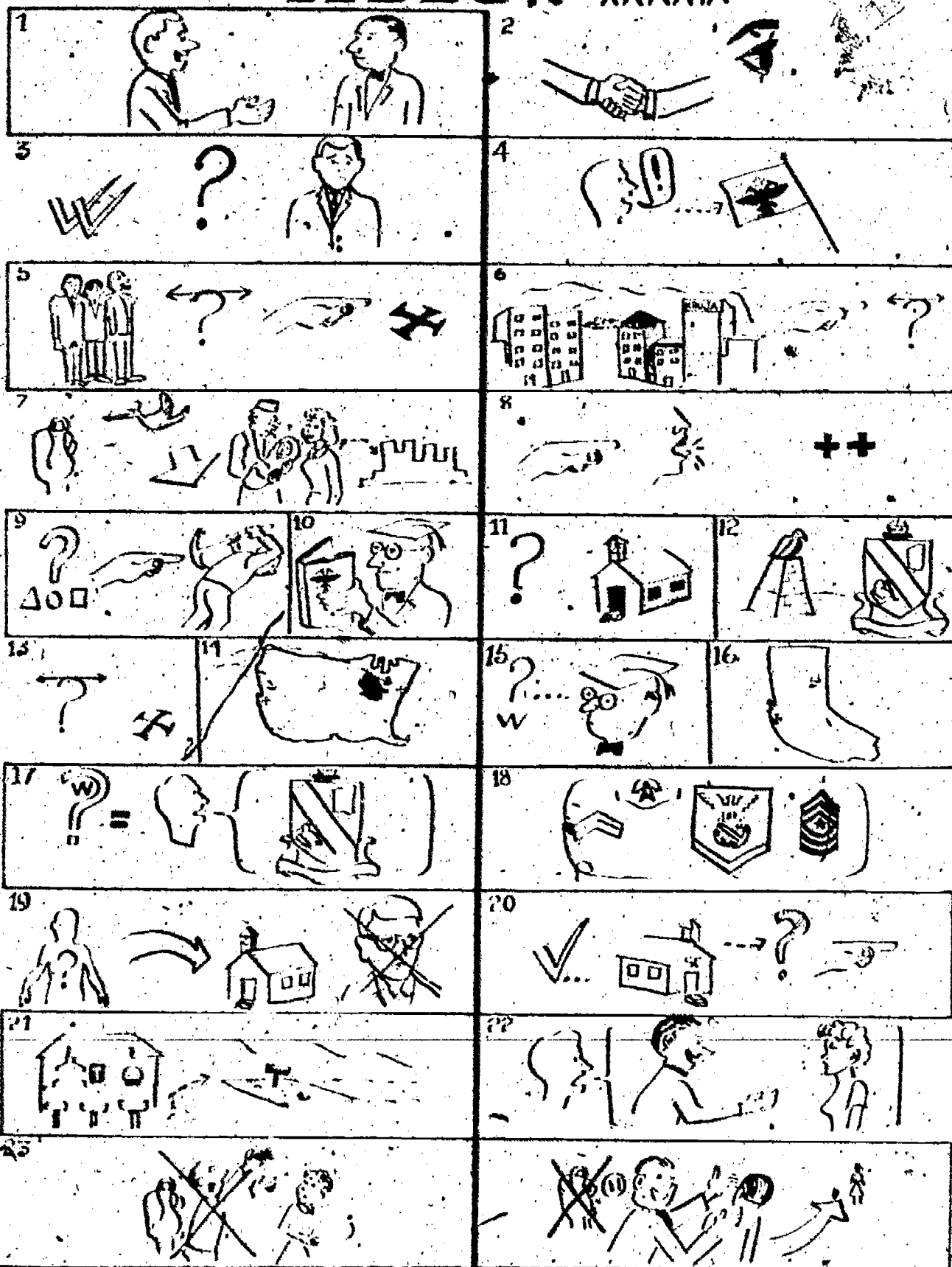
1. Me leje, Zotni! Dishroj të njifem me ju. Unë jam Feti Rustemi.
2. Gëzohem shumë. Po a shqiptar qenkeni ju!
3. Po, prandej desha të ju takoj. Si e keni emnin?
4. Fatbardh Leka. Kush ju tha se jemi bashkatdhetarë?
5. Nji mik i përbashkët që ndodhet këtu në gosti. Prej nga jeni?
6. Nga kryeqyteti i Skënderbeut, nga Kruja. Po ju?
7. Unë kam lë këtu, por prindët i kam nga Devolli.
8. Oh, sa mirë folkeni shqip!
9. Çe punë bëni, Zotni Leka?
10. Jam arësimitar; mësoj shqip.
11. Në çë shkollë?
12. Në Institutin e Ministris së Mbrojtjes për Gjuhë të Hueja.
13. Ku gjindet ky institut?
14. Instituti ka dy degë: njana është në Lindje dhe tjetra në Prendim, natyrisht në Shtetet e Bashkueme.
15. Në cilën degë mësoni ju?
16. Në Degën e Bregdetit Prendimuer, që ndodhet në Presidio të Monterey-t.
17. Pse quhet ky institut "i Ministris së Mbrojtjes"?
18. Sepse nxënësit vijnë nga Fuqit e Armatosuna: nga Ushtria, Aviacioni dhe Marina.
19. A s'ka nxënës civila në at institut?
20. Po, ka disa nëpunës shteti dhe studenta të Universitetit të Kalifornis. Po ju, çë punë bëni?

21. Kam një gjellëtoke; jam edhe pronar tokësh.
 22. Më falni një minut! Due të përshëndes zojën e shtëpisë.
 23. As unë s'e kam përshëndetë ende; po vij me ju.
 24. Mirë, ejani!

Ka katër vjetë që po i apim bursë (scholarship)
 Këtë inxheneri dhe tash do që t'i apim punë!

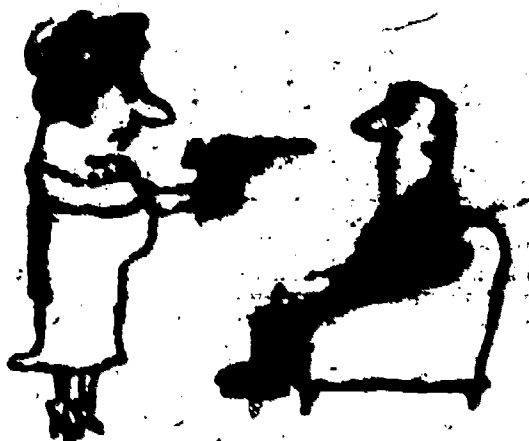
LESSON XXXIX

Defense Language Institute

1. Pardon me Sir! I'd like to introduce myself.
I'm Feti Rustemi.
 2. Very glad to know you. I see you are Albanian!
 3. That's why I wanted to meet you. What's your name?
 4. Fatbardh Leka. Who told you that we are fellow countrymen?
 5. A friend of both of us who's here at the party. Where are you from?
 6. From the capital city of Skënderbeg, from Kruja; what about you?
 7. I was born here, but my parents are from Devolli.
 8. You speak Albanian very well!
 9. What kind of work do you do Mr. Leka?
 10. I'm a teacher; I teach Albanian.
 11. At what school?
 12. At the Defense Language Institute.
 13. Where is this Institute located?
 14. The Institute has two branches; one on the East Coast and the other on the West Coast, naturally in the United States.
 15. At which branch do you teach?
 16. In the West Coast branch which is located at the Presidio of Monterey.
 17. Why is this Institute called "Defense" Language Institute?
 18. Because the students are from the Armed Forces: from the Army, Air Force and Navy.
-
19. Are there civilian students in the Institute?
 20. Yes, there are some government employees and students from the University of California. What about you, what do you do?

21. I have a restaurant and I own some land.
22. Excuse me a second, I want to greet the hostess.
23. I haven't greeted her either; I'll go with you.
24. All right, let's go.

There is a restaurant, I own some
land and a house?

**PJESA E TRETË
ANALIZË GRAMATIKORE**

**XXXIX
THIRD PART
GRAMMAR ANALYSIS**

NOUNS: Adjectives used as nouns (part II)

Declension--feminine:

SINGULAR			
	Indefinite		Definite
Nom.		nji e mirë	e mira
Gen.	i, e, të	nji së mire	i, e, të së mirës
Dat.		nji së mire	së mirës
Acc.		nji të mirë	të mirën
Abl.	prej	nji së mire	prej së mirës

PLURAL			
	Indefinite		Definite
Nom.		disa të mira	të mirat
Gen.	i, e, të	disa të mirave	i, e, të të mirave
Dat.		disa të mirave	të mirave
Acc.		disa të mira	të mirat
Abl.	prej	disa të mirave	prej të mirave

Omission of the possessive adjective:

Prindët e mij janë nga Devolli.
(My parents are from Devoll.)

Automobili im është i ri.
(My car is new.)

Djali i tij është mjek.
(His son is a physician.)

Shkolla e tyre është larg prej këtu.
(Their school is far away from here.)

Librat tonë janë të kushtueshëm.
(Our books are expensive.)

Motrat e tua janë të martueme.
(Your sisters are married.)

Nana e saj është e sëmundë.
(Her mother is sick.)

Djali im ka qenë 20 vjeç kur vdiq.
(My son was 20 years old when he died.)

Djetat e mij do të jenë të rritun 5 vjetësh.
(My sons will be grownups after 5 years.)

Sentences like the ones above, constructed with a subject made up of a noun and a possessive adjective followed by the verb "me qenë" are very frequently built differently. The same idea is expressed by having the owner as the subject of the sentence and the object owned as the direct complement connected with the verb "me pasë." Thus, the above sentences would become:

Unë i kam prindët nga Devolli.
Unë e kam automobilin të ri.
Ata e kanë shkollën larg prej këtu.
Na i kemi librat të kushtueshëm.
Ti i ke motrat të martueme.
Ajo e ka nënë të sëmundë.
Unë e kam pasë djalin 20 vjeç kur vdiq.
Unë do, t'i kem djelmë të rritun mbas 5 vjetësh.

Use of "me leje" and "më falni."

In general, every time one asks permission to do or to have something, as for example when a person is ready to leave, when he is trying to make way through a crowd, when he wants to address someone, etc., he must say "me leje." But if he has to interrupt a conversation or apologize he must say "më falni." Examples:

Me leje, Zotni (Zojë, etj.). Tash duhet të
cohem se ndejta shumë.
(Will you excuse me Sir (Madame, etc.). I have
to leave because I stayed too long.)

XXXXIX

Me leje! Ku është Zyra e Postës?
(Sir! Where is the Post Office?)

Më falni! Si thotë se quhet ai njeri?
(I beg your pardon! What did you say his
name was?)

Më falni se erdha pak vonë.
(Forgive me for coming a little late.)

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

XXXXIX
FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

A kam unë dy shtëpi?
Po, ju keni dy shtëpi.

A është njana e ré dhe tjetra e vjetër?
Po, njana është e ré dhe tjetra e vjetër.

A ka e reja katër dhoma fjetje?
Po, e reja ka katër dhoma fjetje.

A ka e vjetra dy dhoma fjetje?
Po, e vjetra ka dy dhoma fjetje.

Cila shtëpi ka katër dhoma fjetje?
E reja ka katër dhoma fjetje.

Cila shtëpi ka dy dhoma fjetje?
E vjetra ka dy dhoma fjetje.

A banoj unë në të rën?
Po, ju banoni në të rën.

A e ap me qirë të vjetrën?
Po, ju e epni me qirë të vjetrën.

Në cilën shtëpi banoj unë?
Ju banoni në të rën.

Cilën shtëpi ap me qirë?
Ju epni me qirë të vjetrën.

A marr njmijë lekë qirë prej së vjetrës?
Po, ju merrni njmijë lekë qirë prej së vjetrës.

A është kuzhina e së rës e madhe?
Po, kuzhina e së rës është e madhe.

A është kuzhina e së vjetrës e vogël?
Po, kuzhina e së vjetrës është e vogël.

Kuzhina e cilës shtëpi është e madhe?
Kuzhina e së rës është e madhe.

Kuzhina e cilës shtëpi është e vogël?
Kuzhina e së vjetrës është e vogël.

A keni ju motra?
Po, unë kam dy motra: një të madhe dhe një të vogël.

A i shkrueni shpesh së madhes?
Po, së madhes i shkruaj shpesh.

Po, së voglës, a i shkrueni?
Po, edhe së voglës i shkruaj.

Cilës motër i shkrueni më shpesh?
Së madhes i shkruaj më shpesh.

Cilës motër i shkrueni më rrallë?
Së voglës i shkruaj më rrallë.

Sa letra merrni prej së madhes?
Unë marr dy letra në muaj prej së madhes.

Sa letra merrni prej së voglës?
Unë marr një letër në muaj prej së voglës.

Statements:

Ai e mban pëndën e kuqe në xhep;
pëndën e verdhë e mban mbi tryezë.

Cilën pëndë mban ai në xhep?
Ai e mban në xhep të kuqen.

Cilën pëndë mban ai mbi tryezë?
Ai e mban të verdhën, mbi tryezë.

Cila është pënda që mban ai në xhep?
E verdha është pënda që mban ai në xhep.

Cila është pënda që mban ai mbi tryezë?
E kuqja është pënda që mban ai mbi tryezë.

Me cilën pëndë shkruen ai më shpesh?
Ai shkruen me të verdhën më shpesh.

Sa kushton e verdha?

E verdha kushton 20 lekë.

Po e kuqja sa kushton?

E kuqja kushton 25 lekë.

Statements:

Zotni Berati i a dha shtëpin vajzës së madhe;
vajzës së vogël i dha 20,000 lekë.

Cilës vajzë i a dha shtëpin Z. Berati?
Z. Berati i a dha shtëpin së madhes.

Cilës vajzë i dha 20,000 lekë?
Së voglës i dha 20,000 lekë.

E cilës vajzë është tash shtëpija?
Tash shtëpija është e së madhes.

Të cilës vajzë janë tash 20,000 lekët?
Tash 20,000 lekët janë të së voglës.

Me u-njoftë me

A njifem unë me Zotni Korçën?
Po, ju njifeni me Zotni Korçën.

A njife ti me Zojën Korça?
Po, unë njifem me Zojën Korça.

A njifet ai me Zojushën Korça?
Po, ai njifet me Zojushën Korça.

A njifemi na me Zotni Beratin?
Po, na njifemi me Zotni Beratin.

A njifeni ju me Zojën Berati?
Po, na njifemi me Zojën Berati.

A njifen ata me Zojushën Berati?
Po, ata njifen me Zojushën Berati.

A njifeni ju me ndonji oficer?
Po, unë njifem me shumë oficera.

A njifeni ju me ndonji mjek?

Po, unë njifem me dy mjekë.

A njifet ai me mjekun e ushtrisë?

Po, ai njifet me mjekun e ushtrisë.

A njifemi na me ndonji mësues?

Po, na njifemi me një mësues.

A njifemi na me mësuesin e shqipes?

Po, na njifemi me mësuesin e shqipes.

A njifeni ju me shumë oficera?

Po, unë njifem me shumë oficera.

A njifeni ju me oficerat shqiptarë?

Po, unë njifem me oficerat shqiptarë.

A njifet ai me ndonji vajzë?

Po, ai njifet me një vajzë.

A njifen ata me vajzën e bukur?

Po, ata njifen me vajzën e bukur.

A njifemi na me shumë vajza?

Po, na njifemi me shumë vajza.

A njifeni ju me vajzat shqiptare?

Po, na njifemi me vajzat shqiptare.

Aorist: me u-njoftë

A u-njofta unë me Z. Sadikun?

Po, ju u-njoftët me Z. Sadikun.

A u-njoftë ti me Zojën Sadiku?

Po, unë u-njofta me Zojën Sadiku.

A u-njoft ai me Zojushën Sadiku?

Po, ai u-njoft me Zojushën Sadiku.

A u-njoftëm na me një vajzë?

Po, na u-njoftëm me një vajzë.

A u-njoftët ju me një zojë?

Po, na u-njoftëm me një zojë.

A u-njoftën ata me dy oficera?

Po, ata u-njoftën me dy oficera.

A u-njoftën ata edhe me mikun tuej?
Po, ata u-njoftën edhe me mikun tim.

me dashë

A desha unë të shkoj në shtëpi?
Po, ju deshët të shkoni në shtëpi.
A deshe ti të flejsh heret?
Po, unë desha të flej heret.
A deshi ai të shkojë në kinema?
Po, ai deshi të shkojë në kinema.
A deshëm na të shkojmë në teatër?
Po, na deshëm të shkojmë në teatër.
A deshët ju të rrini në shtëpi?
Po, na deshëm të rrijmë në shtëpi.
A deshën ata të zgjohen vonë?
Po, ata deshën të zgjohen vonë.

Kush deshi kafe?
Unë desha kafe.
A deshi edhe ai kafe?
Po, edhe ai deshi kafe.
Po ju, a deshët kafe?
Po, edhe na deshëm kafe.

Kush deshi ëmbëlsinë?
Ata deshën ëmbëlsinë.
Kush deshi ëmbëlsinë dhe kafe?
Na deshëm ëmbëlsinë dhe kafe.

me ardhë me

A doni me ardhë me mue?
Po, unë due me ardhë me ju.
A vijshe ti me mue kur ishe në katund?
Po, unë vîjshem me ju kur ishem në katund.
A do të vîjë ai me ju nesër?
Po, ai do të vîjë me mue nesër.

A keni ardhë me në shpesh herë?
Po, unë kam ardhë me ju shpesh herë.
A erdhën ata me në dje?
Po, ata erdhën me në dje.

me pasë diçka: e kam - është

A e kam unë babën në Shqipëri?

Po, ju e keni babën në Shqipëri.

A është baba im në Shqipëri?

Po, baba juaj është në Shqipëri.

A e ke ti kushrinin mësuës?

Po, unë e kam kushrinin mësuës.

A është kushrini yt mësuës?

Po, kushrini im është mësuës.

A e ka ai djalin oficer?

Po, ai e ka djalin oficer.

A është djali i tij oficer?

Po, djali i tij është oficer.

A e kemi na mësuesin shqiptar?

Po, na e kemi mësuesin shqiptar.

A është mësuesi ynë shqiptar?

Po, mësuesi ynë është shqiptar.

A i keni ju librat në shtëpi?

Po, na i kemi librat në shtëpi.

A janë librat tuej në shtëpi?

Po, librat tonë janë në shtëpi.

A i kanë ata miqt të pasun?

Po, ata i kanë miqt të pasun.

A janë miqt e tyre të pasun?

Po, miqt e tyre janë të pasun. (të vorfën, të mirë, të këqij, të zellshëm, etj.)

Kë ka ai në Shqipëri? (babën, vllën, motrën)

Kë ka ai oficer? (kushrinin, nipin)

Kë kam unë kushrë? (Agimin, Skënderin, Bardhylin)

me leje

A thoni ju "me leje" kur dishroni me folë me një njeri?

Po, unë thom "me leje" kur dishroj me folë me një njeri.

A thoni "me leje" kur doni me marrë ndonjë send?

Po, unë thom "me leje" kur due me marrë ndonjë send.

Çka i thoni një vajze kur dishroni me këcye?

"Kur dishroj me këcye, unë i thom një vajze

"me leje."

Çka i thoni mësuesit kur keni ndonji nevojë?

Kur kam ndonji nevojë, unë i thom mësuesit

"me leje."

Thoni Z. se dishroni me folë.

Me leje, Z. dishroj me folë me ju.

Thoni Z. se dishroni një gotë ujë.

Me leje, Z. dishroj një gotë ujë.

Thoni zojushës se dishroni një kafe.

Me leje, Zojushë, dishroj një kafe.

më falni

A thoni ju "më falni" kur bëni ndonji gabim?

Po, unë thom "më falni" kur bëj ndonji gabim.

Çka thoni kur doni me u-largue?

Unë thom "më falni" kur due me u-largue.

A mund të thoni edhe "me leje të shkoj" kur doni me u-largue?

Po, na mund të thomi edhe "me leje të shkoj" kur duem me u-largue.

Thoni Z. me ju falë se u-vonuët.

Më falni Z. se u-vonova.

Thoni Z. me ju falë se harruët me i dhënë një cingare.

Më falni Z. se harrova me ju dhënë një cingare.

Thoni Z. me ju falë se nuk e kuptuët.

Më falni Z. se nuk ju kuptova.

Thoni Z. me ju falë se thyet xhamin.

(dritoren, gotën, shishen, etj.)

Statements:

Ky mësim është shumë i lehtë.

Së i lehtë është ky mësim!

Thoni Z. Kadriut se ky mësim është shumë i lehtë.

Së i lehtë është ky mësim, Z. Kadri!

Thoni Z. Pali se ka ardhë shumë herët.

Së herët keni ardhë, Z. Pali!

Thoni Z. Todit se lexueka shumë shpejt.

Sa shpejt lexuekeni, Z. Todi!

Thoni Z. Hasanit se folka shumë ngadalë.

Sa ngadalë folkeni, Z. Hasani!

Thoni Z. Drinit se shkrueka shumë bukur.

Sa bukur shkruëkeni, Z. Drini!

Thoni Z. Latifit se e paska shkruet letrën shumë keq.

Sa keq e paskeni shkruet letrën, Z. Latifi!

Thoni Z. Hysenit se ka fjetë shumë.

Sa shumë paskeni fjetë, Z. Hyseni!

Si ju quejnë?

Mue më quejnë Sadik Meta.

Si e ke emnin?

Unë e kam emnin Sadik Meta.

Si e keni emnin?

Unë e kam emnin Dalip Sula.

Si e ka emnin ai?

Ai e ka emnin Petro Janaqi.

Si e ka emnin baba juej?

Baba im e ka emnin Rexhep Shala.

Si e ka emnin Shoku (miku, oficeri, nënoficeri, berberi, mjeku, mësuesi) juej?

Statements:

Questions:

Unë jam mjek.

Ti je infermier.

Ai është nxënës.

Na jemi ushtarë.

Ju jeni nënoficera.

Ata janë oficera.

Çe punë bën unë?

Çe punë bën ti?

Çe punë bën ai?

Çe punë bëjmë ne?

Çe punë bëni ju?

Çe punë bëjnë ata?

Thoni Z. Saliut me ardhë këtu.

Z. Sali, eja(ni) këtu!

Thoni Z. Saliut me ardhë këtu.

Zotni, eja(ni) këtu!

Thoni Z. Saliut me shkue atje.

Zotni, shkoni atje!

Thoni Z. me lexue.

Z. lexoni!

Thoni Z. me shkruet.

Z. shkrueni!

Thoni Z. me punue m^a shpejt.

Z., punoni m^a shpejt!

Thoni kujdestarit me këndu^e.

Z., këndoni!

Thoni mësuesit me ju tregue një përrallë.

Z. mësues, na tregoni një përrallë!

Shqipja dhe sorra

Nji herë nji shqipe (eagle) zûni nji zog dhe shkoi e rá në degë të nji peme për t'a hangër. Në të njëjtën degë po rrintë nji sorrë (crow).

"Sa mirë që e zûmë!" i tha sorra shqipes; "do të kënaqemi (to enjoy) me mish të freskët e të njomë."

"Jo" u-përgjeggj shqipja, "këtu s'ka pjesë tjetër njeri përveç atij që e zûni."

Sorra uli kryet e u-largue tue thënë me vete:
"As tue u-lutë as tue kërkue nuk t'ep njeri gjë,
po nuk punove."

Dy macat e zemrueme

Nji macë e zeze, e trashë dhe e bukur, po ecte në majë të nji çatiye (roof). Nga ana tjetër po vënte nji macë e kuqe, e fortë dhe e bukur si e para. Vendi i çatis ku po ecshin ishte shumë i ngushtë dhe çatija vetë shumë e pjerrët (inclined). Të dyja u-mlodhën përball njana tjetrës.

"Me leje të kaloj" i tha e zeza së kuqes.

"Jo, nuk t'ap leje. Ti më lë të kaloj" i tha e kuqja.

Pas mendue aspak i këcyeu në fyt njana tjetrës,

por, mjerisht të dyja ranë poshtë e mbaruen si është
më keq.

Nji/fjalë e vjetër thotë: "Zemrimi i tepruem
(excessive) të verbon (blinds you)."

1. When you come to a certain point there are two turns: the left leads to Durrës and the right to Shkodër.
2. He hurt his left hand more than the right one; of course, he is not able to work but he doesn't care at all.
3. I invited them to stay for dinner but they said that they wanted to go home; they were in a hurry.
4. The car broke down; a certain part in the motor, I don't recall the name of it, broke into two pieces.
5. I am very upset today. My uncle is in danger of dying. He has been ill for some time. I am sorry for my aunt more than for anybody else.
6. Please go slowly. I cannot walk anymore; my feet hurt.

Në një gosti dy shqiptarë takohen. Njëri prej tyre ka lë në ShBA, por prindët e tij janë nga Devolli kurse tjetri ka lë në Krujë. Zotni Rustemi ka një gjellëtoke e ka edhe disa tokë, të cilat u ka dhënë dy bujqëve për t'i punue. Zotni Leka është arësimitar dhe ep mësimë në gjuhën shqipe në Institutin e Ministrisë së Mbrojtjes për Gjuhë të Hueja. Ai i tregon Zotni Rustemit se Instituti është një shkollë e madhe e përbërë prej dy degësh: nga Dega e Lindjes dhe nga Dega e Prendimit. Drejtori i Institutit e ka zyrën në Washington, D.C., Dega e Bregdetit Linduer është në qytetin Anacostia, Ma., kurse Dega e Bregdetit Prendimuer është në Monterey ose më mirë me thënë në Presidio të Monterey-t. Dega e Prendimit është shumë më e madhe se Dega e Lindjes. Në Degën e Prendimit mësohen 29 gjuhë të hueja, ndër të cilat edhe shqipja. Ka gjuhë që mësohen në kurse gjashtë mujsh e nëndë mujsh kurse disa tjera mësohen në kurse një vjetë e tetëmëdhjetë mujsh. Pothuej të gjithë nxënësit janë ushtarakë e bëjnë pjesë në Ushtri, në Marinë, në Aviacion dhe në Kambësorinë e Marinës. Ka edhe fare pak civila

që janë nëpunës shteti ose nxënës t'Universitetit të Kalifornis. Nxënstit vijnë në shkollë pesë ditë në javë e kanë gjashtë orë mësim në ditë: tri paradreke dhe tri mbasdreke.

QUESTIONS - PYETJE

1. Ku takohen dy shqiptarë?
2. Cili prej tyre ka lë në ShBA?
3. Prej nga janë prindët e tij?
4. Ku ka lë tjetri?
5. Kush ka një gjeilëtore e disa tokë?
6. Kujve u a ka dhënë tokët për t'i punue?
7. Kush është arsimtar?
8. Në ç'gjuhë ep mësimi Zotni Leka?
9. Ç'punë bën Zotni Leka në I.M.M.Gj.H.?
10. Çfarë shkolle është Instituti?
11. Prej sa degësh është i përbërë Instituti?
12. Si quhen dy degët prej të cilave është i përbërë Instituti?
13. Ku është zyra e Drejtorit t'Institutit?
14. Në cilin qytet gjendet Dega e Bregdetit Linduer?
15. Po Dega e Bregdetit Prendimuer, ku gjendet?
16. Cila degë është më e madhe: Dega e Lindjes apo Dega e Prendimit?

XXXXIX

17. Sa gjuhë mësohen në Degën e Prendimit?
18. A është edhe shqipja një ndër 29 gjuhët që mësohen në Degën e Prendimit?
19. Në çfarë kursesh mësohen gjuhët e ndryshme?
20. Çka janë pothuaj të gjithë nxënësit e kësaj shkolle?
21. Ku bëjnë pjesë ata?
22. Çfarë nxënësish tjerë ka në këtë shkolle?
23. Sa ditë në javë vijnë nxënësit në shkolle?
24. Sa orë mësim në ditë kanë nxënësit?
25. Sa orë mësim kanë paradreke e sa orë mbasdreke?

PJESA E SHTATË
DETYRË SHËTËPIJE

XXXXIX
SEVENTH PART
HOMEWORK

A. Përgjegjini këtyre pyetjeve:

1. Si quhen dy vetë, në tokë të huej, që janë nga i njëjti vend dhe që flasin të njëjtën gjuhë?
2. Si quhet anëtar i qeverisë që drejton një ministri?
3. Çka bën një njeri kur thotë "mirë mëngjes"?
4. Në cilin bregdet gjinden New York-u?

B. Përkëtheni anglisht këto fjali:

5. Më falni se po jua pres fjalën!
6. U-gëzue shumë kur i thash se e kishte kaluar provimin.
7. E kam pa shpeshherë, por nuk jam njoftë kurr me të.
8. Një djalë 5 vjeç nuk e ka fuqinë e një djali 10 vjeç.
9. Më tha si e kishte emnin, por e harrova.

C. Përkëtheni shqip:

10. He said, "Why don't you come along with me to the movies?" I answered, "Because I'll go with my wife."
11. The owner of this house passed away two weeks ago.
12. We all wanted to greet him but he could not meet us because he was busy.
13. Pardon me Sir, where can I find a restaurant?

PJESA E TETË
FJALORI

XXXXIX
EIGHTH PART
VOCABULARY

arësimtar, -i (m.) teacher, professor,
arësimtarë, -t educator

i, e, t'armatosun (adj. m. armed
t'armatosuna & f.)

aviacion, -i (m.) aviation

bashkatdhetar, -i (m.) fellow-countryman
bashkatdhetarë, -t

bregdet, -i (m.) seashore
bregdete, -t

me drejtue (v.) to lead, direct,
(unë drejtoj) show the way, run
(a business),
straighten

fuqi, -ja (f.) power, strength,
fuqi, -t force

me u-gëzue (v.) to be glad, rejoice
(unë gëzohem)

gëzohem! (v.) I am happy to
usually; I'm glad
to know you

gosti, -ja (f.) banquet, feast,
gosti, -t ceremonious dinner

gjellëtorë, gjellëtorja (f.) restaurant (usually
gjellëtorë, -t a small one)

lindje, -a (f.) birth; east
lindje, -t

marinë, -a (f.) navy

mbrojtje, -a (f.) defense

ministër, ministri ministra, -t	(m.)	secretary of a government dept., minister (not rel.)
ministri, -ja ministra, -t	(f.)	ministry: a govern- ment dept. presided over by a minister; also the bldg in which its business is transacted
Ministria e Mbrojtjes		Department of Defense
me u-njofte (unë njifem)	(v.)	to be known, recognized
me u-njofte me (unë njifem me ...)		to be acquainted with
i, të përbamë e, të përbamë	(adj. m. & f.)	formed, made up, composed
i, e, të përbashkët të përbashkëta	(adj. m. & f.)	common, mutual
prendimuer, -ore prendimore	(adj. m. & f.)	western
pronar, -i pronarë, -t	(m.)	owner
student, -i studenta, -t	(m.)	student
ushtarak, -u ushtarakë, -t	(m.)	a serviceman, any- one serving in the Armed Forces (as opposed to civ.)

Notes:

më falni!

Excuse me! Forgive me!

me leje!

May I! Excuse me!

si e keni emnin?

What's your name?

sa mirë!

How nice!

PJESA E PARË

FIRST PART

USHTRIME GRAMATIKORE PA APRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1.

a. A është motra e Z. Jakovës mësuese?

Po, motra e Z. Jakovës është mësuese.

A është e motra mësuese në Durrës?

Po, e motra është mësuese në Durrës.

Kush është mësuese në Durrës?

E motra (e Zotni Jakovës) është mësuese në Durrës.

E motra e kujt është mësuese në Durrës?

E motra e Zotni Jakovës është mësuese në Durrës.

Çka është e motra (e Zotni Jakovës)?

E motra (e Zotni Jakovës) është mësuese në Durrës.

Ku është mësuese e motra (e Zotni Jakovës)?

E motra (e Zotni Jakovës) është mësuese në Durrës.

Në cilin qytet është mësuese e motra?

E motra është mësuese në Durrës.

A janë këto plaçkat e së motrës?

Po, këto janë plaçkat e së motrës.

Plaçkat e kujt janë këto?

Këto janë plaçkat e së motrës.

Cilat janë plaçkat e së motrës?

Këto janë plaçkat e së motrës.

A i tha Zotni Jakova së motrës me shkue në qytet?

Po, Zotni Jakova i tha së motrës me shkue në qytet.

Kujt i tha Zotni Jakova me shkue në qytet?

Zotni Jakova i tha së motrës me shkue në qytet.

Kush i tha së motrës me shkue në qytet?

Zotni Jakova i tha së motrës me shkue në qytet.

Çka i tha Zotni Jakova së motrës?

Zotni Jakova i tha së motrës me shkue në qytet.

Çka bëni Zotni Jakova?

Zotni Jakova i tha së motrës me shkue në qytet.

A foli të premtën Zotni Jakova në telefon me të motrën?

Po, Zotni Jakova të premtën foli në telefon me të motrën.

Me kë foli në telefon Zotni Jakova të premtën?

Zotni Jakova foli të premtën në telefon me të motrën.

Kush foli në telefon të premtën me të motrën?

Zotni Jakova foli të premtën në telefon me të motrën.

Çka bëni Zotni Jakova të premtën?

Zotni Jakova foli të premtën në telefon me të motrën.

Kur foli në telefon Zotni Jakova me të motrën?

Zotni Jakova foli të premtën në telefon me të motrën.

A mori mbrëmë Zotni Jakova një letër prej së motrës?

Po, Zotni Jakova mori mbrëmë një letër prej së motrës.

Prej kujt mori letër mbrëmë Zotni Jakova?

Zotni Jakova mori mbrëmë një letër prej së motrës.

Kush mori mbrëmë një letër prej së motrës?

Zotni Jakova mori mbrëmë një letër prej së motrës.

Çka mori mbrëmë Zotni Jakova prej së motrës?

Zotni Jakova mori mbrëmë një letër prej së motrës.

Kur mori Zotni Jakova një letër prej së motrës?

Zotni Jakova mori mbrëmë një letër prej së motrës.

Sa letra mori mbrëmë Zotni Jakova prej së motrës?

Zotni Jakova mori mbrëmë një letër prej së motrës.

b. A ka grueja e Gjergjit një kapelë të rë?

Po, grueja e Gjergjit ka një kapelë të rë.

A ka e shoqja (e Gjergjit) një kapelë të rë?

Po, e shoqja (e Gjergjit) ka një kapelë të rë.

Kush ka një kapelë të rë?

E shoqja (e Gjergjit) ka një kapelë të rë.

Çka ka e shoqja (e Gjergjit)?

E shoqja (e Gjergjit) ka një kapelë të rë.

E shoqja e kujt ka një kapelë të rë?

E shoqja e Gjergjit ka një kapelë të rë.

Sa kapela të rëja ka e shoqja (e Gjergjit)?

E shoqja (e Gjergjit) ka një kapelë të rë.

A janë këto këpucë të së shoqes?

Po, këto këpucë janë të së shoqes.

Të kujt janë këto këpucë?

Këto këpucë janë të së shoqes.

Cilat këpucë janë të së shoqes?

Këto këpucë janë të së shoqes.

A i bleu Gjergji së shoqes një sahat ari?

Po, Gjergji i bleu së shoqes një sahat ari.

Kujt i bleu Gjergji një sahat ari?

Gjergji i bleu së shoqes një sahat ari.

Kush i bleu së shoqes një sahat ari?

Gjergji i bleu së shoqes një sahat ari.

Çka i bleu Gjergji së shoqes?

Gjergji i bleu së shoqes një sahat ari.

Çfarë sahati i bleu Gjergji së shoqes?

Gjergji i bleu së shoqes një sahat ari.

A u-takue Gjergji me të shoqen përpara zyrës?

Po, Gjergji u-takue me të shoqen përpara zyrës.

Me kë u-takue Gjergji përpara zyrës?

Gjergji u-takue me të shoqen përpara zyrës.

Ku u-takue Gjergji me të shoqen?

Gjergji u-takue me të shoqen përpara zyrës.

Kush u-takue me të shoqen përpara zyrës?

Gjergji u-takue me të shoqen përpara zyrës.

Çka bëni Gjergji?

Gjergji u-takue me të shoqen përpara zyrës.

A mori Gjergji prej së shoqes një peshqesh për Krishtlindje?

Po, Gjergji mori prej së shoqes një peshqesh për Krishtlindje.

Prej kujt mori Gjergji një peshqesh për Krishtlindje?

Gjergji mori prej së shoqes një peshqesh për Krishtlindje.

Kur mori Gjergji një peshqesh prej së shoqes?

Gjergji mori prej së shoqes një peshqesh për Krishtlindje.

Kush mori prej së shoqes një peshqesh për Krishtlindje?

Gjergji mori prej së shoqes një peshqesh për Krishtlindje.

Çka mori Gjergji prej së shoqes për Krishtlindje?

Gjergji mori prej së shoqes një peshqesh për Krishtlindje.

Sa peshqeshe mori Gjergji prej së shoqes për Krishtlindje?

Gjergji mori prej së shoqes një peshqesh për Krishtlindje.

2.

a. A jeni tue folë shqip tash?

Po, tash jam tue folë shqip.

Çka po bëni tash?

Tash po flas shqip.

A jeni tue shkruë detyrën e shtëpis?

Po, jam tue shkruë detyrën e shtëpis.

Çka po bëni?

Po shkruëj detyrën e shtëpis.

Kush po shkruen detyrën e shtëpis?

Unë po shkruëj detyrën e shtëpis.

Cilën detyrë po shkrueni?

Po shkruëj detyrën e shtëpis.

A jeni tue këndue një libër historije?

Po, jam tue këndue një libër historije.

Çka po këndon?

Po këndoj një libër historije.

Kush po këndon një libër historije?

Unë po këndoj një libër historije.

Çfarë libri po këndon?

Po këndoj një libër historije.

A jeni tue mendue ku me shkue nesër?

Po, jam tue mendue ku me shkue nesër.

Çka po mendoni?

Po mendoj ku me shkue nesër.

Çka po bëni?

Po mendoj ku me shkue nesër.

Kush po mendon ku me shkue nesër?

Unë po mendoj ku me shkue nesër.

b. A ishe tue fjetë mbrëmë n'orën 10?

Po, mbrëmë n'orën 10 ishem tue fjetë.

Çka po bëjshe mbrëmë n'orën 10?

Mbrëmë n'orën 10 po flëjshem.

Kush po flënte mbrëmë n'orën 10?

Unë po flëjshem mbrëmë n'orën 10.

Kur po flëjshe?

Po flëjshem mbrëmë n'orën 10.

A ishte tue hangër Agimi kur shkova në menses?

Po, Agimi ishte tue hangër kur ti shkove në menses.

Çka po bante Agimi kur unë shkova në menses?

Agimi po hante kur ti shkove në menses.

Kush po hante kur unë shkova në menses?

Agimi po hante kur ti shkove në menses.

Kur po hante Agimi?

Agimi po hante kur ti shkove në menses.

3.

a. A do të shkoni nesër me gruen në Durrës?

Po, nesër do të shkoj me gruen në Durrës.

Kush po shkon nesër me gruen në Durrës?

Unë po shkoj nesër me gruen në Durrës.

Me kë po shkoni nesër në Durrës?

Nesër po shkoj në Durrës me gruen.

Çka po bëni nesër?

Nesër po shkoj me gruen në Durrës.

Kur po shkoni me gruen në Durrës?

Nesër po shkoj me gruen në Durrës.

Ku po shkoni me gruen nesër?

Nesër po shkoj me gruen në Durrës.

A do të vijsh të marten me më pë?

Po, të marten do të vij me të pë.

Kur po vjen me më pë?

Të marten po vij me të pë.

Kush po vjen të marten me më pë?

Unë po vij të marten me të pë.

Çka po vjen me bë të marten?

Të marten po vij me të pë.

Ç'ditë po vjen me më pë?

Të marten po vij me të pë.

A do të rrijsh në shtëpi gjithë ditën të dielen?

Po, të dielen do të rrij në shtëpi gjithë ditën.

Kush po rrin në shtëpi të dielen gjithë ditën?

Unë po rrij në shtëpi të dielen gjithë ditën.

Çka po bën të dielen?

Të dielen po rrij në shtëpi gjithë ditën.

Kur po rrin në shtëpi gjithë ditën?

Të dielen po rrij në shtëpi gjithë ditën.

Ku po rrin të dielen gjithë ditën?

Të dielen po rrij në shtëpi gjithë ditën.

- b. Unë do të blejshem një kostum të ri po të kishem të holla.

Çka do të blejshe ti po të kishe të holla?

Unë do të blejshem një kostum të ri po të kishem të holla.

Çka do të blente ai po të kishte të holla?

Ai do të blente një kostum të ri po të kishte të holla.

Çka do të blejshim na po të kishim të holla?

Na do të blejshim nga një kostum të ri po të kishim të holla.

Çka do të blejshi ju po të kishi të holla?

Unë do të blejshem një kostum të ri po të kishem të holla.

Çka do të blejshin ata po të kishin të holla?

Ata do të blejshin nga një kostum të ri.

Kush do të blente një kostum të ri po të kishte të holla?

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

- c. Unë do t'a lexojshem këtë libër po t'a kuptojshem.

Cilin libër do të lexojshe ti po t'a kuptojshe?

Unë do t'a lexojshem këtë libër po t'a kuptojshem.

Cilin libër do të lexonte ai po t'a kuptonte?

Ai do t'a lexonte këtë libër po t'a kuptonte.

Cilin libër do të lexojshim na po t'a kuptojshim?

Na do t'a lexojshim këtë libër po t'a kuptojshim.

Cilin libër do të lexojshem unë po t'a kuptojshem?

Ju do t'a lexojshin këtë libër po t'a kuptojshi.

Cilin libër do të lexojshin ata po t'a kuptojshin?

Ata do t'a lexojshin këtë libër po t'a kuptojshin.

Kush do t'a lexonte këtë libër po t'a kuptonte?

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

d. Unë thash se do të shkojshem dje me autobus.

Kur do të shkojshe ti me autobus?

Unë do të shkojshem dje me autobus.

Kur do të shkonte ai me autobus?

Ai do të shkonte dje me autobus.

Kur do të shkojshim na me autobus?

Na do të shkojshim dje me autobus.

Kur do të shkojshem unë me autobus?

Ju do të shkojshi dje me autobus.

Kur do të shkojshin ata me autobus?

Ata do të shkojshin dje me autobus.

Kush do të shkonte dje me autobus?

(Bënë këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

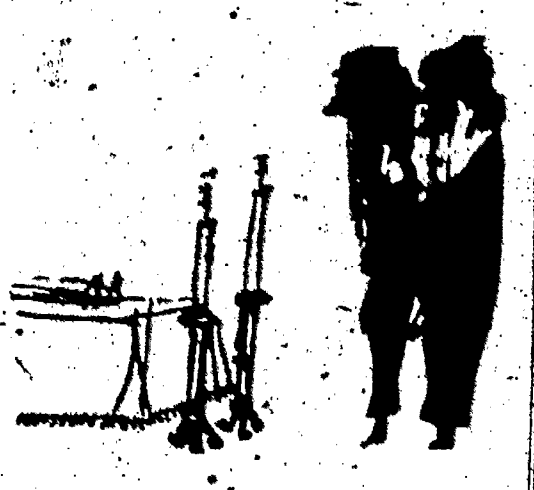
PJESA E DYTË
DIALOGU

L
SECOND PART
DIALOGUE

Muhabet kafesh

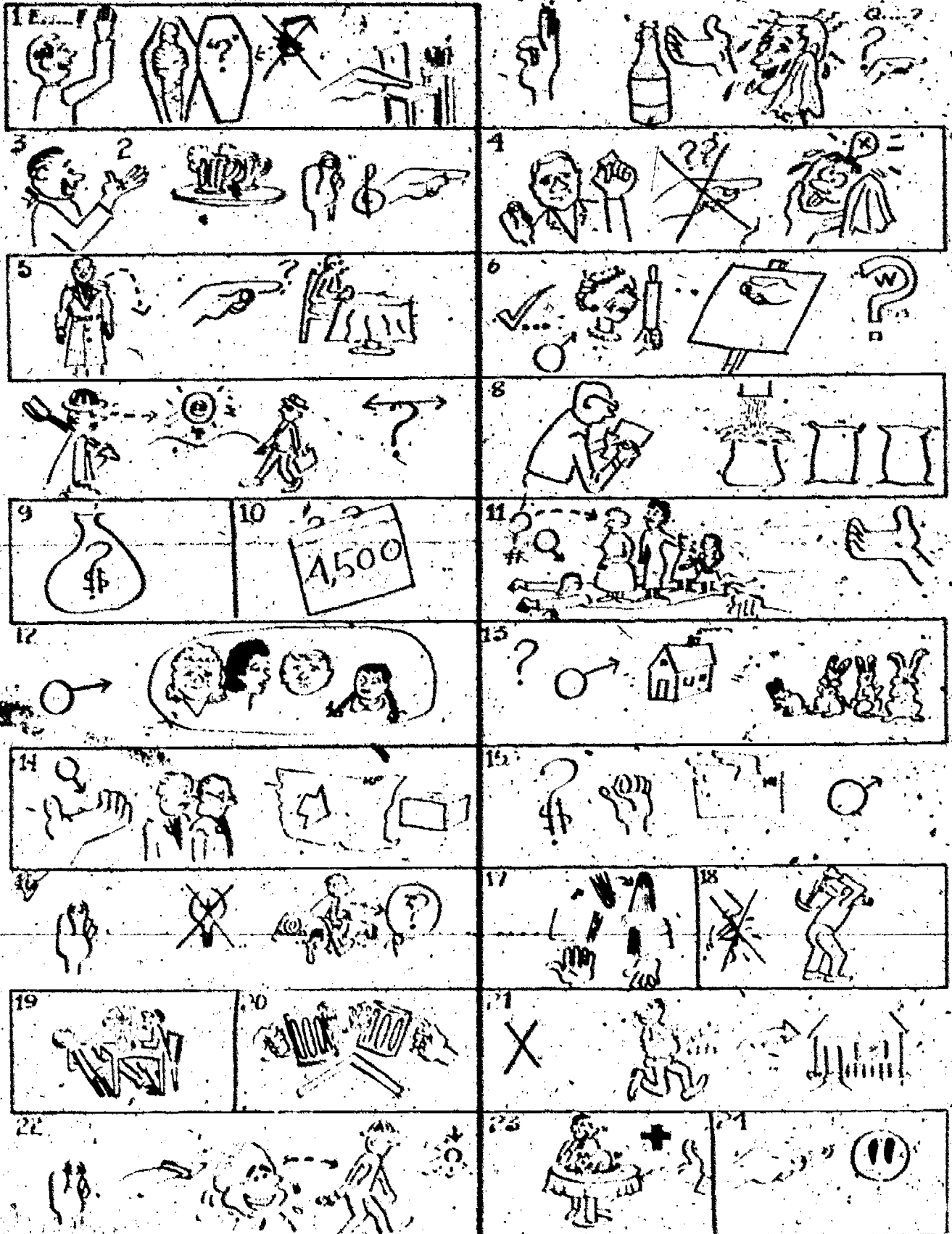
1. Enver! Ku je bre djalë se s'të kam pa ka ditë?
Ulu se po të qeras një gotë.
2. Me gjithë qejf. Një birrë të lutem se kam et.
Si shkon, Qazim?
3. Kamerier! Dë gota birrë! Mirë, mirë, po ti
si shkon?
4. Mjaft mirë. A të duket se bën të ngroft sot?
5. Hije pallton! A e njef at njeri që është n'at
tavolinë atje?
6. E njof. Të shqen e kam kushrinë. Pse pyet?
7. E takoj çdo mëngjes kur shkoj në punë. Ku punon?
8. Asht llogaritar në fabrikën e qveshjes s'orizit.
9. Sa e ka rrogën?
10. Aq sa marrin të gjithë nëpunësit: një 4500 lekë
në muaj.
11. Sa vetë ka në familje?
12. Ka t'atën, të shqen dhe të bijat; gjithësejt
janë 5 vetë.
13. Si i del hesapi me mbajtë një familje kaq të
madhe?
14. E ndihmojnë të mbesat që ka n'Amërikë.
15. Sa i çojnë në muaj?
16. Për nder nuk e di. Ku e ke hallin ti që bën
gjithë këto pyetje?
17. Kot pyes; thash se mos bën dallavere me llogarit
e fabrikës.
18. Mos e thuej atë; është burrë i ndershëm e
punëtuer.
19. Qe se na erdhën birrat. - Gëzuar!
20. Gëzuar! A pëjmë edhe nga një tjetër?

21. Jo; mue më fal se due të shkoj në shtëpi; kam
uri.
22. Unë po há diku këtu afër; do të dal në punë
heret mbasdreke.
23. Të bëftë mirë bukal
24. Gjithashtu edhe t'j!

- Harro! de ...

LESSON L

Coffeehouse Chatter

1. Enver! Where have you been hiding; I haven't seen you for ages. Sit down, I'll buy you a drink.
 2. All right. I'll take a beer because I'm thirsty. How are you Qazim?
 3. Waiter! Two glasses of beer! I'm fine; how about you, how are you?
 4. Pretty good. Don't you think it's warm today?
 5. Take off your topcoat! Do you know that gentleman who is seated at that table over there?
 6. Yes, I know him. His wife is a cousin of mine. Why do you ask?
 7. I see him every morning when I go to work. Where does he work?
 8. He works as an accountant at the rice processing factory.
 9. What's his salary?
 10. He's paid like the other employees: about 4,500 leks a month.
 11. How many dependents does he have?
 12. He has his mother, his wife and two daughters; altogether there are five people.
 13. How can he make it with such a large family?
 14. His nieces that are in America help him.
 15. How much money do they send him monthly?
 16. Honestly I don't know. What are you driving at with all these questions?
-
17. I'm just asking! I thought he might juggle the account books of the factory.
 18. Don't say that; he's an honest and hard working man.
 19. Here are our beers. Cheers!
 20. Cheers! Let's have another one!

21. No, you'll excuse me, I want to go home; I'm hungry.
22. I'm going to have lunch somewhere near here; I have to go back to work early this afternoon.
23. Enjoy your lunch!
24. You too!

Kalendari

-Pse po i numron të hollat?
-Nuk po i numroj të hollat; po numroj sa ditë tjera mund të kalojmë në plazhë ...

PJESA E TRETE ANALIZE GRAMATIKORE

L THIRD PART GRAMMAR ANALYSIS

Nouns denoting family relationship (feminine)
(second part).

The following are the most common nouns denoting family relationship - feminine:

<u>Normal form: noun & possessive adjective</u>	<u>Noun with particle expressing sing. poss. in the 3rd person</u>
grueja e tij	e shoqja
motra e tij	e motra
motra e saj	
mbesa e tij	e mbesa
mbesa e saj	
vjehrra e tij	e vjehrra
vjehrra e saj	
kunata e tij	e kunata
kunata e saj	
bija e tij, bija e saj	e bija
vajza e tij, vajza e saj	
nâna e tij	e âna
nâna e saj	
kushrîna e tij	e kushrîna
kushrîna e saj	

The above nouns are declined as the adjectives used as nouns (see Grammar Analysis, Lesson 49).

THE CONDITIONAL

The conditional is formed by adding "do të" to the imperfect.* Examples:

me shkue: unë do të shkojshem, ti do të shkojshe, etj.
(I would go, you would go, etc.)

me nde-jtë: unë do të rrijshe, ti do të rrijshe, etj.
(I would stay, you would stay, etc.)

me folë: unë do të flitshem, ti do të flitshe, etj.
(I would speak, you would speak, etc.)

The conditional expresses:

1. An action, the completion of which depends on an "if clause" (contrary to fact). Examples:

Po mos t'ishte tue ra shi If it were not raining I
do te shkojshem me luejte would play tennis.
tenis.

Do te rrijshem ne shtepi I would stay home. If I had
po te kishem me ke me folë. someone to talk to.

2. The conditional is used also as a "past future." Examples:

Direct discourse: Dy vjete ma pare ju me thate: "Do
te shkoj n'universitet ket muej."
(Two years ago you told me, "I
will go to the university this
month.")

Indir. discourse: Dy vjete ma pare ju me thate se
do te shkojshi n'universitet
aso kohe.
(Two years ago you told me that
you would go to the university
at that time.)

But:

Direct discourse: Sot ju me thate: "Neser do te
shkoj n'universitet."
(Today you told me, "Tomorrow I
will go to the university.")

Indir. discourse: Sot ju thate se neser do te shkoni
n'universitet.
(Today you told me that tomorrow
you would go to the university.)

Other examples: Ai tha se do te me ndihmonte.
(He said he would help me.)

Compare: Ai tha se do te me ndihmoje neser.
(He said he would help me tomorrow.)

Na i thamë se do të shkojmë dje.
 (We told him we would go tomorrow.)
 Compare: Na i thamë se do të shkojmë nesër.
 (We told him we would go tomorrow.)

Remark: Pay special attention to the word "would," which in English has two other uses. It may have the meaning of "used to," and be used in translating the imperfect tense of the Albanian. Example:

When I was a little boy, every weekend my father would take me to the beach.
 (Kur ishem i vogël, baba më çonte në plazhë çdo fund jave.)

"Would" may have the meaning of "be willing." In Albanian there are different expressions to convey this meaning, usually by using the present tense or the imperative mood. Examples:

Would you help me please?

- a. A më ndihmoni, ju lutem?
- b. A keni mirësin me më ndihmue?
- c. A po më ndihmoni, ju lutem?
- d. Më ndihmoni, ju lutem!

(*) There is a second way to form the conditional: by adding the imperfect tense of the verb "me pasë" to the infinitive of the main verb.
 Examples:

kishe me shkue
 (I would go.)

kishte me fjetë
 (He would sleep.)

This second form is encountered mostly in Northern Albania.

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

L
FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1.
 - a. Sa vjeç është Zotni Berati?
Zotni Berati është dyzet vjeç.
Kush është Zoja Berati?
Zoja Berati është e shoqja.
Kush është Agimi?
Agimi është i biri.
Kush është Afërdita?
Afërdita është e bija.
Kush është shtatëdhjetë vjeç?
E ëma është shtatëdhjetë vjeç.
Kush është Drita?
Drita është e mbesa.
Kush është tridhjetë e pesë vjeç?
E motra është tridhjetë e pesë vjeç.
 - b. A është Zoja Berati mësuese?
Po, Zoja Berati është mësuese.
Kush është Zotni Berati?
Zotni Berati është i shoqi.
Kush është Agimi?
Agimi është i biri.
Kush është Afërdita?
Afërdita është e bija.
A është e ëma e Zotni Beratit e vjehrra e Zojës Berati?
Po, e ëma e Zotni Beratit është e vjehrra e Zojës Berati.
Kush është Zoja Tepelena?
Zoja Tepelena është e kunata.
Kush është Drita?
Drita është e mbesa.
 - c. Sa vjeç është Agimi?
Agimi është njëzet vjeç.
Kush është Zotni Berati?
Zotni Berati është i ati.
Kush është Zoja Berati?
Zoja Berati është e ëma.
Kush është Afërdita?
Afërdita është e motra.
A është e ëma e Zotni Beratit gjyshja e Agimit?
Po, e ëma e Zotni Beratit është gjyshja e Agimit.

Kush është Zoja Tepelena?
Zoja Tepelena është halla Agimit.
Kush është Drita?
Drita është e kushrëna.

d. Ç'punë bën Afërdita?
Afërdita është nxënëse.
Kush është Zotni Berati?
Zotni Berati është i ati.
Kush është Zoja Berati?
Zoja Berati është e ëmës.
A është e ëmës e Zotni Beratit gjithë e Afërditës?
Po, e ëmës e Zotni Beratit është gjithë e
Afërditës.
Kush është Zoja Tepelena?
Zoja Tepelena është halla e Afërditës.
Kush është Drita?
Drita është e kushrëna.

e. Sa vjeç është Zoja Berati?
Zoja Berati është shtatëdhjetë vjeç.
Kush është Zotni Berati?
Zotni Berati është i biri.
Kush është Agimi?
Agimi është i nipi.
Kush është Afërdita?
Afërdita është e mbesës.
Kush është Zoja Tepelena?
Zoja Tepelena është e bija.
Kush është Drita?
Drita është e bija.

f. Sa vjeç është Zoja Tepelena?
Zoja Tepelena është tridhjetë e pesë vjeç.
Kush është Zotni Berati?
Zotni Berati është i vllai.
Kush është Zoja Berati?
Zoja Berati është e kunata.
Kush është Agimi?
Agimi është i nipi.
Kush është Afërdita?
Afërdita është e mbesës.
Kush është Zoja Berati?
Zoja Berati është e ëmës.
Kush është Drita?
Drita është e bija.

8. Sa vjeç është Drita?
 Drita është katërmëdhjetë vjeç.
 Kush është Zotni Berati?
 Zotni Berati është daja i Dritës.
 Kush është Zoja Berati?
 Zoja Berati është teza e Dritës.
 Kush është Agimi?
 Agimi është i kushrini.
 Kush është Afërdita?
 Afërdita është e kushrëna.
 Kush është Zoja Berati?
 Zoja Berati është gjyshja e saj.
 Kush është Zoja Tepelena?
 Zoja Tepelena është e ëma.

"Po" usage

A po shkojmë bashkë në kafe?
 Po, po shkojmë.
 A po ulemi n'at tryezë?
 Po, po ulemi.
 A po më qiras një gotë birrë?
 Po, po të qiras.
 A po pi edhe një gotë tjetër?
 Po, po pij edhe një gotë tjetër.
 A po rrijmë, apo po shkojmë?
 Jo, po shkojmë.
 A po paguen prë?
 Po, po paguej.

Ku po shkoni sonte?

(kinema) Sonte po shkoj në kinema.
 Me kë po shkoni në kinema?
 (me vllan) Po shkoj në kinema me vllan.
 Në çë kinema po shkoni?
 (Rozafat) Po shkoj në kinema "Rozafat."
 Në ç'orë po shkoni?
 (8) Po shkojmë n'orën 8.

Statements:

Unë nuk do të dal nesër në punë.

Kur nuk do të dal unë në punë?

Ti nuk do të dalish nesër në punë.

Kur nuk do të dali ai në punë?

Ai nuk do të dali nesër në punë.

Kur nuk do të dalim na në punë?

Na nuk do të dalim nesër në punë.

Kur nuk do të dilni ju në punë?

Na nuk do të dalim nesër në punë.

Kur nuk do të dalin ata në punë?

Ata nuk do të dalin nesër në punë.

Çka nuk do të bëjë ai nesër?

Ai nuk do të dali nesër në punë.

Kush nuk do të dali në punë?

(Bëne kët pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

Dje dola në zyrë vonë.

Kur dola unë dje në zyrë?

Dje ju dolët në zyrë vonë.

Çka bëna unë dje?

Dje ju dolët në zyrë vonë.

Kush doli dje në zyrë vonë?

Ju dolët dje në zyrë vonë.

A doli edhe ai dje në zyrë vonë?

Po, edhe ai doli dje në zyrë vonë.

Dje dola në pazar dy herë.

Sa herë dola dje në pazar?

Ju dolët dje dy herë në pazar.

Kush doli dje në pazar dy herë?

Ju dolët dje në pazar dy herë.

Kur doli ai në pazar dy herë?

Ai doli dje në pazar dy herë.

Me dalë hesapi.

A ju del hesapi me blé një shtëpi të ré?

Jo, mua nuk më del hesapi me blé një shtëpi të ré.

A të del hesapi ty me blé një palë rrobe të reja?

Po, mua më del hesapi me blé një palë rrobe të reja.

A i del hesapi atij me i kalue pushimet në plazhën e Durrësit?

Po, atij i del hesapi me i kalue pushimet në plazhën e Durrësit.

A na del hesapi në me blé nga një automobil të ri çdo vjetë?

Jo, në nuk na del hesapi me blé nga një automobil të ri çdo vjetë.

A u del hesapi oficeravet me bā një udhëtim në Europë?

Po, oficeravet u del hesapi me bā një udhëtim në Europë.

Conditional;

Pardje më thë se dje do të shkojshe në shkollë.

Çka më thë pardje?

Pardje të thash se dje do të shkojshe në shkollë.

Çka më tha ai pardje?

Pardje ai më tha se dje do të shkonte në shkollë.

Çka më thatë ju pardje?

Pardje na ju thamë se dje do të shkojshim në shkollë.

Çka më thanë ata pardje?

Ata ju thanë pardje se dje do të shkojshin në shkollë.

Kush do të shkonte në shkollë dje?

(Bāne kët'pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

(Tash, zavendëso fjalën "dje" me fjalën "nesër" dhe ushtro kohën e ardhëshme.)

Ai më shkroi se javën që kaloi do të vinte me aeroplan.

Me çka do të vinte ai javën që kaloi?

Ai do të vinte me aeroplan javën që kaloi.

Me çka do të vijshim na javën që kaloi?

Na do të vijshim me aeroplan javën që kaloi.

Me çka do të vijshi ju javën që kaloi?

Na do të vijshim me aeroplan javën që kaloi.

Këthe këto fjali në kushtore mbasi të ndërrojsh
pjesët e nënvizueme, në të kalueme! P.Sh.

Ai do të shkojë nesër në kinema dhe; Ai do
të shkonte dhe në kinema.

Ai do t'a mbarojë shkollën mbas dy muajsh.

Na do të flejmë në hotel javën që vijen.

Ju do t'a mbaroni librin nesër mbasdreke.

Nesër ata do të qëndrojnë këtu dy orë.

Statements:

Po t'ishem i ri do të shkojshem në shkollë.

Ku do të shkojshe ti po t'ishe i ri?

Po t'ishem i ri do të shkojshem në shkollë.

Ku do të shkonte ai po t'ishte i ri?

Po t'ishte i ri, ai do të shkonte në shkollë.

Ku do të shkojshim na po t'ishim të rij?

Po t'ishim të rij, na do të shkojshim në
shkollë.

Çka do të bëjshin ata po t'ishin të rij?

Po t'ishin të rij, ata do të shkojshin në
shkollë.

Kush do të shkonte në shkollë, po t'ishte i ri?

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha
vetjet.)

Po të kishem të holla do të blejshem një shtëpi.

Çka do të bënte ai po të kishte të holla?

Po të kishte të holla, ai do të blente një
shtëpi.

Çka do të blejshi ju po të kishit të holla?

Po të kishem të holla, unë do të blejshem,
një shtëpi.

• Çka do të bëjshim na, po të kishim të holla?

Po të kishim të holla, na do të blejshim një
shtëpi.

Po ata, çka do të bëjshin po të kishin të holla?

Po të kishin të holla, edhe ata do të blejshin
një shtëpi.

• Çka do të blejshem unë, po të kishem të holla?

Po të kishit të holla, ju do të blejshi një
shtëpi.

Megjithëqë jemi ende në dimën, javët e para të marsit sivjet kanë qenë jashtëzakonisht të bukura e të ngrofta. Pardje, të dielen, ishte një ditë e tillë. Rrugët ishin mbushë me njerëz e shumë prej tyre mbajshin palltot në dorë. Edhe tryezat për jashta kafevët ishin plot me njerëz që rrijshin në diell.

Në një tryezë ishin ulë tue bërë muhabet dy shokë të vjetër, të cilët s'ishin takue ka ditë: Enver Dede dhe Qazim Roshi. Enveri i tregoi Qazimit se natën përpara kishte shkue me të shoqen në kinema e se vajzën e vogël e kishin fënë për tri orë ke e kunata. Burri i së kunatës është llogaritar në fabrikën e çveshjes s'orizit. Enveri i tha edhe se i vllai në qershier do të mbarojë universitetin e se këtë verë do të fillojë nga puna si mjek në spitalin e Durrsit. I kallxoi se i ati në verë do të shkojë për pushime në Pogradec ku jeton e motra, halla e Enverit.

Mbasi pinë nga një birrë i thanë kamerierit t'u sillte edhe nga një tjetër.

Enveri e pyeti Qazimin si ishin njerëzit e tij.

L

Qazimi i tregoi se ishin të gjithë mirë me përjashtim të së vjehrrës, e cila ishte pak paqejf. E motra kishte ndërrue punë e tash punonte si sekretare në një nga bibliotekat e kryeqytetit. I tha se i biri dhe e bija, me disa shokë e shoqe, kishin shkue atë diele me bënë një shetë jashtë qytetit e së një nipi, i cili është nëntoger aviacioni, ishte martue dy muaj më parë me një vajzë nga rrethet e Delvinës. I kalixoi se kishte blënë disa mobilje të reja për dhomën e pritjes e se shpresonte edhe ai me shkue për pushime në Pogradec.

Kështu, tue bënë muhabet, Enveri e Qazimi kaluen një pjesë të së dieles t'ulun në një kafe përjashta në diell.

QUESTIONS-PYETJE

1. Qysh kanë qenë javët e para të marsit sivjet?
2. Çfarë dite ishte pardje, të dielen?
3. Me çka ishin mbushë rrugët?
4. Çka mbajshin në dorë shumë prej tyre?
5. Cilat tryeza ishin plot njerëz që trijshin në diell?
6. Çka po bëjshin dy shokë të vjetër në një tryezë?

7. Kush i tregoi Qazimit se natën përpara kishte shkue në kinema me të shoqën?
8. Kë kishin lënë ke e kunata?
9. Burri i kunatës së kujt është llogaritar në fabrikë e çveshjes s'orizit?
10. I vllai i kujt do t'a mbarojë universitetin në qershuër?
11. Kush do të fillojë nga puna si mjek këtë verë?
12. I ati i kujt do të shkonte për pushime në Pogradec?
13. Kush jeton në Pogradec?
14. Çka i thanë kamerierit t'u sillte mbasi pinë nga një birrë?
15. Kush e pyeti Qazimin si ishin njerëzit e tij?
16. Kujt i tha Enveri se të gjithë ishin mirë, me përjashtim të së vjehrrës?
17. Çka kishte e vjehrra e Qazimit?
18. E motra e kujt kishte ndërrue punë?
19. Ku kishin shkue at të diele i biri dhe e bija me disa shokë e shoqe?
20. I nipi i kujt është nëntoger aviacioni?
21. Kush ishte martue me një vajzë nga rrethet e Delvinës?
22. Me kë ishte martue dy muaj më parë i nipi i Qazimit?
23. Çfarë mobiljesh kishte blé Qazimi për dhomën e pritjes?
24. Kush shpresonte me shkue për pushime në Pogradec?

PJESA E GJASHTË
DETYRË SHËTIPIJE

L
SIXTH PART
HOMEWORK

Use the short form of family relationship (e motra, etc.) instead of the normal form with a noun and possessive adjective.

1. Agimi dhe motra e tij kanë dy shtëpi.
2. Ai do të shkojë në Shqipëri me nënë e vet dhe me grunë.
3. Petriti ka marrë 1000 lekë prej mbesës së vet.
4. Z. Karagjozi i ka dërgue vajzat e tija në Gjinokastër, ke nana e tij.

Translate the following:

5. I am coming. Wait a minute!
6. Are you going to the movies tonight?
7. He is going to come with me.

Supply the missing words for the following:

8. Ai më tha se nesër do të shkojë në Durrës.
Ai më tha se dje _____ në Durrës.
9. Ai më tregoi se vjetin që vjen do të mbarojë kursin.
Ai më tregoi se vjetin që kaloi _____ kursin.
10. Na ju thamë se mbas disa ditësh do të shkojmë në teatër.
Na ju thamë se para disa ditësh _____ në teatër.

PJESA E SHITATE
FJALORI

SEVENTH PART
VOCABULARY

e ëma	(f.)	his (her) mother
e bija të bijat	(f.)	his (her) daughter
birrë, -a birra, -t	(f.)	beer
diku	(adv.)	somewhere
gëzuar	(interj.)	cheers
gjithësejt	(adv.)	altogether
hesapë, -i hesape, -t	(m.)	account, bill
kamerier, -i kameriera, -t	(m.)	waiter
kot	(adv.)	in vain, without a specific reason
kushrinë, -a kushrina, -t	(f.)	cousin
llogarë, -ja llogarë, -t	(f.)	account, bill calculation
llogaritës, -i llogaritëse, -t	(m.)	accountant, bookkeeper
e mbesa të mbesat	(f.)	his (her) niece
nder, -i	(m.)	honor; favor
i, të ndershëm e, të ndershme	(adj. m. & f.)	honest, honorable
me ndihmë (unë ndihmoj)	(v.)	to help

i, e, të ngroft të ngrofta	(adj. m. & f.)	warm
oriz, -i	(m.)	rice
pallto, -ja pallto, -t	(f.)	overcoat, topcoat
punëtuer, punëtore punëtore	(adj. m. & f.)	hard worker
qe	(interj.)	Here it is! Here they are!
me qerasë (unë qeras)	(v.)	to buy (a drink, etc) treat (bear the ex- pense of another's entertainment)
rrogë, -a rroga, -t	(f.)	salary, wage
e shoqja	(f.)	his wife
tavolinë, -a tavolina, -t	(f.)	table

Notes:

fabrika e qvëshjes s'orizit	rice processing factory
për ndër!	honestly, upon my word!
me, bā dallavere në llogari	to embezzle, steal (by chang- ing the acct. books), swindle
me dalë në punë (unë dal në punë)	go to work
ku e ke hallin?	What are you driving at? What's bothering you?

si i (mē, na, ju, u)
del hesapi?

How can he (I, we, you,
they) make it (afford it)?

tē (ju) bāftē mirē!
tē (ju) bāftē mirē buka!

good appetite

me pasē urf
(unē kam urf)

to be hungry

me pasē et
(unē kam et)

to be thirsty

GJERGJ PLUMBI, rhapsodist of the Albanian Alps

115

122

1.

Epni librin

mue
atij
asaj
në
atyne

M'a epni librin.
Epnia librin.
Epnia librin.
Na e epni librin.
Epniau librin.

nxânsit
mësuesit
shokut
mikut
zotës
shogës
motrës

Epnia librin nxânsit.
Epnia librin mësuesit.
Epnia librin shokut.
Epnia librin mikut.
Epnia librin zotës.
Epnia librin shogës.
Epnia librin motrës.

Epni librat

mue
atij
asaj
në
atyne

M'i epni librat.
Epnia librat.
Epnia librat.
Na i epni librat.
Epniau librat.

nxânesvet
mësuesvet
shokëvet
miqvet
zotajet
shogëvet
motrëvet

Epniau librat nxânesvet.
Epniau librat mësuesvet.
Epniau librat shokëvet.
Epniau librat miqvet.
Epniau librat zotajet.
Epniau librat shogëvet.
Epniau librat motrëvet.

Lexoni këtë letër.

mue
atij
asaj
në
atyne

M'a lexoni këtë letër.
Lexonia këtë letër.
Lexonia këtë letër.
Na e lexoni këtë letër.
Lexoniau këtë letër.

nxânsit
mësuesit
shokut
mikut

Lexonia këtë letër nxânsit.
Lexonia këtë letër mësuesit.
Lexonia këtë letër shokut.
Lexonia këtë letër mikut.

zojës
shogës
motrës

Lexonia kët letër zojës.
Lexonia kët letër shogës.
Lexonia kët letër motrës.

Lexoni këto dy letra.

mue
atij
asaj
në
atyne

M'i lexoni këto dy letra.
Lexonia këto dy letra.
Lexonia këto dy letra.
Na i lexoni këto dy letra.
Lexoniau këto dy letra.

nxënësve
mësuesve
shokëve
miqve
zojavet
shogëvet
motravet

Lexoniau këto dy letra nxënësve.
Lexoniau këto dy letra mësuesve.
Lexoniau këto dy letra shokëve.
Lexoniau këto dy letra miqve.
Lexoniau këto dy letra zojavet.
Lexoniau këto dy letra shogëvet.
Lexoniau këto dy letra motravet.

Tregoni përrallën që lexuët.

mue
atij
asaj
në
atyne

M'a tregoni përrallën që lexuët.
Tregonia përrallën që lexuët.
Tregonia përrallën që lexuët.
Na e trego përrallën që lexuët.
Tregoniau përrallën që lexuët.

oficerit

Tregonia oficerit përrallën që lexuët.

ushtarit

Tregonia ushtarit përrallën që lexuët.

kushrinit

Tregonia kushrinit përrallën që lexuët.

mësueses

Tregonia mësueses përrallën që lexuët.

vajzës

Tregonia vajzës përrallën që lexuët.

Tregoni përrallat që lexuët.

mue
atij
asaj
në
atyne

M'i tregoni përrallat që lexuët.
Tregonia përrallat që lexuët.
Tregonia përrallat që lexuët.
Na i trego përrallat që lexuët.
Tregoniau përrallat që lexuët.

oficeravet	Tregoniau oficeravet përrallat që lexuet.
ushtarëvet	Tregoniau ushtarëvet përrallat që lexuet.
kushrijvet	Tregoniau kushrijvet përrallat që lexuet.
mësuesevet	Tregoniau mësuesevet përrallat që lexuet.
vajzavet	Tregoniau vajzavet përrallën që lexuet.

2. Thoni shokut me ju a tregue përrallën e bukur.

M'a tregoni përrallën e bukur.

Më thoni mue me ju a dhënë librin e shqipes.

M'a epni librin e shqipes.

Na thoni në me i a thënë mësimin mësuesit.

Thonia mësimin mësuesit.

Thoni atyne me u a dhënë detyrat e shtëpis.

Epniau detyrat e shtëpis.

Thoni atyne me ju a dhënë detyrat e shtëpis.

Na i epni detyrat e shtëpis.

Thoni atyne me m'i dhënë të hollat.

Epnia të hollat.

Thoni atyne me i a falë lapsin shokut.

Falnia lapsin shokut.

Thoni shoges me i a shkruet Hasanit letrën me pëndë.

Shkruenia Hasanit letrën me pëndë.

Thoni atij me ju a dhënë gomën e kuqe.

M'a epni gomën e kuqe.

Thoni mësuesit me folë ngadalë.

Flitni ngadalë.

Thoni nxënsit me shkruet më shpejt.

Shkrueni më shpejt.

3.

a. A shkoj unë nesër ke mjeku?

Po, ju shkoni nesër ke mjeku.

Ku shkon ai nesër?

Ai shkon nesër ke mjeku.

Po ata, ku shkojnë nesër?

Edhe ata shkojnë nesër ke mjeku.

Çka bëjmë na nesër?

Na shkojmë nesër ke mjeku.

- b. A e mbaron ai librin javën që vjen?
 Po, ai e mbaron librin javën që vjen.
 Po ti, a e mbaron librin javën që vjen?
 Po, edhe unë e mbaroj librin javën që vjen.
 Kush e mbaron librin javën që vjen?
 Na e mbarojmë librin javën që vjen.
 Çka bëjnë ata javën që vjen?
 Ata e mbarojnë librin javën që vjen.
 Kur e mbaroj unë librin?
 Ju e mbaroni librin javën që vjen.

- c. A shkon ai në plazhë këtë fund jave?
 Po, ai shkon në plazhë këtë fund jave.
 A kemi pushim na këtë të hane?
 Po, na kemi pushim këtë të hane.
 A punoj unë këtë të marte?
 Po, ju punoni këtë të marte.
 A vini në shkollë ju nesër?
 Po, unë vij në shkollë nesër.
 Sa orë mësim keni mbasnesër?
 Mbasnesër kemi gjashtë orë mësim.

4.
 a. A dishroni që unë të vij me ju?
 Po, unë dishroj që të vini me mue.
 A dishroni që ai të vijë me ju?
 Po, unë dishroj që ai të vijë me mue.
 A dishroni që ajo të vijë me ju?
 Po, unë dishroj që ajo të vijë me mue.
 A dishrojmë na që të vijmë me ju?
 Po, ju dishroni që të vini me mue.
 Po ata, a dishrojnë që të vijnë me ju?
 Po, edhe ata dishrojnë që të vijnë me mue.

- Çka dishroni që të bëj unë?
 Unë dishroj që të vij me ju.
 Çka dishroni që të bëjë ai?
 Unë dishroj që ai të vijë me mue.
 Çka dishroni që të bëjmë na?
 Unë dishroj që ju të vini me mue.
 Çka dishroni që të bëjnë ata?
 Unë dishroj që ata të vijnë me mue.

- Kush dishroni që të vijë me ju: ai apo ajo?
 Unë dishroj që ajo të vijë me mue.

Kush dishroni që të vijë me ju: unë apo ai?
 Unë dishroj që ju të vini me mua.
 Cilët dishroni që të vijnë me ju: na apo ata?
 Unë dishroj që ata të vijnë me mua.
 Cilët dishroni që të vijnë me ju: ata apo ato?
 Unë dishroj që ato të vijnë me mua.

- b. A dishroni me ardhë me mua?
 Po, unë dishroj me ardhë me ju.
 A dishron ai me ardhë me mua?
 Po, ai dishron me ardhë me mua.
 A dishrojmë na me ardhë me ju?
 Po, na dishrojmë me ardhë me ju.
 A dishrojnë ata me ardhë me mua?
 Po, ata dishrojnë me ardhë me ju.

5. Model: Ju Zotni Tahir, rrini këtu; Agimi të shkojë në shtëpi.

Cue: Tahiri duhet të lexojë; Agimi duhet të shkruajë.
 Ju Zotni Tahir, lexoni; Agimi të shkruajë.

Tahiri duhet të punojë; Agimi duhet të pushojë.
 Ju Zotni Tahir, punoni; Agimi të pushojë.

- o Tahiri duhet të presi këtu; Agimi duhet të pastrojë dhe shokët tjerë duhet të pijnë kafe.
 Ju Zotni Tahir, pritni këtu; Agimi të pastrojë dhe nxënësit tjerë të pijnë kafe.

Tahiri duhet të qethet; Agimi duhet të lahet dhe tjerët duhet të rruhen.
 Ju Zotni Tahir, qethuni; Agimi të lahet dhe tjerët të rruhen.

Tahiri duhet të niset; Agimi duhet të ndihmojë shokun dhe tjerët duhet të nisen.
 Ju Zotni Tahir, nisuni; Agimi të ndihmojë shokun dhe tjerët të nisen.

Tahiri duhet të flasi; Agimi duhet të shkruajë dhe tjerët duhet të ndigjojnë.
 Ju Zotni Tahir, flitni; Agimi të shkruajë dhe tjerët të ndigjojnë.

PJESA E DYTË
DIALOGU

LI
SECOND PART
DIALOGUE

Në hotel

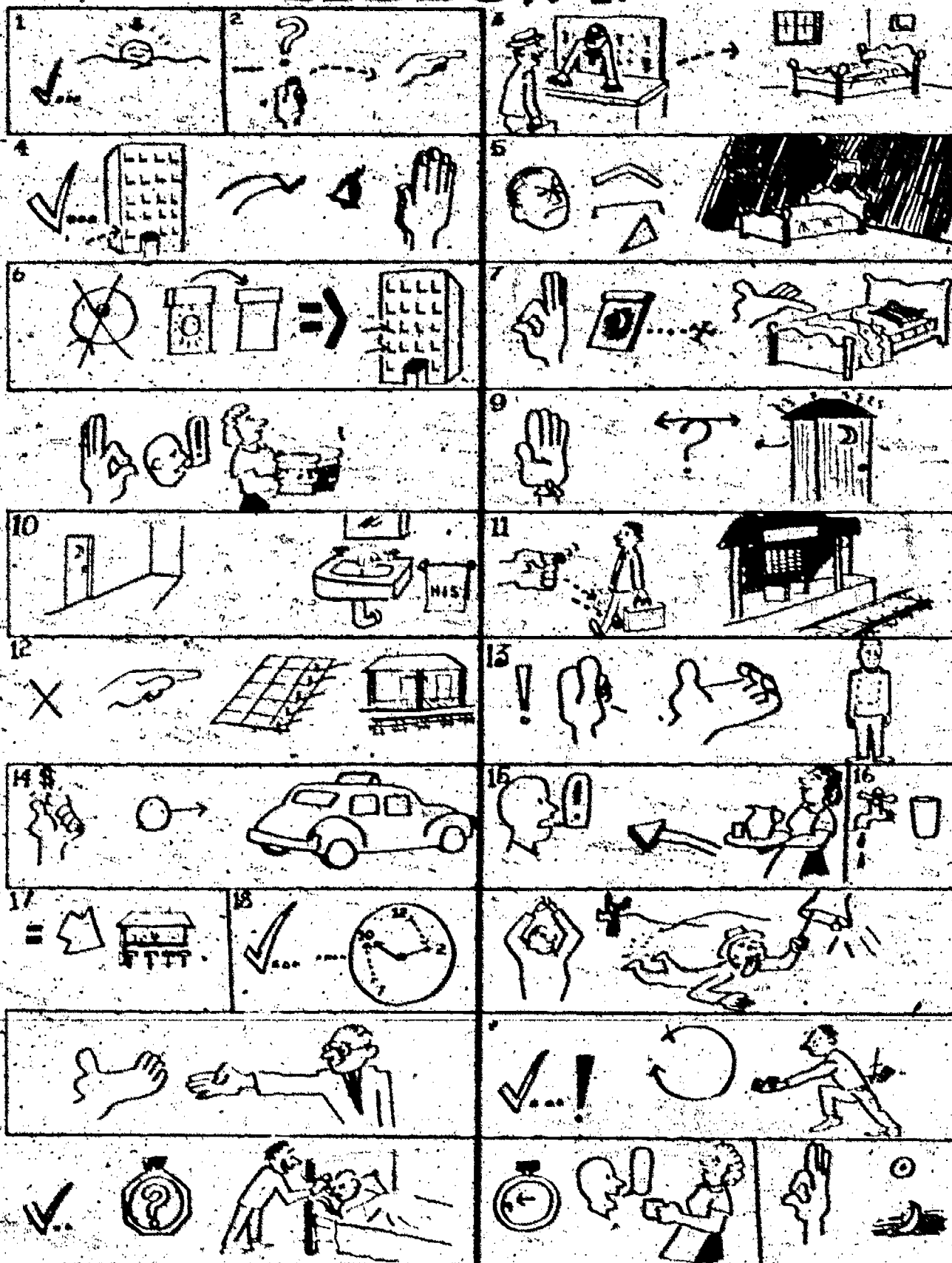
1. Mirë mbram!
2. Mirë mbram! Ç'urdhënoni?
3. A keni një dhomë të lirë me një krevat?
4. Po, kemi një në katin e parë. Urdhënoni t'a shifni!
5. A s'keni ndonjë tjetër më të mirë? Kjo s'paska dritë!
6. Të gjitha janë zënë, Zotni. Nesër lirohen dy dhoma me dritore nga rruga.
7. Mirë. Por sonte m'a ndreqni krevatin këtu.
8. Shumë mirë. Po i thom shërbëtores të sjelli çarçafët, batanijet dhe një këllëf jasteku.
9. Pritni pak! Ku është banja?
10. Në koridor; këtu keni vetëm një lavaman me dy musllukë e një peshqir.
11. A mund të m'i sillni dy valixhet që kam në stacionin e hekurudhës?
12. Më vjen keq; valixhet duhet t'i tërhiqni vetë nga depoja.
13. Ashtu? Atëherë duhet të marr një hamall.
14. Zotni, ju bje më lirë me marrë taksë.
15. Thoni shërbëtores të më sjelli sonte një poç me ujë!
16. Uji i musllukut është i pishëm; gotë ka mbi komodin.
17. A ka restaurant hoteli?
18. Po. Restoranti rri hapët nga ora 12 deri në 2 dhe nga ora 7 deri në 10.
19. Ju falem nderit; po të kem nevojë për gjë tjetër i bij ziles.
20. Ju lutem, a keni mirësin me më dhënë letërnjoftimin?

21. Mirë, qel! M'a këtheni posa të mbaroni punë!
22. Si urdhënoni! Në ç'orë dishroni të ju zgjoj
nesër?
23. Mbrorën 9. Thoni shërbëtores të më sjelli një
kafë kur të më zgjojë.
24. Pa tjetër. Bafshi natën e mirë!

Pa fjalë

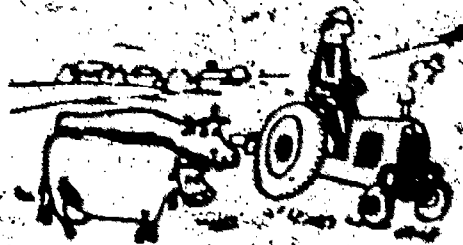
LESSON LI

At a Hotel

1. Good evening!
2. Good evening! What can I do for you?
3. Do you have a room with one bed?
4. Yes, I have one on the first floor. Come and see it please!
5. Don't you have a better one? It's kind of dark.
6. They are all taken, Sir. Tomorrow I'll have two rooms facing the street.
7. All right! For tonight I'll stay here. Will you see that the bed is made?
8. Very well. I'll tell the maid to bring the sheets, blankets and a pillowcase.
9. Just a moment please. Where is the bathroom?
10. In the hallway; here you have only a washstand with two faucets, and a towel.
11. Would you bring my two suitcases here. I left them at the railroad depot?
12. I am sorry; you must check out your suitcases by yourself at the depot.
13. Is that so? Then I need to have a porter.
14. It's cheaper for you, Sir, to take a taxi there.
15. Tell the maid to bring me a pitcher of water for tonight.
16. The tap water is drinkable and there is a glass on the night stand.
17. Does the hotel have a restaurant?
18. Yes. The restaurant stays open from 12 to 2 and from 7 to 10.
19. Thank you! If I need anything else I'll ring the bell.
20. Would you be kind enough to give me your ID card?

21. Yes, here it is! Please return it to me as soon as you are through with it.
22. Yes Sir. What time do you want me to wake you up?
23. At 9:00. Tell the maid to bring me a cup of coffee when she wakes me up!
24. By all means. Good night!

Lopa lopës: Tokën e
punueka, po qumësht
vallë, a ep?

PJESA E TRETE
ANALIZE GRAMATIKORE

LI
THIRD PART
GRAMMAR ANALYSIS

USE OF THE SUBJUNCTIVE - Second part (Lesson 34).

-lexoni me zë të naltë!
(read aloud!)

-rrini këtu derisa të vij unë!
(stay here until I return!)

-mos flitni për këtë çështje!
(do not talk about this matter!)

The above underlined verbs are in the 2nd person plural of the imperative mood. These verbs, in form, are exactly the same as the 2nd person plural of the indicative mood; but the content is completely different. Here a direct order is implied, but in Albanian, the speaker may also give orders to one or more persons who do not take part in the conversation, or even may not be present. Such orders, to persons who are not present, of course is given indirectly, and for this purpose the 3rd person singular or plural of the subjunctive mood is used. Examples:

Ndijjoni, Zotni Berati! Ju shkoni në klasë,
kurse Agimi të vijë me mua!
(Listen Mr. Berati! You go to the classroom,
whereas Agim goes with me!)

Ju, djem, pritni këtu, vajzat të presin në klasë!
(You boys wait here and let the girls wait in
the classroom!)

Thëni kujdestarit të vijë këtu!
(Tell the monitor to come here!)

When the 3rd person of the subjunctive is preceded by the word "le" the expression is not a strong one, as it expressing a categorical order, but expresses the content of "may" rather than "must." Examples:

- Agimis: Miku juej do të zemrohet në qoftë se nuk e ftoni.
(Your friend will be displeased if you don't invite him.)
- Bardhyli: Le të zemrohet!
(Let him be displeased!).
- Nana: Djali do me shkue në kinema sonte. Çka mendon ti?
(The boy wants to go to the movies tonight; what do you think about it?)
- Baba: Le të shkojë (permission), por mos të vije vonë (order)!
(Let him go, but he must not come home late!)

After verbs that express--wish or command, the infinitive form may replace the subjunctive only if the action of both verbs refer to the same person; otherwise the subjunctive is a must. Examples:

Dishroj me shkue më heret.
(I would like to go earlier.)

Dishroj të shkoni më heret.
(I would like you to go earlier.)

Rrini me hanger këtu!
(Stay here to eat! Eat here!)

Rrini të hamë këtu!
(Stay here so that we can eat together!)

IMPERATIVE WITH AN OBJECT

Imperative and indirect object--pronoun:

më thoni mue	tell me
thoni atij	tell him
na thoni në	tell us
thoniu atyne	tell them

Imperative and direct object--pronoun:

më shikoni mue	look at me
shikoni atë	look at him
na shikoni në	look at us
shikoni ata	look at them

Imperative and direct object--noun, and indirect
object--pronoun:

m'a lexoni mae letrën	Read the letter to me.
m'i lexoni mae letrat	Read the letters to me.
lexonia atij letrën	Read the letter to him.
lexonia atij letrat	Read the letters to him.
na e lexoni në letrën	Read the letter to us.
na i lexoni në letrat	Read the letters to us.
lexoniau atyne letrën	Read the letter to them.
lexoniau atyne letrat	Read the letters to them.

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

LI
FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1.

a. A të thash unë mbramë "eja të shkojmë në kafe!"?

Po, ti më the mbramë "eja të shkojmë në kafe!"

Kush të tha mbramë "eja të shkojmë në kafe!"?

Ti më the mbramë "eja të shkojmë në kafe!"

Kur të thash unë "eja të shkojmë në kafe!"?

Ti më the mbramë "eja të shkojmë në kafe!"

Çka të thash unë mbramë?

Ti më the mbramë "eja të shkojmë në kafe!"

Kujt i thash unë mbramë "eja të shkojmë në kafe!"?

Ti më the mue mbramë "eja të shkojmë në kafe!"

A ju thom unë shpesh "urdhënoni të hyjmë në klasë!"?

Po, ju na thoni shpesh "urdhënoni të hyjmë në klasë!"

Kush ju thotë shpesh "urdhënoni të hyjmë në klasë!"?

Ju na thoni shpesh "urdhënoni të hyjmë në klasë!"

Kur ju thom unë "urdhënoni të hyjmë në klasë!"?

Ju na thoni shpesh "urdhënoni të hyjmë në klasë!"

Çka ju thom unë shpesh?

Ju na thoni shpesh "urdhënoni të hyjmë në klasë!"

Kujt i thom unë shpesh "urdhënoni të hyjmë në klasë!"?

Ju na thoni në shpesh "urdhënoni të hyjmë në klasë!"

b. A të thash unë dje "m'a trego librin t'a shof!"?

Po, ti më the dje "m'a trego librin t'a shof!"

Kush të tha dje "m'a trego librin t'a shof!"?

Ti më the dje "m'a trego librin t'a shof!"

Kur të thash unë "m'a trego librin t'a shof!"?

Ti më the dje "m'a trego librin t'a shof!"

Çka të thash unë dje?

Ti më the dje "m'a trego librin t'a shof!"

Kujt i thash unë dje "m'a trego librin t'a shof!"?

Ti më the mue dje "m'a trego librin t'a shof!"

2. A doni të pijmë nga një kafe?

Po, mirë.

Më pyetni mue në qoftë se due të pijmë nga një kafe!

A dishroni të shkojmë nesër në plazhë?

Po, mirë, shkojmë.

Më pyetni mue në qoftë se dishroj të shkojmë nesër në plazhë.

A doni të dalim jashtë?

Po, dalim.

Më pyetni mue në qoftë se due të dalim jashtë.

A dishron të hamë drekë bashkë?

Po, mirë.

Më pyet mue në qoftë se dishroj të hamë drekë bashkë.

A do të flasim shqip?

Mirë, flasim.

Më pyet mue në qoftë se due të flasim shqip.

A do të t'ulemi këtu?

Po, mirë.

Më pyet mue në qoftë se due t'ulemi këtu.

3. A doni me shkue të shtunden në Kavajë?

Po, due me shkue të shtunden në Kavajë.

A doni të shkoni të shtunden në Kavajë?

Po, due të shkoj të shtunden në Kavajë.

Kush do me shkue të shtunden në Kavajë?

Unë due me shkue të shtunden në Kavajë.

Kush do të shkojë të shtunden në Kavajë?

Unë due të shkoj të shtunden në Kavajë.

Ku doni me shkue të shtunden?

Unë due me shkue të shtunden në Kavajë.

Ku doni të shkoni të shtunden?

Unë due të shkoj të shtunden në Kavajë.

Kur doni me shkue në Kavajë?

Unë due me shkue të shtunden në Kavajë.

Kur doni të shkoni në Kavajë?

Unë due të shkoj të shtunden në Kavajë.

A dishroni me hangër sonte sallatë me specë e domate?

Po, sonte dishroj me hangër sallatë me specë e domate.

A dishroni të hani sonte sallatë me specë e domate?

Po, sonte dishroj të hë sallatë me specë e domate.

Kush dishron me hangër sonte sallatë me specë e domate?

Unë dishroj me hangër sonte sallatë me specë e domate.

Kush dishron të hëjë sonte sallatë me specë e domate?

Unë dishroj të hë sallatë me specë e domate.

Kur dishroni me hangër sallatë me specë e domate?

Sonte dishroj me hangër sallatë me specë e domate.

Kur dishroni të hani sallatë me specë e domate?

Sonte dishroj të hë sallatë me specë e domate.

Çfarë sallate dishroni me hangër sonte?

Sonte dishroj me hangër sallatë me specë e domate.

Çfarë sallate dishroni të hani sonte?

Sonte dishroj të hë sallatë me specë e domate.

Çka dishroni me hangër sonte?

Sonte dishroj me hangër sallatë me specë e domate.

Çka dishroni të hani sonte?

Sonte dishroj të hë sallatë me specë e domate.

4. A vini nesër në shtëpi e merrni pallton?

Po, nesër vij në shtëpi e marr pallton.

Kush vjen nesër në shtëpi e merr pallton?

Unë vij nesër në shtëpi e marr pallton.

Kur vini në shtëpi e merrni pallton?

Nesër unë vij në shtëpi e marr pallton.

Ku vini nesër?

Unë vij nesër në shtëpi e marr pallton.

Çka bëni nesër?

Unë vij në shtëpi nesër e marr pallton.

A shkon nesër me u-vizitue ke mjeku?

Po, nesër shkoj me u-vizitue ke mjeku.

Kush shkon nesër me u-vizitue ke mjeku?

Unë shkoj nesër me u-vizitue ke mjeku.

Ku shkon nesër?

Nesër shkoj me u-vizitue ke mjeku.

Çka shkon me bā nesër ke mjeku?

Nesër shkoj me u-vizitue ke mjeku.

Kur shkon me u-vizitue ke mjeku?

Nesër shkoj me u-vizitue ke mjeku.

Pse shkon nesër ke mjeku?

Nesër shkoj me u-vizitue ke mjeku.

Ke kush shkon me u-vizitue nesër?

Nesër shkoj me u-vizitue ke mjeku.

5. A më bje mǎ lirë me shkue në Korçë me autobus
apor me aeroplan?

Të bje mǎ lirë me shkue me autobus.

Kujt i bje mǎ lirë me shkue në Korçë me autobus
se me aeroplan?

Tý të bje mǎ lirë me shkue me autobus.

Çka më bje mǎ lirë me bā?

Të bje mǎ lirë me shkue me autobus.

Me çka më bje mǎ lirë me shkue në Korçë, me
autobus apor me aeroplan?

Të bje mǎ lirë me shkue me autobus.

Ku më bje mǎ lirë me shkue me autobus se me
aeroplan?

Të bje mǎ lirë me shkue në Korçë me autobus

se me aeroplan.

Me çka më bje mǎ lirë me shkue, me autobus apor
me aeroplan?

Të bje mǎ lirë me shkue me autobus.

A më bje mǎ mirë të bléj një ase dy palë këpucë?

Të bje mǎ mirë të blejsh dy palë këpucë.

Kujt i bje mǎ mirë të blejë dy palë këpucë?

Tý të bje mǎ mirë të blejsh dy palë këpucë.

Sa palë këpucë më bje mǎ mirë të bléj?

Të bje mǎ mirë të blejsh dy palë këpucë.

Çka më bje mǎ mirë të bāj?

Të bje mǎ mirë të blejsh dy palë këpucë.

6. A është zānë shtëpija që kishi për të dhënë me
qirā?

Po, shtëpija që kishem për të dhënë me qirā
është zānë.

Cila shtëpi është zënë?

Shtëpia që kishem për të dhënë me qirë është zënë.

Kur është zënë shtëpia që kishi për të dhënë me qirë?

Shtëpia që kishem për të dhënë me qirë është zënë pardje.

A është zënë dyqani që dojshi me marrë me qirë?

Jo, dyqani që dojshem me marrë me qirë nuk është zënë.

Cili dyqan nuk është zënë?

Dyqani që dojshem me marrë me qirë nuk është zënë.

A është e zënë tryeza në qoshe?

Po, tryeza në qoshe është e zënë.

Cila tryezë është e zënë?

Tryeza në qoshe është e zënë.

A është e zënë kjo karrigë?

Jo, nuk është e zënë.

Cila karrigë nuk është e zënë?

Kjo karrigë nuk është e zënë.

A është i zënë ky vend?

Po, ky vend është i zënë.

Cili vend është i zënë?

Ky vend është i zënë.

A është e lirë kjo tryezë?

Po, kjo tryezë është e lirë.

Cila tryezë është e lirë?

Kjo tryezë është e lirë.

7. Më thoni, çka është sot?

Sot është e

Pyetni shokun tuaj të ju thotë çka është sot.

Thoni atij çka shifni mbi tryezë!

Unë shoh mbi tryezë

Thoni Zotni t'i thotë shokut çka shfaq mbi tryezë!

Na thoni sa muej ka vjetri!

Vjetri ka dymëdhjetë muej.

Thoni Zotni të ju thotë sa muej ka vjetri!

Thoni atyne ç'gradë keni!

Unë jam

Thoni Zotni të na thotë në ç'gradë ka!

8. A keni letërnjoftimin me vete?

Po, e kam.

Kush nuk e ka letërnjoftimin me vete?

Ai nuk e ka letërnjoftim me vete.

Çka s'ka ai me vete?

Ai s'e ka letërnjoftimin me vete.

A do të vini nesër në shkollë?

Po, nesër do të vij në shkollë pa tjetër.

Kush do të vijë nesër në shkollë pa tjetër?

Unë do të vij nesër në shkollë pa tjetër.

Çka do të bëni nesër pa tjetër?

Unë do të vij nesër në shkollë pa tjetër.

Kur do të vini në shkollë pa tjetër?

Unë do të vij nesër në shkollë pa tjetër.

Ku do të shkoni nesër pa tjetër?

Unë do të vij në shkollë nesër pa tjetër.

A është i pishëm ky ujë?

Po, ai ujë është i pishëm.

Cili ujë është i pishëm?

Ai ujë është i pishëm.

Qysh është ai ujë?

Ai ujë është i pishëm.

A flëjnë njerzit në krevat, zakonisht?

Po, njerzit flëjnë në krevat, zakonisht.

Cilët flëjnë në krevat, zakonisht?

Njerzit flëjnë në krevat, zakonisht.

Ku flëjnë njerzit, zakonisht?

Njerzit flëjnë në krevat, zakonisht.

Po qejt, a flëjnë në krevat?

Jo, qejt nuk flëjnë në krevat.

A ka tri kate shtëpia, në të cilën banoni?

Po, shtëpia, në të cilën banoj, ka tri kate.

Sa kate ka shtëpia, në të cilën banoni?

Shtëpia, në të cilën banoj, ka tri kate.

Cila shtëpi ka tri kate?

Shtëpia, në të cilën banoj, ka tri kate.

Kur udhëtoni, a merrni me vete shumë valixhe?

Jo, kur udhëtoj nuk marr me vete shumë valixhe.

Kush nuk merr me vete shumë valixhe kur udhëton?

Unë nuk marr me vete shumë valixhe kur udhëtoj.

Kur nuk merrni me vete shumë valixhe?

Kur udhëtoj nuk marr me vete shumë valixhe.

A është larg nga këtu stacioni i hekurudhës?

Jo, stacioni i hekurudhës nuk është larg nga këtu.

Cili stacion nuk është larg nga këtu?

Stacioni i hekurudhës nuk është larg nga këtu.

Prej nga nuk është larg stacioni i hekurudhës?

Stacioni i hekurudhës nuk është larg prej këtu.

A keni shërbëtore ju?

Jo, unë nuk kam shërbëtore.

Kush nuk ka shërbëtore?

Unë nuk kam shërbëtore.

Çka nuk keni ju?

Unë nuk kam shërbëtore.

A rri hapët gjithë natën kinemaja e Presidio-s?

Jo, kinemaja e Presidio-s nuk rri hapët gjithë natën.

Cila kinema nuk rri hapët gjithë natën?

Kinemaja e Presidio-s nuk rri hapët gjithë natën.

Kur nuk rri hapët kinemaja e Presidio-s?

Kinemaja e Presidio-s nuk rri hapët gjithë natën.

Pardje mrrijta në Durrës me trenin e orës 16.
Mbasi dola nga stacioni i hekurudhës mora një taksif
dhe i thash shoferit të më çonte në hotel "Adriatik."

Porsa hyra në hotel nëpunësi më përshëndeti e
më pyeti se çfarë dhome dishrojshe. I u-luta të
m'epete një dhomë me një krevat. "Si urdhënoni, Zotni,
kemi një dhomë të tillë" m'u-përgjegj dhe më ftoi
që t'a shifshem. Me thënë të drejtën dhoma nuk më
pëlqeu, por mbasi më tha se s'kishte tjera të lira,
e mora; nga ana tjetër nëpunësi më tregoi se të
nesërmen do të liroheshin dy dhoma me dritore nga
rruga. Dhoma nuk kishte banjë e nevojtoje private;
këto gjindeshin në korridor, por kishte një lavaman
me ujë të ftofët e ujë të nxehët. Çmimi i dhomës
ishite 160 lekë në natë. Mbasi pagova, nëpunësi
më kërkoi letërnjoftimin e më tha se do të m'a
këthente kur të mbaronte punë, të nesërmen në mëngjes.
Më tha gjithashtu, se po të dishrojshe mund të
hajshem në restorantin e hotelit dhe më tregoi
orarin se kur rrinte hapët. Kërkova prej tij që
të çonte ndokënd me më marrë valixhet në stacion,
por simbas atij duhet të shkojshe vetë në depo për

t'i tërheqë (kështu ishte rregulla!). Atëherë mora përsëri një taksë e shkova në depon e stacionit të hekurudhës.

QUESTIONS-PYETJE

1. Kur m'fritë në Durrës me trenin e orës 16?
2. Çka mora mbasi dola nga stacioni i hekurudhës?
3. Kur mora një taksë?
4. Kujt i thash të më çonte në hotel "Adriatik"?
5. Në cilin hotel i thash shoferit të më çonte?
6. Kush më përshëndeti porsa hyra në hotel?
7. Çka bëni nëpunësi porsa hyra në hotel?
8. Kush më pyeti se çfarë dhomë dishrojshe?
9. Kush i tha se donte një dhomë me një krevat?
10. Sa dhoma të tilla më tha ai se kishte të lira?
11. Kush më ftoi që t'a shifshem dhomën?
12. Kujt nuk i pëlqeu dhoma?
13. Por, tue mendue se s'kishte tjera të lira, a e mora?
14. Kur do të liroheshin dy dhoma me dritore nga rruga?
15. A kishte dhoma banjë e nevojtoe private?
16. Ku ishin këto?
17. Sa ishte çmimi i dhomës?

18. Kush më kërkoi letërnjoftimin?
19. Kur tha nëpunësi se do të më kërkonte?
20. Çka do të më kërkonte nëpunësi mbasi të mbaronte punë, të nesërmen në mëngjes?
21. Kush më tha se po të dishrojshe mund të hajshe në restorantin e hotelit?
22. Cilin orar më tregoi?
23. Prej kujt kërkova që të çonte ndokënd me më marrë valixhet në stacion?
24. Ku duhet të shkojshe vetë për t'i tërheqë?
25. Kush mori një taksë e shkoi në deponë e stacionit të hekurudhës?

PJESA E GJASHTË
DETYRË SHTEPIJE

LI
SIXTH PART
HOMEWORK

Translate into English:

1. E kam çue sahatin me e ndreqë sepse s'punon.
2. Do të jem aty pa tjetër sonte n'orën 8.
3. Shumica e shtëpivët në Shqipëri janë dy katesh.
4. Mbarova punë shpejt, prandej u-këtheva në shtëpi heret.
5. Muslluku i ujit të nxehtë është prishë; s'e di ç'ka.

Translate into Albanian:

6. Show me your ID card please!
7. Don't drink from this water; it's not drinkable.
8. I sent the sheets, blankets, pillowcases, and towels downtown to have them washed.
9. Would you be so kind to tell him to come here as soon as possible.
10. Fortunately I found the pharmacy open, even though it was late.

PJESA E SHTATË
FJALORI

LI
SEVENTH PART
VOCABULARY

batanije, batanija batanije, -t	(f.)	blanket
çarçaf, -i çarçafë, -t	(m.)	bed sheet
depo, -ja depo, -t	(f.)	warehouse, store- house
dritë, -a drita, -t	(f.)	light
hamall, -i hamaj, -t	(m.)	porter
hapët	(adv.)	open
hekurudhë, -a hekurudha, -t	(f.)	railroad
jastek, -u jastekë, -t	(m.)	pillow
kat, -i kate, -t	(m.)	story
këllëf, -i këllëfë, -t	(m.)	case (for eye glasses, pillow, etc.)
këllëf jasteku	(m.)	pillowcase
me këthye (unë këthej)	(v.)	to return, turn; to return (oneself)
komodin, -i komodina, -t	(m.)	night stand
koridor, -i koridore, -t	(m.)	hallway, corridor
krevat, -i krevate, -t	(m.)	bed

lavaman, -i lavamana, -t	(m.)	washstand
letërnjoftim, -i letërnjoftime, -t	(m.)	identification card
muslluk, -u musllukë, -t	(m.)	faucet
me ndreqë (unë ndreq)	(v.)	to make (the bed); to fix, repair; to put in order; correct; reconcile
peshqir, -i peshqirë, -t	(m.)	towel
i, të pishëm e, të pishme	(adj. m. & f.)	drinkable, potable
poç, -i poça, -t	(m.)	pitcher, jug
privat, -e privatë	(adj. m. & f.)	private
stacion, -i stacione, -t	(m.)	station
shërbëtores, shërbëtorja shërbëtores, -t	(f.)	maid, servant
taksif, -ja taksi, -t	(f.)	taxi
më tërheqë (unë tërheq)	(v.)	to withdraw; to draw, drag, tow; allure
valixhe, valixhja valixhe, -t	(f.)	suitcase
me u-zënë (unë zëm)	(v.)	to be taken, occupied, caught

Notes:

ju bje më lirë	it's cheaper for you
a keni mirësinë me	would you be so kind as
a keni mirësinë të	to
me mbarue punë	to be through
(unë mbaroj punë)	(doing something)
posa të mbaroni punë	as soon as you are
	through
pa tjetër	by all means

Statements:

Pardje hangra n'orën pesë e ai erdhi n'orën gjashtë.

1.

a. A kishem hangër unë kur erdhi ai?

Po, ti kishe hangër kur erdhi ai.

A kishe hangër ti kur erdhi ai?

Po, unë kishem hangër kur erdhi ai.

A kishim hangër na kur erdhi ai?

Po, na kishim hangër kur erdhi ai.

A kishi hangër ju kur erdhi ai?

Po, ju kishi hangër kur erdhi ai.

Po ata, a kishin hangër kur erdhi ai?

Po, edhe ata kishin hangër kur erdhi ai.

Kush kishte hangër kur erdhi ai?

Unë kishem hangër kur erdhi ai.

(Bënë këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

Çka kishem bën unë kur erdhi ai?

Ti kishe hangër kur erdhi ai.

(Bënë këtë pyetje në të gjitha vetjet.)

Kur kishem hangër unë?

Ti kishe hangër kur erdhi ai.

(Bënë këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

b. A ishem zgjue unë kur ra zilja e sahatit?

Po, ti ishe zgjue kur ra zilja e sahatit.

A ishe zgjue ti kur ra zilja e sahatit?

Po, unë ishem zgjue kur ra zilja e sahatit.

A ishte zgjue ai kur ra zilja e sahatit?

Po, ai ishte zgjue kur ra zilja e sahatit.

A ishim zgjue na kur ra zilja e sahatit?

Po, na ishim zgjue kur ra zilja e sahatit.

Po ju, a ishi zgjue kur ra zilja e sahatit?

Po, edhe na ishim zgjue kur ra zilja e sahatit.

Kush ishte zgjue kur ra zilja e sahatit?

Unë ishem zgjue kur ra zilja e sahatit.

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

Çka kishem bërë unë kur ra zilja e sahatit?

Ti ishe zgjue kur ra zilja e sahatit.

(Bëne këtë pyetje në të gjitha vetjet.)

Kur ishem zgjue unë?

Ti ishe zgjue kur ra zilja e sahatit.

(Bëne këtë pyetje në të gjitha vetjet.)

c. A ishem këthye unë në shtëpi kur merrfjti treni?

Po, ti ishe këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

Po, ti, a ishe këthye në shtëpi kur merrfjti treni?

Po, edhe unë ishem këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

A ishte këthye ai në shtëpi kur merrfjti treni?

Po, ai ishte këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

A ishim këthye na në shtëpi kur merrfjti treni?

Po, na ishim këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

A ishi këthye ju në shtëpi kur merrfjti treni?

Po, na ishim këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

Po, ata, a ishin këthye në shtëpi kur merrfjti treni?

Po, edhe ata ishin këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

Kush ishte këthye në shtëpi kur merrfjti treni?

Unë ishem këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

Çka kishem bërë unë kur merrfjti treni?

Ti ishe këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

(Bëne këtë pyetje në të gjitha vetjet.)

Kur ishem këthye unë në shtëpi?

Ti ishe këthye në shtëpi kur merrfjti treni.

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

2.

a. A hangre ti dhe me mua?

Jo, unë nuk hangre dhe me ty.

A erdhe ti vonë dje?

Po, unë erdha vonë dje.

Pse nuk hangre li dje me mue?

Unë nuk hangra dje me ty sepse erdha vonë.

Unë do të kishem hangër me ty po të kishe
ardhë heret.

b. A do të kishe hangër ti me mue po të kishe
ardhë heret?

Po, unë do të kishem hangër me ty po të kishem
ardhë heret.

A do të kishte hangër ai me mue po të kishte
ardhë heret?

Po, ai do të kishte hangër me ty po të kishte
ardhë heret.

A do të kishim hangër na me ty po të kishe ardhë
heret?

Po, ju do të kishi hangër me mue po të kishem
ardhë heret.

A do të kishin hangër ata me ty po të kishin
ardhë heret?

Po, ata do të kishin hangër me mue po të
kishin ardhë heret.

Kush do të kishte hangër me mue po të kishte
ardhë heret?

Unë do të kishem hangër me ty po të kishem
ardhë heret.

(Bëne kët pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha
vetjet.)

Çka do të kishem bā unë po të kishi ardhë heret?

Ju do të kishi hangër me mue po të kishi
ardhë heret.

(Bëne kët pyetje në të gjitha vetjet.)

c. A lexova unë mbramë deri n'orën dymëdhete?

Po, ti lexove mbramë deri n'orën dymëdhete.

A u-lodha unë mbramë shumë?

Po, ti u-lodhe mbramë shumë.

A rash unë mbramë me fjetë vonë?

Po, ti rë mbramë me fjetë vonë.

A fjeta unë sot derisa rá zilja e sahatit?

Po, ti fjete sot derisa rá zilja e sahatit.

A u-zgjova unë kur rá zilja e sahatit?

Po, ti u-zgjove kur rá zilja e sahatit.

Unë nuk do t'ishem zgjue po mos të kishte
rá zilja e sahatit.

A do t'ishem zgjue unë po mos të kishte rá zilja
e sahatit?

Jo, ti nuk do t'ishe zgjue po mos të kishte
rá zilja e sahatit.

A do t'ishe zgjue ti po mos të kishte rá zilja
e sahatit?

Jo, unë nuk do t'ishem zgjue po mos të kishte
rá zilja e sahatit.

A do t'ishte zgjue ai po mos të kishte rá zilja
e sahatit?

Jo, ai nuk do t'ishte zgjue po mos të kishte
rá zilja e sahatit.

A do t'ishim zgjue na po mos të kishte rá zilja
e sahatit?

Jo, na nuk do t'ishim zgjue po mos të kishte
rá zilja e sahatit.

A do t'ishi zgjue ju po mos të kishte rá zilja
e sahatit?

Jo, na nuk do t'ishim zgjue po mos të kishte
rá zilja e sahatit.

Po ata, a do t'ishin zgjue po mos të kishte
rá zilja e sahatit?

Jo, as ata nuk do t'ishin zgjue po mos të
kishte rá zilja e sahatit.

Kush nuk do t'ishte zgjue po mos të kishte rá
zilja e sahatit?

Unë nuk do t'ishem zgjue po mos të kishte rá
zilja e sahatit.

(Bâne kët pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha
vetjet.)

Çka nuk do të kishem bā unë po mos të kishte rá
zilja e sahatit?

Ti nuk do t'ishe zgjue po mos të kishte rá
zilja e sahatit.

(Bâne kët pyetje në të gjitha vetjet.)

Kur nuk do t'ishem zgjue unë po mos të kishte
râ zilja e sahatit?

Ti nuk do t'ishe zgjue sot në mëngjes po mos
të kishte râ zilja e sahatit.

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha
vetjet.)

3. Po të kishem pasë të holla, do t'a kishem
blë shtëpin.

a. A do t'a kishem blë unë shtëpin po të kishem
pasë të holla?

Po, ti do t'a kishe blë shtëpin po të kishe
pasë të holla.

A do t'a kishe blë ti shtëpin po të kishe pasë
të holla?

Po, unë do t'a kishem blë shtëpin po të
kishem pasë të holla.

A do t'a kishte blë ai shtëpin po të kishte
pasë të holla?

Po, ai do t'a kishte blë shtëpin po të kishte
pasë të holla.

A do t'a kishim blë na shtëpin po të kishim pasë
të holla?

Po, na do t'a kishim blë shtëpin po të kishim
pasë të holla.

A do t'a kishi blë ju shtëpin po të kishi pasë
të holla?

Po, na do t'a kishim blë shtëpin po të kishim
pasë të holla.

A do t'a kishin blë ata shtëpin po të kishin
pasë të holla?

Po, ata do t'a kishin blë shtëpin po të kishin
pasë të holla.

Kush do t'a kishte blë shtëpin po të kishte
pasë të holla?

Unë do t'a kishem blë shtëpin po të kishem
pasë të holla.

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha
vetjet.)

Cka do të kishem blë unë po të kishem pasë të
holla?

Ti do t'a kishe blë shtëpin po të kishe pasë
të holla.

(Bëne kët pyetje në të gjitha vetjet.)

Çka do të kishe bā ti po të kishe pasē të holla?
Unë do t'a kishem blē shtëpin po të kishem
pasē të holla.

(Bëne kët pyetje në të gjitha vetjet.)

b. A duhet të vîj unë me kohë në zyrë?

Po, ti duhet të vîjsh me kohë në zyrë.

A erdha unë dje me kohë në zyrë?

Jo, ti nuk erdhe dje me kohë në zyrë.

A duhet të kishem ardhë me kohë në zyrë?

Po, ti duhet të kishe ardhë me kohë në zyrë.

A duhet të kishe ardhë ti me kohë në zyrë?

Po, unë duhet të kishem ardhë me kohë në zyrë.

A duhet të kishte ardhë ai me kohë në zyrë?

Po, ai duhet të kishte ardhë me kohë në zyrë.

A duhet të kishim ardhë na me kohë në zyrë?

Po, na duhet të kishim ardhë me kohë në zyrë.

A duhet të kishi ardhë ju me kohë në zyrë?

Po, na duhet të kishim ardhë me kohë në zyrë.

A duhet të kishin ardhë ata me kohë në zyrë?

Po, ata duhet të kishin ardhë me kohë në zyrë.

Kush duhet të kishte ardhë me kohë në zyrë?

Unë duhet të kishem ardhë me kohë në zyrë.

(Bëne kët pyetje derisa t'ushtrohen në të
gjitha vetjet.)

Kur duhet të kishem ardhë unë në zyrë?

Ti duhet të kishe ardhë me kohë në zyrë.

(Bëne kët pyetje në të gjitha vetjet.)

Unë duhet t'ishem zgjue mǎ heret..

c. A duhet t'ishem zgjue unë mǎ heret?

Po, ti duhet t'ishe zgjue mǎ heret.

A duhet t'ishe zgjue ti mǎ heret?

Po, unë duhet t'ishem zgjue mǎ heret.

A duhet t'ishte zgjue ai mǎ heret?

Po, ai duhet t'ishte zgjue mǎ heret.

A duhet t'ishim zgjue na mǎ heret?

Po, na duhet t'ishim zgjue mǎ heret.

A duhet t'ishi zgjue ju mǎ heret?

Po, na duhet t'ishim zgjue mǎ heret.

A duhet t'ishin zgjue ata më heret?

Po, ata duhet t'ishin zgjue më heret.

Kush duhet t'ishte zgjue më heret?

Unë duhet t'ishem zgjue më heret.

(Bëne këtë pyetje derisa t'ushtrohen në të gjitha vetjet.)

Çka duhet të kishem bërë unë më heret?

Ti duhet t'ishte zgjue më heret.

(Bëne këtë pyetje në të gjitha vetjet.)

Kur duhet t'ishem zgjue unë?

Ti duhet t'ishte zgjue më heret.

(Bëne këtë pyetje në të gjitha vetjet.)

PJESA E DYTË
DIALOGU

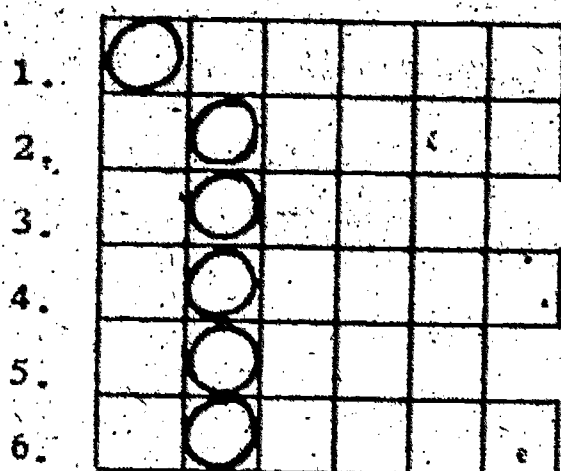
LII
SECOND PART
DIALOGUE

Nji bisedim në telefon

1. Halo! Këtu flet Naim Quku.
2. Mirë mëngjes, Naim! Unë jam Pjetri - Pjetër Bushati. Si shkon, Naim?
3. Të falem nderit, mirë. Ndigjo! Shokët e zyrës më thanë se pardje kishe ardhë në zyrë e më kishe pritë dy orë.
4. Pothuejse dy orë; sidoqoftë prita shumë.
5. Kur erdhe ti unë ishem nisë për Shkodër dhe këtë gjë shokët e zyrës s'e dijsin. Çka deshe?
6. Desha të më sillshe një valixhe me plaçka vere e ca rraqe tjera.
7. T'i sjell një herë tjetër; do të shkoj përsëri mbas dy javësh.
8. S'ka rëndësi. Si e çove në Shkodër?
9. Në përgjithësi mirë; shumë nga farefisi im kishin qenë të sëmundur me grip e rrufë.
10. E di. Më shkruen nëna se në Shkodër kishte bërë shumë të ftofët deri para ca ditësh.
11. Edhe kur ishem unë atje bante të ftofët; natën temperatura shkonte deri tri gradë nën zero.
12. Si e le të fejuemen?
13. Mirë është, por është e zënë tue përgatitë pajën.
14. Kur do të martohesh?
15. S'e kemi caktue ende datën; kujtoj aty nga mesi i majit.
16. A do të më thërrasish në dasëm?
17. Nuk do të bëjmë dasëm; baba s'ka mbushë ende vjetin që ka vdekë.
18. Ke të drejtë! S'ke si e shkelë zakonin, por a do të shkojsh ndokund për muezin e mjalitit?
19. Do të më pëlqente me shkue në Paris.
20. Por, a t'ep leje qeverija me dalë përjashta?

21. Nuk e di ende; kam bërë lutje që të më lëshojnë një pasaportë për Francë.
22. Urime të përzemërta. Më fal se po të lë tash.
23. Të mirë u-pafshim, pra!
24. Të fala në shtëpi. Të mirë u-pafshim!

Fjalë Kryq

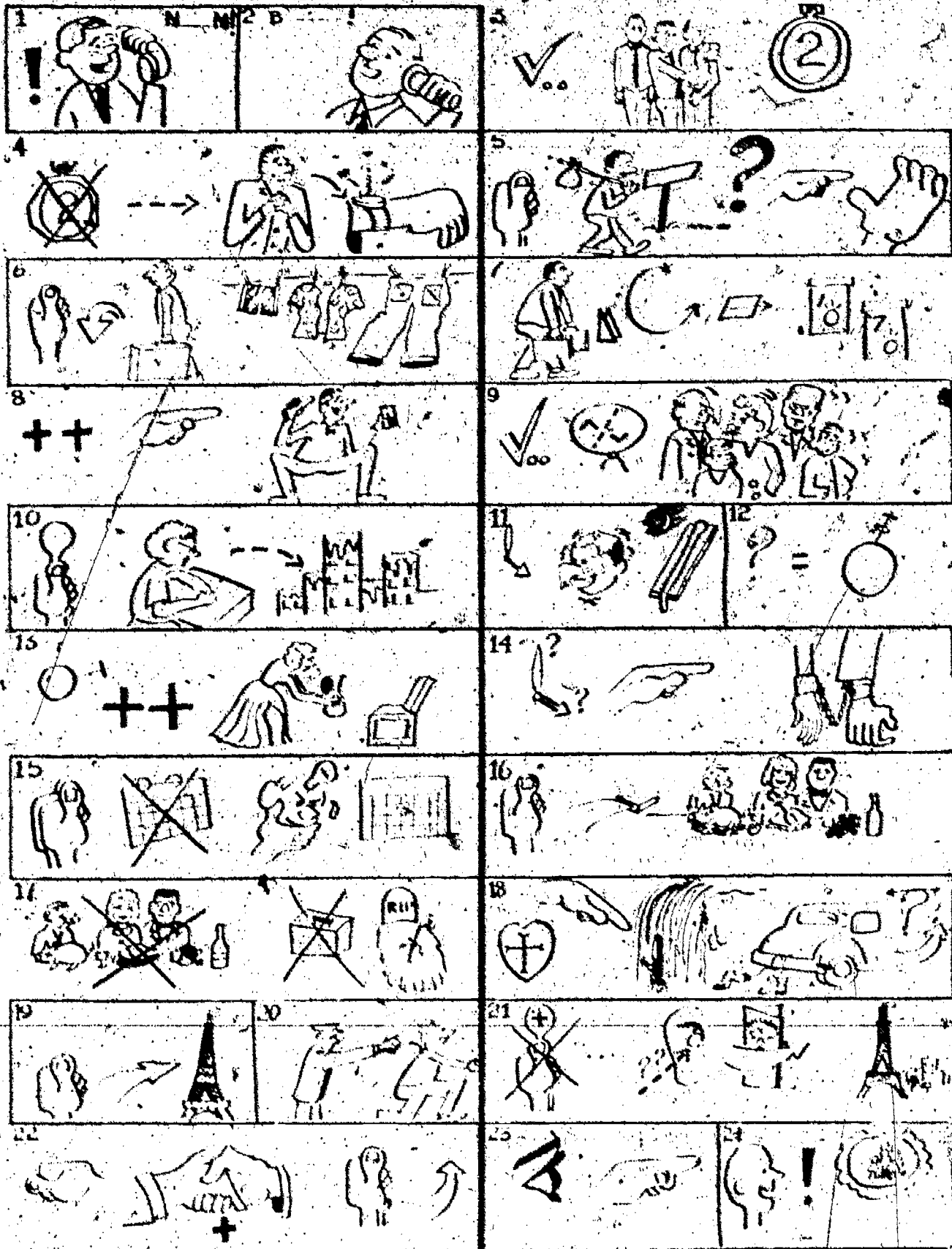

1. Nga bora toka merr këtë ngjyrë.
2. Besoj, kujtoj.
3. Cilësi mendore me anë të së cilës njeriu mendon e gjykon.
4. Pija alkoolike më e njohur në Shqipëri.
5. Kur na zënë jemi të sëmundur.
6. Ky lloj mishi hahet zakonisht i pjekur.

Me shkronjat e çdo rrethi duhet të lexoni emrin e një qyteti të Shqipërisë.

Përgjegjet në faqen e fundit të këtij vëllimi.

LESSON LII

A telephone conversation

1. Hello! Naim Quku speaking.
2. Good morning Naim. I am Pete - Peter Bushati.
How are you Naim?
3. Fine thank you. Listen, my colleagues told me
that the day before yesterday you had come to
my office and waited two hours for me.
4. Almost two hours; anyway I waited a long while.
5. When you came I had already left for Shkodër and
my colleagues didn't know it. What was it that
you wanted?
6. I wanted you to bring me a suitcase with my
summer clothes and some other old things.
7. I'll bring them some other time. I'll go again
in two weeks.
8. It doesn't matter. Did you have a good time
in Shkodër?
9. Generally speaking, yes. Many of my relatives,
though, have been sick with the flu and colds.
10. I know, my mother writes that in Shkodër they
have had terrific cold weather up to a few days
ago.
11. Even when I was there, it was cold; at night the
temperature dropped to three degrees below zero.
12. How is your fiancée?
13. She is fine, but very busy preparing the dowry.
14. When are you getting married?
15. We haven't set a date yet. I believe it will
be around the middle of May.
16. Are you going to invite me to your wedding
feast?
17. There will be no wedding feast. It's not yet
one year since my father died.
18. You are right. You can not go against customs.
Are you going anywhere for your honeymoon?

19. I would like to go to Paris.
 20. But would the government allow you to go abroad?
 21. I don't know yet; I have applied for a passport to go to France.
 22. My best wishes. I'm sorry I have to leave now.
 23. See you!
 24. Say hello to your family. See you!

— For me, it's not (1) me, because I'm not
 going to shirk it.
 — It's not, it's not, it's not, it's not.

PAST PERFECT TENSE

Formation - The past perfect tense, called also the pluperfect, is formed:

- a. Active verbs with the imperfect of the auxiliary "me pasë" and the past participle of the principal verb.
- b. Passive verbs with the imperfect of the auxiliary "me qenë" and the past participle of the principal verb.

Examples:

me shkue
me fjetë
me u-lá.
me u-rrue

kishem shkue, kishe shkue
kishem fjetë, kishe fejtë
ishem lá, ishe lá
ishem rrue, ishe rrue, et

Usage:

- a. The past perfect tense represents an action which took place before another past action. In such case it is usually used in connection with the simple past.

Kur erdhët ju unë kishem hangët.
(I had already eaten when you came.)

Kur merrfjta unë aeroplani ishte nisë.
(When I arrived, the plane had left.)

Kur hyni Komandanti në klasë na kishim mbarue
së lexuemi.
(When the Commandant entered the classroom, we had finished reading.)

- b. The past perfect tense expresses also an action already occurred at a certain moment in the past.

Ai më kishte thënë të vërtetën para datës së gjyqit.
(He had told me the truth before the trial.)

N'at kohë ajo kishte mbetë e vejë.
(At that time she was already a widow.)

Kishe punue shumë, prandaj e ndijshem veten
të sëmundë.
(I had worked hard, that's why I felt sick.)

Remark: The sentence "We had lived there ten years when we moved," which the students of Albanian have the tendency to miss so frequently because they use the past perfect, is translated in Albanian with the imperfect: "Kishte 10 vjetë që jetojshim atje kur u-transferuem."

PLUPERFECT SUBJUNCTIVE

Formation - The pluperfect subjunctive is formed:

- Active verbs: with the imperfect subjunctive of the auxiliary "me pasë" and the past participle of the main verb.
- Passive verbs: with the imperfect subjunctive of the auxiliary "me qenë" and the past participle of the main verb.

Examples:

me shkue	të kishem shkue, të kishe shkue
me fjetë	të kishem fjetë, të kishe fjetë
me u-lá	t'ishem lá, t'ishe lá
me u-rrue	t'ishem rrue, t'ishe rrue, etj.

Usage:

In Albanian, the pluperfect subjunctive is usually used in connection with a conditional perfect tense (see below); in general an action must be shown taking place before some other past action. Examples:

Desha t'a kishte bërë me kohë.
(I wished he had done it in due time.)

Të kishem pasë mundësi do t'a kishem mbarue shkollën.

(Had it been possible I would have finished school.)

Duhet të kishte ndejtë me më pritë.

(He should have stayed and waited for me.)

CONDITIONAL PERFECT TENSE

Formation - The conditional perfect tense is formed by the pluperfect subjunctive preceded by "do."

Examples:

me shkue.

do të kishem shkue, do të kishe shkue

me fjetë

do të kishem fjetë, do të kishe fjetë

me u-lá

do t'ishem lá, do t'ishe lá

me u-rrue

do t'ishem rrue, do t'ishe rrue, etj.

Usage:

It is typically used with a contrary-to-fact if clause, having a verb in pluperfect subjunctive.

Examples:

Të kishem pasë kohë do t'i kishem shkruar.

(If I had time, I would have written him.)

Do të kishim ndejtë më shumë po të kishte qenë e mundun.

(We would have stayed longer if it had been possible.)

1. A kishe dalë ti kur të thirra në telefon?
Po, unë kishem dalë kur më thirre në telefon.
Kush kishte dalë kur e thirra në telefon?
Unë kishem dalë kur më thirre në telefon.
Çka kishe bā ti kur të thirra në telefon?
Unë kishem dalë kur më thirre në telefon.
Kur kishe dalë ti?
Unë kishem dalë kur ti më thirre në telefon.

- A kishte hangër ai kur e ftove për drekë?
Po, ai kishte hangër kur e ftova për drekë.
Kush kishte hangër kur e ftove për drekë?
Ai kishte hangër kur e ftova për drekë.
Çka kishte bā ai kur e ftove për drekë?
Ai kishte hangër kur e ftova për drekë.
Kur kishte hangër ai?
Ai kishte hangër kur e ftova për drekë.

- A kishem folë unë me ty para se të vinte ai?
Po, ti kishe folë me mue para se të vinte ai.
Kush kishte folë me ty para se të vinte ai?
Ti kishe folë me mue para se të vinte ai.
Me kë kishem folë unë para se të vinte ai?
Ti kishe folë me mue para se të vinte ai.
Çka kishem bā unë para se të vinte ai?
Ti kishe folë me mue para se të vinte ai.

- A ishem rrue unë kur ju erdhët me më marrë?
Po, ti ishe rrue kur na erdhëm me të marrë.
Kush ishte rrue kur ju erdhët me më marrë?
Ti ishe rrue kur na erdhëm me të marrë.
Çka kishem bā unë kur ju erdhët me më marrë?
Ti ishe rrue kur na erdhëm me të marrë.
Kur ishem rrue unë?
Ti ishe rrue kur na erdhëm me të marrë.

- A ishi zgjue ju kur trokiti dera?
Po, unë ishem zgjue kur trokiti dera.
Kush ishte zgjue kur trokiti dera?
Unë ishem zgjue kur trokiti dera.
Kur ishi zgjue ju?
Unë ishem zgjue kur trokiti dera.

2. A do të kishe hangër me mue po të kishe ardhë?

Po, do të kishem hangër me ty po të kishem ardhë.

Kush do të kishte hangër me mue po të kishte ardhë?

Unë do të kishem hangër me ty po të kishem ardhë.

Me kë do të kishe hangër ti po të kishe ardhë?

Unë do të kishem hangër me ty po të kishem ardhë.

Çka do të kishe bërë po të kishe ardhë?

Do të kishem hangër me ty po të kishem ardhë.

Kur do të kishe hangër me mue?

Do të kishem hangër me ty po të kishem ardhë.

A do të kishi shkruar mja shumë po të kishi pasë kohë?

Po, do të kishem shkruar mja shumë po të kishem pasë kohë.

Kush do të kishte shkruar mja shumë po të kishte pasë kohë?

Unë do të kishem shkruar mja shumë po të kishem pasë kohë.

Çka do të kishi bërë po të kishi pasë kohë?

Unë do të kishem shkruar mja shumë po të kishem pasë kohë.

Kur do të kishi shkruar mja shumë?

Unë do të kishem shkruar mja shumë po të kishem pasë kohë.

A do të kishe ardhë me mue po të të kishem ftue?

Po, do të kishem ardhë me ty po të më kishe ftue.

Kush do të kishte ardhë me mue po t'a kishem ftue?

Unë do të kishem ardhë me ty po të më kishe ftue.

Çka do të kishe bërë po të të kishem ftue?

Unë do të kishem ardhë me ty po të më kishe ftue.

Kur do të kishe ardhë me mue?

Unë do të kishem ardhë me ty po të kishe ftue.

A do të kishi shkue me tren po t'a dijshi se autobusi mrrin vonë?

Po, do të kishem shkue me tren po t'a dijshem se autobusi mrrin vonë.

Kush do të kishte shkue me tren po t'a dihte se autobusi mrrin vonë?

Unë do të kishem shkue me tren po t'a dijshem se autobusi mrrin vonë.

Me çka do të kishi shkue po t'a dijshi se autobusi mrrin vonë?

Unë do të kishem shkue me tren po t'a dijshem se autobusi mrrin vonë.

Çka do të kishi bërë po t'a dijshi se autobusi mrrin vonë?

Unë do të kishem shkue me tren po t'a dijshem se autobusi mrrin vonë.

3. A duhet të kishem ardhë në shtëpi më heret?

Po, duhet të kishe ardhë në shtëpi më heret.

Kush duhet të kishte ardhë në shtëpi më heret?

Ti duhet të kishe ardhë në shtëpi më heret.

Çka duhet të kishem bërë?

Ti duhet të kishe ardhë në shtëpi më heret.

Kur duhet të kishem ardhë në shtëpi?

Ti duhet të kishe ardhë në shtëpi më heret.

Ku duhet të kishem ardhë më heret?

Ti duhet të kishe ardhë në shtëpi më heret.

A duhet të kishim blé nga një këmishë të ré?

Po, duhet të kishim blé nga një këmishë të ré.

Kush duhet të kishte blé një këmishë të ré?

Na duhet të kishim blé nga një këmishë të ré.

Çka duhet të kishim blé?

Duhet të kishim blé nga një këmishë të ré.

Çfarë këmishash duhet të kishim blé?

Duhet të kishim blé nga një këmishë të ré.

A duhet t'ishim çue pak më heret sot në mëngjes?

Po, ju duhet t'ishi çue pak më heret sot në mëngjes.

Kush duhet t'ishite çue pak më heret sot në mëngjes?

Ju duhet t'ishi çue pak më heret sot në mëngjes.

Kur duhet t'ishim çue sot në mëngjes?

Duhet t'ishi çue pak më heret sot në mëngjes.

Çka duhet të kishim bërë sot në mëngjes?

Duhet t'ishi çue pak më heret sot në mëngjes.

4. A keni farefis në Francë?

Jo, s'kam farefis në Francë.

Kush s'ka farefis në Francë?

Unë s'kam farefis në Francë.

Në cilin vend t'Europës s'keni farefis?

Në Francë s'kam farefis.

A kam pasë unë rrufë vjet në dimën?

Po, ju keni pasë rrufë vjet në dimën.

Kush ka pasë rrufë vjet në dimën?

Vjet në dimën ju keni pasë rrufë.

Çka kam pasë unë vjet në dimën?

Ju keni pasë rrufë vjet në dimën.

Kur kam pasë unë rrufë?

Ju keni pasë rrufë vjet në dimën.

A keni genë i sëmundë me rrufë ndonjiherë?

Po, shpeshherë kam genë i sëmundë me rrufë.

Kush ka genë i sëmundë shpeshherë me rrufë?

Unë kam genë i sëmundë shpeshherë me rrufë.

Me çfarë sëmundje keni genë i sëmundë shpeshherë?

Unë kam genë i sëmundë shpeshherë me rrufë.

A bân të nxehët verës në Berat?

Po, verës bân mjaft të nxehët.

A mrrin temperatura deri në 39 gradë?

Po, temperatura mrrin deri në 39 gradë.

Deri në ç'gradë mrrin temperatura në verë në Berat?

Temperatura në verë në Berat mrrin deri në 39 gradë.

Ku mrrin temperatura deri në 39 gradë?

Në Berat mrrin temperatura në verë deri në 39 gradë.

Sa të nxehët bân verës në Berat?

Në Berat verës temperatura mrrin deri në 39 gradë.

A bân të ftofët në dimën në Korçë?

Po, në dimën bân mjaft të ftofët në Korçë.

A mrrin temperatura deri në 15 gradë nën zero?

Po, temperatura mrrin deri në 15 gradë nën zero.

Deri në ç'gradë mrrin temperatura në dimën në Korçë?

Temperatura në dimën në Korçë mrrin deri në 15 gradë nën zero.

Ku mrrin temperatura deri në 15 gradë nën zero në dimën?

Temperatura mrrin deri në 15 gradë nën zero në Korçë.

Sa të ftofët bën në Korçë në dimën?

Temperatura në dimën në Korçë mrrin deri në 15 gradë nën zero.

A e keni caktue kur do të niseni për pushime?

Jo, nuk e kam caktue ende kur do të nisem për pushime.

Kush nuk e ka caktue ende kur do të niset për pushime?

Unë nuk e kam caktue ende kur do të nisem për pushime.

Çka nuk keni caktue ende?

Nuk e kam caktue ende kur do të nisem për pushime.

A më kanë caktue me shoqnie miqt?

Po, ju ju kanë caktue me shoqnie miqt.

Kë kanë caktue me shoqnie miqt?

Ju ju kanë caktue me shoqnie miqt.

Çka më kanë caktue me bër?

Ju ju kanë caktue me shoqnie miqt.

A e shkeli automobili qenin tuej?

Po, qenin tim e shkeli automobili.

Qenin e kujt e shkeli automobili?

Qenin tim e shkeli automobili.

Çka i ngjau qenit tuej?

Qenin tim e shkeli automobili.

Çka e shkeli qenin tuej?

Qenin tim e shkeli automobili.

A flëni ndonjiherë përjashta?

Jo, unë nuk flëj kurr përjashta.

Kush nuk flën kurr përjashta.

Unë nuk flëj kurr përjashta.

A keni dalë ndonjiherë përjashta Shteteve të Bashkueme të Amerikës?

Po, unë kam dalë përjashta Shteteve të Bashkueme të Amerikës.

Kush ka dalë përjashta Shtetet të Bashkueme
t'Amerikës?

Unë kam dalë përjashta Shtetet të Bashkueme
t'Amerikës.

Sa herë keni dalë përjashta Shtetet të Bashkueme
t'Amerikës?

Unë kam dalë disa herë përjashta Shtetet
të Bashkueme t'Amerikës.

A ka ajo vajzë trup të bukur, sidomos nga mesi
e nalt?

Po, ajo vajzë ka trup të bukur, sidomos nga
mesi e nalt.

Kush ka trup të bukur, sidomos nga mesi e nalt?

Ajo vajzë ka trup të bukur, sidomos nga mesi
e nalt.

Cila vajzë ka trup të bukur, sidomos nga mesi
e nalt?

Ajo vajzë ka trup të bukur, sidomos nga mesi
e nalt.

A ju dhemb mesi ndonjiherë kur jeni i ftofun?

Po, nganjiherë më dhemb mesi kur jam i ftofun.

Kujt i dhemb mesi nganjiherë kur është i ftofun?

Mue më dhemb mesi nganjiherë kur jam i ftofun.

Çka ju dhemb nganjiherë kur jeni i ftofun?

Mue më dhemb mesi nganjiherë kur jam i ftofun.

Naimi, si zakonisht, kishte qenë në Shkodër gjatë fundit të javës që kaloi. Ai e bën shpesh këtë udhëtim: dy, tri herë në muaj po të jetë e mundur. Të gjithë e dijnë arsyen pse ai shkon kaq shpesh në Shkodër: atje ai ka të fejuemen, Burbuqen. Naimi e Burbuqja janë fejuar afërsisht dy vjetë më parë, por në vendin tonë një fejesë dy vjetësh është krejt e zakonshme. Ata nuk e kanë caktuar ende datën e martesës, por shpresojnë të martohen në maj të këtij vjeti, kur Burbuqja të ketë bërë gati pajën. Pajën e sjell nusja në shtëpi të burrit ditën që martohet. Burbuqja është tue përgatitë punë dore të mrekullueshme, si çarçafë, jastekë etj.

Naimi do të dishronte me bërë dasëm, që, si e dini, është një festë e madhe që bëhet me rastin e martesës; dasma shpeshherë zgjat disa ditë. Mjerisht, i ati s'ka mbushur ende vjetin që ka vdekë, dhe në Shqipëri është zakon mos me bërë dasëm në një rast të tillë.

Naimi e Burbuqja kanë ndërmend t'a kalojnë muajt e mjalitit në Paris, por nuk e dijnë a do t'u api leje qeveria me dalë përjashta; sot për sot, në vendin tonë kjo nuk është e mundur. Sidoqoftë,

ata kanë bërë lutje që t'u lëshojnë pasaportë.

Mbramë takova Naimin në kafe dhe më tha se në Shkodër kishte bërë shumë të ftofet deri para ca ditësh, ku temperatura kishte shkuar 3 (tri gradë) nën zero. Shumë nga farefisi i tij kishin qenë të sëmundur me rrufë... Dimni i ka këto.

QUESTIONS-PYETJE

1. Kush kishte qenë në Shkodër?
2. Kur kishte qenë në Shkodër Naimi?
3. Kush e bën shpesh këtë udhëtim?
4. Sa herë në muaj shkon Naimi në Shkodër, po të jetë e mundur?
5. Pse shkon Naimi në Shkodër?
6. Kë ka Naimi në Shkodër?
7. Kush është Burbuqja?
8. Kur është fejuar Naimi me Burbuqen?
9. A është e zakonshme në vendin tonë me ndejtë të fejuem dy vjetë?
10. A e kanë caktuar ata datën e martesës?
11. Në ç'muaj shpresojnë ata të martohen?
12. Në Maj të cilit vjet shpresojnë ata të martohen?
13. Çka do të ketë Burbuqja gati në maj?
14. Çka është tue përgatitë e fejuemja e Naimit?

15. Kush do të dishronte me bënë dasëm?
16. Pse nuk do të bëjë dasëm Naimi?
17. I ati i kujt nuk e ka mbushë vjetin që ka vdekë?
18. Në cilin vend nuk është zakon me bënë dasëm kur baba, nëna, vllai ose motra nuk kanë mbushë vjetin që kanë vdekë?
19. Çfarë feste është dasma?
20. Sa ditë mund të zgjasi dasma shpeshherë?
21. Ku kanë ndërmend t'a kalojnë muajt e mjalitit Naimi e Burbuqja?
22. A do t'u api leje qeverija atyne me dalë përjashta?
23. Çka nuk është e mundun, sot për sot, në Shqipëri?
24. Çfarë lutje i kanë bënë ata qeverisë?
25. Çka kërkojnë Naimi e Burbuqja nga qeverija?
26. Kë takova mbramë në kafe?
27. Kujt i tha Naimi se në Shkodër kishte bënë shumë të ftotët?
28. Deri kur kishte bënë shumë të ftotët në Shkodër?
29. Sa gradë nën zero kishte shkue temperatura në Shkodër?
30. Kush kishte qenë i sëmundë me rrufë?
31. Cila stinë sjell rrufë, grip e sëmundje tjera?

PJESA E GJASHTË
DETYRË SHËTËPJE

LII
SIXTH PART
HOMEWORK

Translate into Albanian the following:

1. The train had just left when I arrived at the station.
2. I would go if I had money, but I am broke.
3. I have applied for that job and I hope that I will get it.
4. They released him after they questioned him for about five hours.
5. The American government does not issue passports to go to Albania.

Translate into English the following:

6. E shkeli automobili në rrugën kryesore dhe vdiq kur po e çojshin në spital.
7. E kemi caktuar vendin se ku me u-takue, por s'mund të t'a thom. Asht sekret.
8. Jemi farefis me të, prandej duhet t'i ndihmojmë.
9. Nuk e besoj se është ashtu si thue ti; sidoqoftë, mos u-ban merak!
10. S'kam qenë kurrë në një dasëm shqiptare. Nga ç'kam lexuar, më duket karakteristike dhe e bukur, por se kushton shumë me një dasëm.

PJESA E SHTATË
PJALORI

LII
SEVENTH PART
VOCABULARY

me caktue (unë caktoj)	(v.)	to set (a date, a place, an amount, a way); to assign.
dasëm, dasma dasma, -t	(f.)	wedding feast
datë, -a data, -t	(f.)	date (calendar)
të fala, -t	(f.)	greetings
farefis, -i	(m.)	relatives, kinsmen
fejesë, -a fejesa, -t	(f.)	betrothal, engage- ment
gradë, -a grada, -t	(f.)	degree (tempera- ture); rank
me lëshue (unë lëshoj)	(v.)	to issue, release, emit
lutje, -a lutje, -t	(f.)	application (for a job, etc.); prayer, plea
mes, -i mese, -t	(m.)	middle, waist
mjalhtë, -i	(m.)	honey
nuse, nusja nuse, -t	(f.)	bride
pajë, -a	(f.)	dowry
pasaportë, -a pasaporta, -t	(f.)	passport
për jashta	(adv.)	abroad, out, outside

i, e, të përzemërt të përzemerta	(adj. m. & f.)	cordial, heart- felt
pothuajse	(adj.)	almost
pra	(conj.)	so, therefore
me përgatitë (unë përgatis)	(v.)	to prepare
qeveri, -ja qeveri, -t	(f.)	government
rast, -i raste, -t	(m.)	occasion, case
rraqe, -t	(f.)	old things (belong- ings, utensils, etc.)
rrufë, -a	(f.)	cold (sickness)
sidoqoftë	(conj.)	anyway, be that as it may, however
me shkelë (unë shkel)	(v.)	to break or violate (a law, custom, tradition); to step on; to be run over by a car, etc.
temperaturë, -a temperatura, -t	(f.)	temperature
urim, -t urime, -t	(m.)	congratulation, (s)
zakon, -i zakone, -t	(m.)	custom
zero, -ja zero, -t	(f.)	zero
me zgjatë (unë zgjas)	(v.)	to last, lengthen, prolong

Notes:

me bā dasēm
(unē bāj dasēm)

to have an elaborate
wedding feast

s'ke si e shkelë zakonin you can't go against a
custom

muej i mjaltit

honeymoon

me bā lutje
(unē bāj lutje)

to apply (for a job, etc.)

urime të përzemërta

(my) best wishes

(bāni, bānu) të fala

say hello to

Prepositions governing Nominative case

- a. A do të shkoj unë ke shoku për Krishtlindje?
 Po, ju do të shkoni ke shoku për Krishtlindje.
 A do të shkoni ju ke vllai për Krishtlindje?
 Po, unë do të shkoj ke vllai për Krishtlindje.
 A do të shkojë Agimi ke motra për Krishtlindje?
 Po, Agimi do të shkojë ke motra për Krishtlindje.
 A do të shkojmë na ke shokët për Krishtlindje?
 Po, na do të shkojmë ke shokët për Krishtlindje.
 A do të shkojnë ata ke vllaznit e tyre për Krishtlindje?
 Po, ata do të shkojnë ke vllaznit e tyre për Krishtlindje.

- b. Ku që ti dje?
 mësues: Unë qesh ke mësuesi.

Ku që ai dje?
 mjek: Ai që ke mjeku.

Ku që na dje?
 ca shokë: Na që ke ca shokë.

Ku që ata dje?
 një mik: Ata që ke një mik.

Ku që unë dje?
 prindë: Ju që ke prindët.

- c. A vini ju shpesh ke unë?
 Po, unë vij shpesh ke ju..
 A shkon ti shpesh ke ai?
 Po, unë shkoj shpesh ke ai..
 A shkoni ju shpesh ke ata?
 Po, unë shkoj shpesh ke ata..
 A vijnë ata shpesh ke ju?
 Po, ata vijnë shpesh ke na.

- d. A jam unë nga Durrsi?
 Po, ju jeni nga Durrsi.
 A është ai nga Tirana?
 Po, ai është nga Tirana.
 A jemi na të dy nga Gjinokastrë?
 Po, na të dy jemi nga Gjinokastrë.
 A jeni ju nga Vlona?
 Po, unë jam nga Vlona.
 A jemi na nga Shkodra?
 Po, na jemi nga Shkodra.
 A janë ata nga Beratit?
 Po, ata janë nga Beratit.

Nga erdha unë?
 shkollë: Ti erdhe nga shkolla.

Nga erdhi ai?
 stacion: Ai erdhi nga stacioni.

Nga erdhën na?
 shtëpi: Na erdhën nga shtëpia.

Nga erdhën ata?
 kazermë: Ata erdhën nga kazerma.

Prepositions governing the Genitive case

- a. A jam unë tash në mes të dhomës?
 Po, ju jeni tash në mes të dhomës.
 A kam një pemë të madhe në mes të kopshtit?
 Po, ju keni një pemë të madhe në mes të kopshtit.
- b. A gjeta unë punë me anë të një shoku?
 Po, ju gjetët punë me anë të një shoku.
 A gjeti ai punë me anë të Zotni Kapitenit?
 Po, ai gjeti punë me anë të Zotni Kapitenit.
 A gjetët ju punë me anë të xhaxhës?
 Po, na gjetëm punë me anë të xhaxhës.
 A gjetën ata punë me anë të disa miqve?
 Po, ata gjetën punë me anë të disa miqve.

nip: Me anë të kujt ju dërguen ata një letër?
Ata më dërguen një letër me anë të një nipi (nipit).

Me anë të kujt do t'a dërgoni ju këtë paketë?
ushtar: Unë do t'a dërgoj këtë paketë me anë të një ushtari (ushtarit).

Prepositions governing the Accusative case

a. A vij unë në shkollë me një shok?

Po, ju vini në shkollë me një shok.

A vini ju në shkollë me shokun e dhomës?

Po, unë vij në shkollë me shokun e dhomës.

A vijmë na në shkollë me disa shokë?

Po, na vijmë në shkollë me disa shokë.

A vijnë ata në shkollë me shokët e dhomës?

Po, ata vijnë në shkollë me shokët e dhomës.

Me kë shkoni ju në kinema?

vajzë: Unë shkoj në kinema me një vajzë.

Me cilën vajzë shkoni?

e bukur: Unë shkoj me vajzën e bukur.

Me kë studjon ai në mbrëmje?

dy shokë: Ai studjon në mbrëmje me dy shokë.

Me cilët shokë studjon ai?

e klasës: Ai studjon me shokët e klasës.

b. A vij unë me ty përditë në shkollë?

Po, ju vini me mua përditë në shkollë.

A vjen ti me mua përditë në shkollë?

Po, unë vij me ty përditë në shkollë.

A vjen ai me mua përditë në shkollë?

Po, ai vjen me ju përditë në shkollë.

A vijmë na me ju përditë në shkollë?

Po, ju vini me në përditë në shkollë.

A vijnë ata me ty përditë në shkollë?

Po, ata vijnë me mua përditë në shkollë.

A vjen ti me ata përditë në shkollë?

Po, unë vij me ata përditë në shkollë.

A vjen ti me ato përditë në shkollë?

Po, unë vij me ato përditë në shkollë.

c. A i mbaj unë librat mbi tryezë?

Po, ju i mbani librat mbi tryezë.

A i mbajnë ata librat mbi tryezën e verdhë?

Po, ata i mbajnë librat mbi tryezën e verdhë.

A e keni vû saksin mbi raftin e libravet?

Po, unë e kam vû saksin mbi raftin e libravet.

Mbi cilin raft e keni vû saksin?

Unë e kam vû saksin mbi raftin e libravet.

A keni lexue ndonji libër mbi Shqipnën?

Po, unë kam lexue shumë libra mbi Shqipnën.

Mbi cilin vend keni lexue shumë libra?

Unë kam lexue shumë libra mbi Shqipnën.

d. A keni shumë të holla në xhepin e xhaketës?

Jo, unë nuk kam shumë të holla në xhepin e xhaketës.

Në cilin xhep nuk keni shumë të holla?

Unë nuk kam shumë të holla në xhepin e xhaketës.

e. A e keni rrathorin nën librin e shqipes?

Po, unë e kam rrathorin nën librin e shqipes.

Nën cilin libër e keni rrathorin?

Unë e kam rrathorin nën librin e shqipes.

A e gjetët gomën nën tryezën e verdhë?

Po, unë e gjeta gomën nën tryezën e verdhë.

Nën cilën tryezë e gjetët gomën?
Unë e gjeta gomën nën tryezën e verdhë.

f. A ka rá borë ndër malet e nalta?
Po, ka rá borë ndër malet e nalta.

Ndër cilat male ka rá borë?
Ka rá borë ndër malet e nalta.

g. A bleni ndonjiherë peshqesh për nánën?
Po, unë blëj shpeshherë peshqesh për nánën.

Për kë blëj unë peshqesh?
motër: Unë blëj peshqesh për motrën.

Për kë bleni ju libra?
nip: Unë blëj libra për nìpin.

Për kë bleni ju rrobe?
vllá: Unë blëj rrobe për vllán.

h. A erdhët ju sot në shkollë pa libra?
Po, unë erdhá sot në shkollë pa libra.

A flëni ju pa batanije?
Jó, unë nuk flëj pa batanije.

A e pini ju kafën pa sheqer?
Po, unë e pij kafën pa sheqer.

A mund të përkëtheni pa fjaluer?
Po, unë mund të përkëthej pa fjaluer.

Prepositions governing the Ablative case

A banon motra ime në Kavajë?
Po, motra ime banon në Kavajë.

a. A kam unë një shtëpi afër motrës?
Po, ju kemi një shtëpi afër motrës.

b. A ka një kopsht para shtëpis sime?
Po, para shtëpis suaj ka një kopsht.

Para cilës shtëpi ka një kopsht?
Para shtëpis suaj ka një kopsht.

c. A ka një kopsht mbrapa shtëpis sime?
Po, mbrapa shtëpis suej ka një kopsht.

A e fillojmë na mësimin para orës tetë?
Jo, na nuk e fillojmë mësimin para orës tetë.

d. A shkojmë na në shtëpi mbas orës 4?
Po, na shkojmë në shtëpi mbas orës 4.

A vini ju në klasë para shokëve?
Po, unë vij në klasë para shokëve.

A vijnë ata në klasë mbas shokëve?
Po, ata vijnë në klasë mbas shokëve.

A banoni ju afër shokëve?
Po, unë banoj afër shokëve.

A flas unë para teje?
Po, ju flitni para meje.

A flet ti para tij?
Po, unë flas para tij.

A flet ai para saj?
Po, ai flet para saj.

A flet ajo para nesh?
Po, ajo flet para nesh.

A flas unë para jush?
Po, ju flitni para nesh.

A flasim na para tyne?
Po, na flasim para tyne.

e. A ë pritni ju mikun përpara derës?
Po, unë e pres mikun përpara derës.

A hyn miku në shtëpi përpara teje?
Po, miku hyn në shtëpi përpara meje.

A hyn ai në shtëpi përpara jush?
Po, ai hyn në shtëpi përpara nesh.

A hëjmë na në shtëpi përpara tyne?

Po, na hëjmë në shtëpi përpara tyne.

g. A erdhën të gjithë përveç Hasanit?

Po, të gjithë erdhën përveç Hasanit.

A hënë të gjithë në klasë përveç kujdestarit?

Po, të gjithë hënë në klasë përveç kujdestarit.

A punoni ju gjithë javën përveç të shtundevet dhe të dielevet?

Po, unë punoj gjithë javën përveç të shtundevet dhe të dielevet.

PJESA E DYTË
DIALOGU

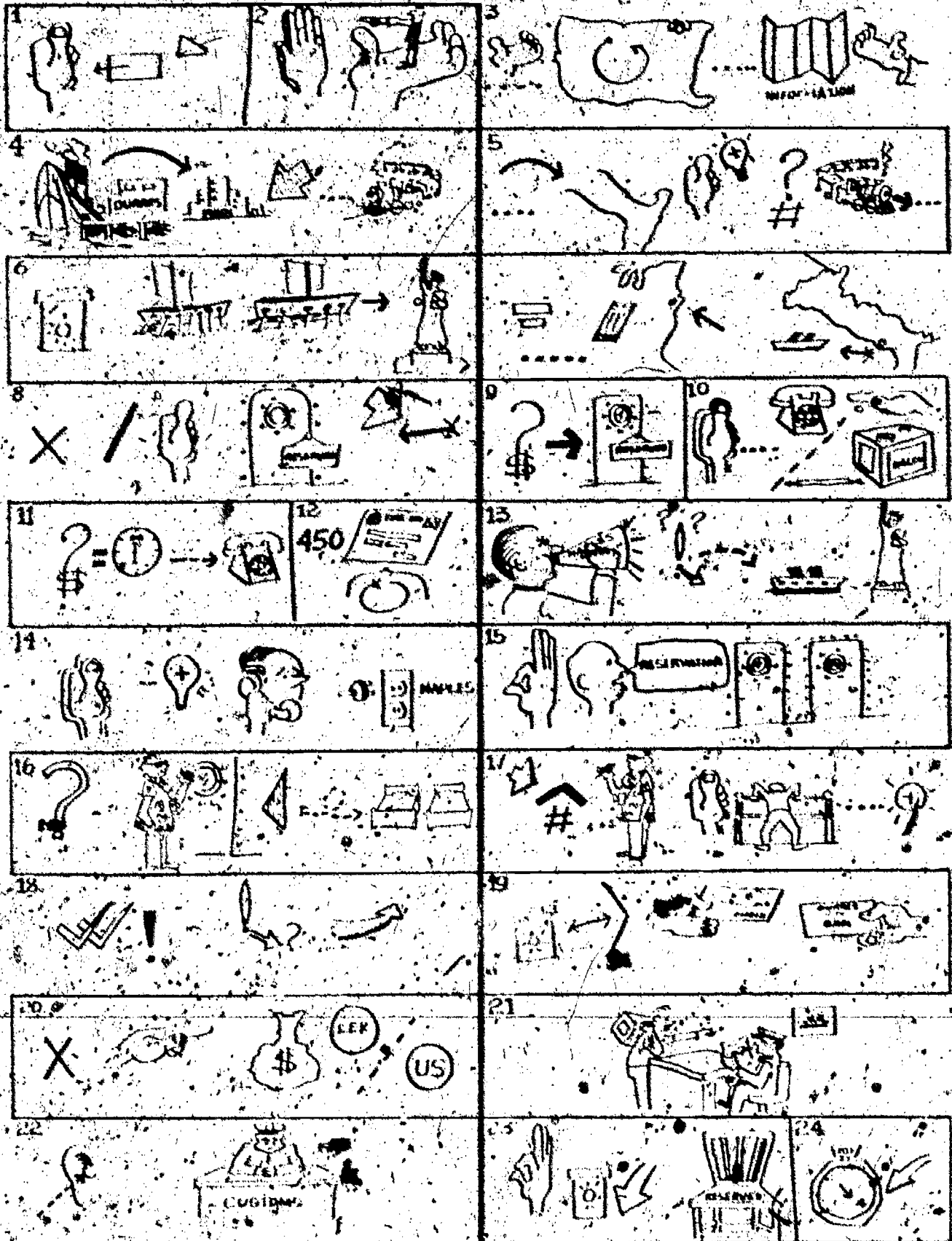
LIII
SECOND PART
DIALOGUE

N'Agjencin e Vaporrevet

1. Me lëje!
2. Urdhëroni! Çë dishroni?
3. Due të këthehem në Sh.B.A. A mund të m'epni informata mbi orarin e udhëtimit?
4. Në Durrës duhet të merrni vaporrin që shkon për Bari dhe atje të merrni trenin....
5. për Napoli, këtë e di. Sa herë në javë ka vaporr për Bari?
6. Dy herë në javë: një vaporr italian çdo të marte dhe një vaporr shqiptar çdo të premte.
7. A mund të blëj këtu biletë edhe për vaporrin që shkon nga Napoli për New York?
8. Jo, kurrësi, por na mund të ju rezervojmë një vend prej këtu.
9. Sa do të më kushtojë me biletë rezervimin?
10. Vendet i rezervojmë me telefon, ose me telegram; këto janë shpenzimet që do të ju ngarkojmë ju.
11. Sa është tarifa për një bisedim tre minutash me telefon?
12. 450 lekë. Kaq do të kushtojë edhe me telegram me përgjegje.
13. Po t'a merrni në telefon Napolin tash, kur mund t'a marr vesh se kur ka vaporr?
14. E marrim vesh menjëherë, por ndoshta na takon me pritje 2-3 orë derisa të na lidhin me agjencinë e atjeshme.
15. Mirë, më rezervoni dy vende në klasën e parë.
16. Pse jo në klasën turistike; kjo klasë ka kabina të mira me dy shtrata.
17. Ka shumë udhëtarë në këtë klasë. Mue më zë deti, prandaj due rahat.
18. Si të doni. Kur doni më u-nisë?

19. Mundësisht, si sot dy javë. Për biletën deri në Bari, a pranoi çek?
20. Jo! Duhet të më pagueni me lekë ose me dollarë, bankënotë.
21. Kam ca mall për të nxjerrë nga Shqipëria. Sa ditë para misjes duhet t'a deklaroj?
22. Pyetni Doganën në Durrës ose në Ministrinë e Tregtisë.
23. Mirë. Përgjegjen e rezervimit po vij t'a marr mbasdreke.
24. Hajdeni mbas orës 4!

LESSON LIII

PJESA E DYTE
DIALOGU

LIII
SECOND PART
DIALOGUE

At a Ship Travel Agency

1. May I come in?
2. Please! What do you want, Sir?
3. I want to return to the United States. Can you give me information on the itinerary?
4. At Durrës you take the ship that goes to Bari, there you take the train...
5. ... that goes to Naples, I know that. How many times a week is there a ship for Bari?
6. Twice a week, an Italian ship every Tuesday and an Albanian ship every Friday.
7. Can I also buy the tickets here for the ship from Naples to New York?
8. No, it's impossible. But we can reserve a cabin for you from here.
9. How much would it cost to make the reservation?
10. We can make the reservation by telephone or by wire. These are the only expenses that we will charge you.
11. What's the charge for a three minute telephone conversation?
12. 450 lek. It would cost you the same amount for a telegram with a paid reply.
13. If you call Naples now, when would I find out when there is a ship for New York?
14. We will find out immediately after the call goes through, but maybe we will have to wait two or three hours until they connect us with the Naples agency.
15. All right, make a reservation for two first class cabins, please.
16. Why not tourist class; this class has good cabins with two beds.

17. There are always many passengers in this class. I get seasick, so I want to be comfortable.
 18. As you wish. When do you want to leave?
 19. Exactly two weeks from now if possible. Will you accept a check for the Durrës-Bari ticket?
 20. No, I am sorry. You should pay cash, either lek or dollars.
 21. I have some merchandise to ship out of the country. How many days before my departure do I have to declare it?
 22. Ask at the custom house or at the Ministry of Commerce.
-
23. Fine. I'll come tomorrow in the afternoon to get the answer on the reservation.
 24. Come after 4 o'clock!

PREPOSITIONS

In Albanian prepositions govern the following cases: Nominative, genitive, accusative, and ablative.

- a. The following prepositions govern the nominative: nga, kah, ke (të, tek). Examples:

Tash sa erdha nga shkolla.
(I just came from school.)

Solli kryet nga unë.
(He turned his head toward me.)

Nesër do të shkoj për drekë ke ai.
(Tomorrow I will have lunch at his place.)

- b. The following prepositions govern the genitive: në mes, në vend, me anë, n'emën. Examples:

Osumi kalon në mes të Beratit.
(Osum river goes through the middle of Berat.)

Erdhi djali në vend të vajzës.
(The boy came instead of the girl.)

Në vend të tryezavet kishin vë tri karriga.
(They had put three chairs instead of the tables there.)

I dërgova një letër me anë të një miku.
(I sent him a letter through a friend.)

I bëra urimet e Pashkëve të shokëve.
(I wished him Happy Easter on behalf of my friends.)

- c. The following prepositions govern the accusative: me, pa, më, mbi, në, ndër, nëpër, deri në, për, nën. Examples:

Ishte veshë me petka të reja.
(He had a new suit on.)

Nuk mund të shkoj në dasëm pa gruen.
(I cannot go to the wedding without my wife.)

Do të shkoj më kambë.
(I'll walk.)

Lypte derë më derë.
(He went begging from door to door.)

Ku është letra që vuna mbi fryezë?
(Where's the letter I left on the desk?)

Unë banoj në qytetin më të bukur të botës.
(I live in the most beautiful city in the world.)

Ndër male të nalta bje borë shumë.
(On high mountains it snows a lot.)

Mos kalo nëpër këtë derë!
(Don't go through this door!)

Prej këtu deri në shtëpinë e tij s'janë më shumë se 200 hapa.
(There are no more than 200 paces from here to his house.)

Due t'a blëj këtë biçikletë për nipin tim.
(I want to buy this bicycle for my nephew.)

- d. The following prepositions govern the ablative: prej, para, përpara, mbas, mbrapa, mbrenda, përmbrenda, andej, këndej, përtej, veç, përveç, afër, pranë, gjatë, larg, rreth, përreth, ndërmjet, drejt, kundër, përball, përmes, simbas. Examples:

Autobusi u-ndal para shtëpis sime.
(The bus stopped in front of my house.)

Do të vij mbas orës 5.
(I'll come after 5 o'clock.)

Mbrapa meje ishin dy vetë që po flitshin në një gjuhë të huaj.
(Behind me there were two people talking in a foreign language.)

Mbrenda kufijvet të Shqipëris jetojnë më shumë 1,500,000 banorë.
(Within the borders of Albania live more than 1,500,000 people.)

Nuk e di askush tjetër përveç meje e teje.
(Except you and I nobody else knows it.)

Larg shtëpis sime, afër një shkolle fillore ndodhet një lulishtë e bukur dhe përball lulishtës ka një stadium.
(Far away from my house, close to a grammar school, is a beautiful park and in front of the park there is a stadium.)

Remarks:

¹në mes governs the ablative when it conveys the meaning of "among, between." Example:

Kishim shumë mosmarrëveshje në mes nesh.
(We had some disagreements among ourselves.)

²më governs the ablative when the noun that follows forms an adverb. Example:

E ndau mollën më dysh.
(He split the apple into two pieces.)

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

LIH
FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1.
a. A more letër nga nana javën që kaloi?
Po, javën që kaloi mora letër nga nana.
Kush mori letër nga xhaja dy javë më parë?
Unë mora letër nga xhaja dy javë më parë.
Nga kush more një pako dhe mbasdreke?
Dje mbasdreke mora një pako nga motra.
Çka mora nga Zotni Bregu pesë ditë më parë?
Pesë ditë më parë ju morët nga Zotni Bregu
një letër.
Kur more ti nga baba një pako të vogël?
Pardje unë mora nga baba një pako të vogël.

A dola ti dhe nga dyqani im në orën 12?
Po, unë dola dhe nga dyqani yt në orën 12.
Në ç'orë doli ai nga shtëpia ime?
Ai doli nga shtëpia në orën 11.
Në ç'orë dolën ata nga kafja?
Ata dolën nga kafja në orën 9.
Nga niset treni?
Treni niset nga stacioni.
Nga niset aeroplani?
Aeroplani niset nga aeroporti.

A ishi të dielen për drekë ke vllai?
Po, të dielen ishem për drekë ke vllai.
Kush ishte mbramë për darkë ke motra?
Unë ishem mbramë për darkë ke motra.
Ke kush ishi mbramë për darkë?
Mbramë ishem për darkë ke motra.
A ishi dhe për drekë ke prindët?
Jo, dhe nuk ishem për drekë ke prindët.
Kush ishte dhe për drekë ke motra?
Unë nuk ishem dhe për drekë ke motra.

A do të vini nesër ke unë?
Po, nesër do të vijmë ke ti.
Kush do të vijë nesër ke unë?
Na do të vijmë nesër ke ti.
A do të vini nesër ke na?
Po, na do të vijmë ke ju.
A do të shkoni ju ai?
Po, unë do të shkoj ke ai.

Ke kush do të shkoni ju?
Unë do të shkoj ke ai.
(ju, ata, ajo)

b. A shkove ti në vend tim?
Po, shkova unë në vend tând.
Kush shkoi në vend tim?
Unë shkova në vend tând.
A do të vîjë ai në vend tând?
Po, ai do të vîjë në vend tim.
Në vend të kujt do të vîjë ai?
Ai do të vîjë në vend tim.
A do të flitni ju në vend tonë?
Po, na do të flasim në vend tuej.
Në vend të kujt do të flitni ju?
Na do të flasim në vend tuej.
A do të flasi Agimi në vend të tyne?
Po, Agimi do të flasi në vend të tyne.

A e more ti letrën në vend të motrës?
Po, unë e mora letrën në vend të motrës.
Në vend të kujt e more ti letrën?
Unë e mora letrën në vend të motrës.
Kush e mori automobilin nga garazhi në vend tând?
Vllai e mori automobilin nga garazhi në vend tim.
Çka mori vllai nga garazhi në vend tând?
Vllai mori automobilin nga garazhi në vend tim.

A do të flitni ju n'emën të Shoqnís Koha?
Po, unë do të flas n'emën të Shoqnís Koha.
N'emën të kujt do të flitni ju?
Unë do të flas n'emën të Shoqnís Koha.
A do të flasi doktori n'emën të spitalit?
Po, doktori do të flasi n'emën të spitalit..
Çka do të bájë doktori n'emën të spitalit?
Doktori do të flasi n'emën të spitalit.
A do t'a falënderoni ju n'emën tonë?
Po, unë do t'a falënderoj n'emën tuej.
N'emën të kujt do t'a falënderoni?
Do t'a falënderoj n'emën tuej.

A është dërgue ky peshqesh n'emën të të gjithëve?

Po ky peshqesh është dërgue n'emën të të gjithëve.

N'emën të kujt është dërgue ky peshqesh?

Ky peshqesh është dërgue n'emën të të gjithëve.

A i a dërgove plaçkat n'emën të vllait?

Po, i a dërgova plaçkat n'emën të vllait.

N'emën të kujt i a dërgove plaçkat?

I a dërgova plaçkat n'emën të vllait.

A është llampa në mes të dhomës?

Po, llampa është në mes të dhomës.

Ku është llampa?

Llampa është në mes të dhomës.

A është saksija me lule në mes të tryezës?

Po, saksija me lule është në mes të tryezës.

Ku është saksija me lule?

Saksija me lule është në mes të tryezës.

c. A është e madhe kjo shtëpi për në?

Po, kjo shtëpi është e madhe për ju.

Për kë është e madhe kjo shtëpi?

Kjo shtëpi është e madhe për në.

Për kë është e madhe kjo shtëpi?

Kjo shtëpi është e madhe për atë.

(mue, në, ju, ata)

Cila tryezë është e vogël për pesë njerëz?

Kjo tryezë është e vogël për pesë njerëz.

Qysh është kjo tryezë për pesë njerëz?

Kjo tryezë është e vogël për pesë njerëz.

A do të blëj një shishe rakë edhe për ju?

Po, ju lutem, bleni një shishe rakë edhe për mue.

Sa shishe rakë do të blëj për vete?

Ju do të bleni për vete një shishe rakë.

Kush do të blejë për vete një shishe rakë?

Ju do të bleni për vete një shishe rakë.

A dola dje pa pallto mbasi bante të nxehët?

Po, dje dole pa pallto mbasi bante të nxehët.

Kur dola pa pallto mbasi bante të nxehët?

Dje dole pa pallto mbasi bante të nxehët.

A flasin njerzit nganjherë pa mendue?

Po, njerzit flasin nganjherë pa mendue.

Kush flet nganjherë pa mendue?

Njerzit flasin nganjherë pa mendue.

A e shifni at njeri pa kapelë?

Po, e shof at njeri pa kapelë.

Cilin njeri shifni?

Shof at njeri pa kapelë.

A do të shkojshim dhe në plazë me kambë?

Po, dhe do të shkojshim në plazhë me kambë.

Qysh do të shkojshim dhe në plazhë?

Dhe do të shkojshim në plazhë me kambë.

A keni hypë ndonji herë me kalë?

Po, unë kam hypë disa herë me kalë?

Sa herë keni hypë me kalë?

Unë kam hypë disa herë me kalë.

A ju pëlqen me hypë me kalë?

Po, më pëlqen me hypë me kalë.

A janë të gjitha xhaketat ndër varëse?

Po, të gjitha xhaketat janë ndër varëse.

Ku janë të gjitha xhaketat?

Të gjitha xhaketat janë ndër varëse.

A janë të gjithë librat ndër syza?

Po, të gjithë librat janë ndër syza.

Cilët libra janë ndër syza?

Të gjithë librat janë ndër syza.

A kanë ardhë fëmijët në shtëpi?

Po, fëmijët kanë ardhë në shtëpi.

Cilët kanë ardhë në shtëpi?

Fëmijët kanë ardhë në shtëpi.

A shikova edhe nën tryezë, por nuk e gjeta.

Po, shikuet edhe nën tryezë, por nuk e gjetët.

Ku shikova, por nuk e gjeta?

Shikove edhe nën tryezë, por nuk e gjete.

A kalon lumi nën urë?

Po, lumi kalon nën urë.

Çka kalon nën urë?

Lumi kalon nën urë.

A janë të gjithë rradorët mbi tryezë?

Po, të gjithë rradorët janë mbi tryezë.

Ku janë të gjithë rradorët?

Të gjithë rradorët janë mbi tryezë.

d.. A ka blé Zotni Struga një shtëpi afër shtëpis
sime?

Po, Zotni Struga ka blé një shtëpi afër
shtëpisime.

Afër cilës shtëpi ka blé Zotni Struga një shtëpi?
Zotni Struga ka blé një shtëpi afër shtëpis
sime.

A u-ulëm na afër jush?

Po, ju u-ulët afër nesh.

Cilët u-ulën afër jush?

Ju u-ulët afër nesh.

A u-ul ai afër meje?

Po, ai u-ul afër teje.

Afër kujt u-ul ai?

Ai u-ul afër teje.

A u-ul Agimi afër tij?

Po, Agimi u-ul afër tij.

Afër kujt u-ul Agimi?

Agimi u-ul afër tij.

A u-ul vajza afër saj?

Po, vajza u-ul afër saj.

Afër kujt u-ul vajza?

Vajza u-ul afër saj.

A u-ulët ju afër tyne?

Po, na u-ulëm afër tyne.

Afër kujt u-ulët ju?

Na u-ulëm afër tyne.

A banoni afër plazhës?

Po, banoj afër plazhës.

Ku banoni?

Banoj afër plazhës.

A banoni larg qytetit?

Po, banoj larg qytetit.

Kush banon larg qytetit?

Unë banoj larg qytetit.

A ke marrë letër prej tezes?

Po, kam marrë letër prej tezes.

Çka ke marrë prej hallës?

Kam marrë letër prej hallës.

Prej kujt keni marrë letër?

Kam marrë letër prej vllait.

Çka keni marrë prej dajës?

Kam marrë letër prej dajës.

A e keni marrë ju këtë libër prej meje?

Po, unë e kam marrë këtë libër prej teje.

Prej kujt e keni marrë këtë libër?

Unë e kam marrë këtë libër prej teje.

(nesh, tyne)

A do t'a bëni ju provimin mbas meje?

Po, unë do t'a bëj provimin mbas jush.

Mbas kujt do t'a bëni provimin?

Unë do t'a bëj provimin mbas jush.

A erdhën edhe pesë vetë përveç meje?

Po, erdhën edhe pesë vetë përveç teje.

Edhe sa vetë erdhën përveç meje?

Erdhën edhe pesë vetë përveç teje.

A është automobili para shtëpis së tij.

2. A merr vesh gjermanisht?

Po, marr vesh pak gjermanisht.

Kush merr vesh pak gjermanisht?

Unë marr vesh pak gjermanisht.

A e merr vesh këtë letër?

Jo, s'e marr vesh.

Kush s'e merr vesh këtë letër?

Unë s'e marr vesh këtë letër.

A e more vesh ç'të thash?

Po, e mora vesh ç'më thë.

A do të këtheheni në Tiranë si sot një muez?

Po, si sot një muez do të këthehem në Tiranë.

Kur do të këtheheni në Tiranë?

Si sot një muez do të këthehem në Tiranë.

Ku do të këtheheni si sot një muez?

Si sot një muez do të këthehem në Tiranë.

A do të vijsh me më pa si sot pesë ditë?

Po, si sot pesë ditë do të vij me të pa.

Kush do të vijë me më pa si sot pesë ditë?

Unë do të vij me të pa si sot pesë ditë.

Kur do të vijsh me më pa?

Do të vij me të pa si sot pesë ditë.

A kushton 100 lekë në ditë një kabinë në plazhë?

Po, një kabinë në plazhë kushton 100 lekë.

Sa kushton një kabinë në plazhë?

Një kabinë në plazhë kushton 100 lekë në ditë.

Ku kushton një kabinë 100 lekë në ditë?

Një kabinë në plazhë kushton 100 lekë në ditë.

Kur udhëtoni me vaporr, a ju zë deti?

Po, kur udhëtoj me vaporr më zë deti.

Kë zë deti kur udhëton me vaporr?

Mue më zë deti kur udhëtoj me vaporr.

Kur ju zë deti?

Kur udhëtoj me vaporr më zë deti.

A ju kanë zënë ethet ndonjëherë sivjet?

Po, sivjet më kanë zënë ethet dy herë.

Kur ju kanë zënë ethet dy herë?

Sivjet më kanë zënë ethet dy herë.

Sa herë ju kanë zënë ethet sivjet?

Sivjet më kanë zënë ethet dy herë.

A të zë kolla kur pi shumë duhan?

Po, disa herë kur pi shumë duhan më zë kolla?

Kë zë kolla disa herë kur pi shumë duhan?

Mue më zë kolla disa herë kur pi shumë duhan.

Kur të zë kolla?

Kur pi shumë duhan më zë kolla.

A ke zënë shtëpi në Rr. Grameno?

Po, kam zënë shtëpi në Rr. Grameno.

Kush ka zënë shtëpi në Rr. Grameno.

Unë kam zënë shtëpi në Rr. Grameno.

Në ç'rrugë ke zënë shtëpi?

Unë kam zënë shtëpi në Rr. Grameno.

A do të më bëni telefon kur të merrni në Korçë?

Po, kur të merrij në Korçë do të ju bëj telefon.

Kur do të më bëni telefon?

Kur të merrij në Korçë do të ju bëj telefon.

Çka do të më bëni kur të merrni në Korçë?

Kur të merrij në Korçë do të ju bëj telefon.

A ka autobus për Berat tri herë në ditë?

Po, për Berat ka autobus tri herë në ditë.

Sa herë në ditë ka autobus për Berat?

Për Berat ka autobus tri herë në ditë.

Për ku ka autobus tri herë në ditë?

Ka autobus për Berat tri herë në ditë.

-A ka aeroplan për Korçë tri herë në javë?
 Po, për Korçë ka aeroplan tri herë në javë.
 Sa herë në javë ka aeroplan për Korçë?
 Për Korçë ka aeroplan tri herë në javë.

A keni blé biletë për trenin e orës 7.15?
 Po, kam blé biletë për trenin e orës 7.15.
 Për cilin tren keni blé biletë?
 Kam blé biletë për trenin e orës 7.15.
 Çka keni blé për trenin e orës 7.15?
 Kam blé biletë për trenin e orës 7.15.

A i ngarkove të gjitha plaçkat n'automobil?
 Po, të gjitha plaçkat i ngarkova n'automobil..
 Çka ngarkove n'automobil?
 Të gjitha plaçkat i ngarkova n'automobil.
 A m'a kanë ngarkue mue këtë detyrë?
 Po, këtë detyrë t'a kanë ngarkue ty.
 Kujt i a kanë ngarkue këtë detyrë?
 Ty t'a kanë ngarkue këtë detyrë.
 Çka më kanë ngarkue mue?
 Ty t'a kanë ngarkue këtë detyrë.

A keni rezervue dy vende në teatër?
 Po, kam rezervue dy vende në teatër.
 Sa vende keni rezervue në teatër?
 Kam rezervue dy vende në teatër.
 A keni bërë rezervim për të shkue në Shkodër me aeroplan?
 Jo, s'kam bërë rezervim për të shkue në Shkodër me aeroplan.
 Kush s'ka bërë rezervim për të shkue në Shkodër me aeroplan?
 Unë s'kam bërë rezervim për të shkue në Shkodër me aeroplan.
 Çka s'keni bërë?
 S'kam bërë rezervim për të shkue në Shkodër me aeroplan.

A i lidhim pakot para se me i dërgue me postë?
 Po, i lidhim pakot para se me i dërgue me postë.
 Çka lidhim para se me dërgue me postë.
 Pakot i lidhim para se me i dërgue me postë.
 Kur i lidhim pakot?
 Para se me i dërgue me postë i lidhim pakot.

Tre muajt më parë, Dhori Koti bashkë me të shoqen merrfijti nga Shtetet e Bashkueme t'Amerikës në vendlindjen e tij, në Korçë, ku po bëhesh dasma e të vllait, Todit. Mbas dasmës Dhori e kaloi kohën ndër miq e shokë tue bërë qejf.

Dy javë para se t'i mbaronte leja shkoj n'agjencinë e vaporrevet për të marrë informata mbi orarin e udhëtimit. N'agjencia i thanë se për t'u kthyer n'Amerikë mund t'udhëtonte me vaporrin italian që nisesh nga Durrsi çdo të martë ose me vaporrin shqiptar që nisesh po nga skelja e Durrsit çdo të premte. Dhori deshi t'a blente biletën për gjithë udhëtimin, d.m.th. edhe për vaporrin që e çonte nga Napoli në New York, por nëpunësi i agjencisë i tha se at gjë s'kishte mundësi t'a bënte kurrësi. Atëherë Dhori pranoi që nëpunësi t'i rezervonte një vend me telefon. Shpenzimet e rezervimit me telefon i kushtuen gjithësejt 450 lekë.

Mbasi Dhorin dhe të shoqen i zë deti dhe mbasi dojshin rahatë gjatë udhëtimit, ata nuk deshën me udhëtue me shumë udhëtarë në klasën turistike. Për këtë arsye ai rezervoi dy bileta në klasën e parë të

vaporrit. Dhorë deshi t'a paguente biletën me çek, por nëpunësi nuk pranonte çek. Ai pranonte vetëm lekë ase dollare, bankënota. Nëpunësi i agjencisë nuk mundi të lidhesh menjherë me telefon me agjencinë e Napolit, prandëj i tha Dhorit të kërkehesh n'orën. 4 mbasdreke po t'asaj dite për të marrë përgjegjen e rezervimit.

Kështu Dhorë mori vesht pothuëj gjithëcka dishronë; pagoi shpenzimet e telefonit e biletën e vaporrit nga Durrsi deri në Bari dhe doli në pazar për të blë ca mall që donte me nxjerrë nga Shqipëria.

Pardje, burrë e grue, u-nisën.

QUESTIONS-PYETJE

1. Nga merrfjtën në vendlindje Dhorë Koti me të shogën?
2. Dasma e kujt po bëhesh në Korçë?
3. Ku e kaloi kohën Dhorë mbas dasmës?
4. Ku shkoi dy javë para se t'i mbaronte leja?
5. Pse shkoi ai n'agjencinë e vaporrevet?
6. Në çë vend donte me u-këthye Dhorë më të shogën?
7. Me çfarë mjeti mund t'udhëtojshin ata?
8. Çfarë bilete deshi të blente Dhorë?

9. Deri ku i çonte vaporri që nisesh nga Napoli?
10. A i a dha nëpunësi i agjencisë biletën e vaporrit nga Napoli për New York?
11. Për ç'arsëye nuk i a shiti ai biletën Dhorit?
12. Çka pranoi atëherë Dhorit?
13. Çka i kushtoi Dhorit gjithësejt 450 lekë?
14. Kë zë deti?
15. Cilët dojshin rahatë gjatë udhëtimit?
16. Për ç'arsëye nuk deshën me udhëtue në klasën turistike?
17. Në cilën klasë nuk deshën me udhëtue ata?
18. Për cilën klasë të vaporrit rezervuen dy bileta burrë e grue?
19. Me çka deshë t'a paguente biletën Dhorit?
20. Kush nuk pranonte çek?
21. Çfarë të hollash pranonte nëpunësi i agjencisë?
22. Kush nuk mundi të lidhesh me telefon me agjencinë e Napolit?
23. Në ç'orë t'asaj dite duhet të kërthehesh Dhorit ke nëpunësi i agjencisë?
24. Pse duhet të kërthehesh ai ke nëpunësi?
25. Çka mori vesht Dhorit?
26. Çka pagoi ai?
27. Ku doli ai mbasi pagoi shpenzimet e telefonit e biletën nga Durrsi deri në Bari?

28. Pse doli ai në pazâr?

29. Çka donte me nxjerrë Dhorë nga Shqipëria?

30. Cilët u-nisën pardje?

- Zotni Drejtor! Në zyrën time të gjithë nëpunësit janë tue fjetë.
- A veç për këtë më zgjove?

PJESA E GJASHTË
DETYRË SHËTËPIJE

LIII
SIXTH PART
HOMEWORK

Përkëtheni shqip:

1. How much does a round trip ticket cost?
2. He should keep the dog on a leash (to leash) because it's dangerous.
3. We went fishing yesterday morning but we didn't catch a thing, because we all got seasick.
4. We had to rent a cabin on the beach, because there was no place to get undressed.
5. Can you cash this check for me please? I haven't got a single lek in my pocket.

Përkëtheni anglisht:

6. E nxorën nga puna sepse është përtac.
7. Malli që erdhi dje me vaporr ishte prishë krejt për arsye të kohës së keqe.
8. S'e mora vesht fare se ç'tha; flitë me zë shumë t'ulët.
9. Më vjen shumë keq; s'und të të ndihmoj kurrësi.
10. Po s'erdhi përgjegja ndër këto ditë, do të shkoj vetë në Tiranë për të marrë vesht se si qëndron puna.

PJESA E SHTATË
FJALORI

LIII
SEVENTH PART
VOCABULARY

agjenci, -ja agjenci, -t	(f.)	agency
i, t'atjeshëm e, t'atjeshme	(adv. m. & f.)	of that place
bankënotë, -a bankënota, -t	(f.)	banknote
biletë, -a bileta, -t	(f.)	ticket (bus ticket, etc.)
çek, -u çeqe, -t çeka, -t	(m.)	check
bisedim, -i bisedime, -t	(m.)	conversation, discussion
me deklarue (unë deklaroj)	(v.)	to declare
dollár, -i dollarë, -t	(m.)	dollar
hajde, hajdeni	(imp. of me ardhë & interj.)	come, come on
informatë, -a informata, -t	(f.)	information
italian, -ë italiane	(adj. m. & f.)	Italian
kabinë, -a kabina, -t	(f.)	cabin
kurrsezi	(adv.)	by no means, in no way
me lidhë (unë lidh)	(v.)	tie, to connect, link, leash, bind, bandage

máll, -i mallina, -t	(m.)	merchandise, goods; property
me marrë vesh (unë marr vesh)	(v.)	to understand, to find out
mundësisht	(adv.)	if possible
me ngarkue (unë ngarkoj)	(v.)	to put in charge, to load
nisje, -a	(f.)	departure
përgjegje, -a përgjegje, -t	(f.)	reply, answer, response
me pranue (unë pranoj)	(v.)	to accept, admit
rahat, -ja	(f.)	comfort, coziness
rezervim, -i rezervime, -t	(m.)	reservation
me rezervue (unë rezervoj)	(v.)	to reserve
shpenzim, -i shpenzime, -t	(m.)	expense, expenditure
tarifë, -a tarifa, -t	(f.)	charge, tariff, price list
turistik, -ë turistike	(adj. m. & f.)	tourist, touristic
udhëtar, -i udhëtarë, -t	(m.)	passenger, traveler
vapor, -i vaporre, -t	(m.)	ship (passenger & transport)

Notes:

ndoshta na takon me
prite

Maybe we'll have to wait.

me zane deti
(me ze deti)

to get seasick

si sot dy jave

exactly two weeks from today

LIV
FIRST PART

PJESA E PARË
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. Dative replacing possessive adjectives

- a. A më këthehet letra kur nuk i vë pulla?
Po, ty të këthehet letra kur nuk i vë pulla.
A i këthehet letra atij kur nuk i vë pulla?
Po, atij i këthehet letra kur nuk i vë pulla.
A na këthehet letra në kur nuk i vëmë pulla?
Po, në na këthehet letra kur nuk i vëmë pulla.
A u këthehet letra atyne kur nuk i vënë pulla?
Po, atyne u këthehet letra kur nuk i vënë pulla.

- b. A m'u-këthye mue letra dje?
Po, ty t'u-këthye letra dje.
A t'u-këthye ty letra dje?
Po, mue m'u-këthye letra dje.
A i u-këthye atij letra dje?
Po, atij i u-këthye letra dje.
A na u-këthye në letra dje?
Po, në na u-këthye letra dje.
A i u-këthye atyne letra dje?
Po, atyne i u-këthye letra dje.

Kujt i u-këthye letra?

ti:	Mue m'u-këthye letra.
une:	Ty t'u-këthye letra.
ai:	Atij i u-këthye letra.
ajo:	Asaj i u-këthye letra.
na:	Në na u-këthye letra.
ju:	Ju ju u-këthye letra.
ata:	Atyne i u-këthye letra.
ato:	

- A i u-këthye letra shokut?
Po, shokut i u-këthye letra.
A i u-këthye letra shokëve?
Po, shokëve i u-këthye letra.

A i u-këthye letra shoqes?
Po, shoqes i u-këthye letra.

A i u-këthye letra shoqevet?
Po, shoqevet i u-këthye letra.

Kujt i u-këthye letra?

motër: Motrës i u-këthye letra.
vllá: Vllait i u-këthye letra.
motra: Motrave i u-këthye letra.
vllazën: Vllazëvet i u-këthye letra.
mik: Mikut i u-këthye letra.
miq: Miqvet i u-këthye letra.
xhaje: Xhajës i u-këthye letra.
xhaja: Xhajavet i u-këthye letra.
ushtar: Ushtarit i u-këthye letra.
ushtarë: Ushtarëvet i u-këthye letra.

Kujt do t'i këthehet letra?

Qamil: Qamilit do t'i këthehet letra.
Hysen: Hysenit do t'i këthehet letra.
Hyrije: Hyrijes do t'i këthehet letra.
nënë: Nënës do t'i këthehet letra.

d. Kujt i u-rrit djali?

unë: Mue m'u-rrit djali.
ti: Ty t'u-rrit djali.
ai: Atij i u-rrit djali.

ajo: Asaj i u-rrith djali.
 na: Né na u-rrit djali.
 ju: Jú ju u-rrit djali.
 ata: Atyne i u-rrit djali.
 ato:
Kujt i u-rritën djelmt?
 unë: Mue m'u-rritën djelmt.
 ti: Ty t'u-rritën djelmt.
 ai: Atij i u-rritën djelmt.
 ajo: Asaj i u-rritën djelmt.
 na: Né na u-rritën djelmt.
 ju: Jú ju u-rritën djelmt.
 ata: Atyne i u-rritën djelmt.
 ato:

2.

a. A të dhemb dhambi tash?
 Po, mue më dhemb dhambi tash.
 A i dhambin dhambët atij?
 Po, atij i dhambin dhambët.
 A të dhimti dhambi dje?
 Po, mue më dhimti dhambi dje.
 A i dhimtën dhambët Sadikut dje?
 Po, Sadikut i dhimtën dhambët dje.
 A i ka dhimtë dhambi Sadikut?
 Po, Sadikut i ka dhimtë dhambi.
 A i kanë dhimtë dhambët Sadikut?
 Po, Sadikut i kanë dhimtë dhambët.
 A do t'i dhambi dhambi Sadikut edhe nesër?
 Jo, Sadikut nuk do t'i dhambi dhambi nesër.
 A do t'i dhambin dhambët Sadikut nesër?
 Jo, Sadikut nuk do t'i dhambin dhambët.

A i dhemb dhâmbi nânës?

Po, nânës i dhemb dhâmbi.

A i dhemb dhâmbi mësuesit?

Po, mësuesit i dhemb dhâmbi.

Kujt i dhemb dhâmbi?

unë: Mue më dhemb dhâmbi.

ti: Ty të dhemb dhâmbi.

ai: Atij i dhemb dhâmbi.

na: Në na dhemb dhâmbi.

ju: Ju ju dhemb dhâmbi.

ata: Atyne u dhemb dhâmbi.

3. Dative replacing "për - accusative."

A bletë ju një sahat për djalin?

Po, unë e bleva at sahat për djalin.

A i bletë një sahat djalit?

Po, unë i bleva një sahat djalit.

Kujt i bletë ju një sahat?

Unë i bleva djalit një sahat.

A i bletë një pëndë vajzës?

Po, unë i bleva një pëndë vajzës.

Kujt i bletë ju një pëndë?

Unë i bleva vajzës një pëndë.

A u bletë djelmvet nga një sahat?

Po, unë u bleva djelmvet nga një sahat.

Kujve u bletë nga një sahat?

Unë u bleva djelmvet nga një sahat.

Kujt i a prûna karrigën?

vllâ: Unë i a prûna karrigën vllait.

nânë: Unë i a prûna karrigën nânës.

motër: Unë i a prûna karrigën motrës.

kapter: Unë i a prûna karrigën kapterit.

tetâr: Unë i a prûna karrigën tetarit.

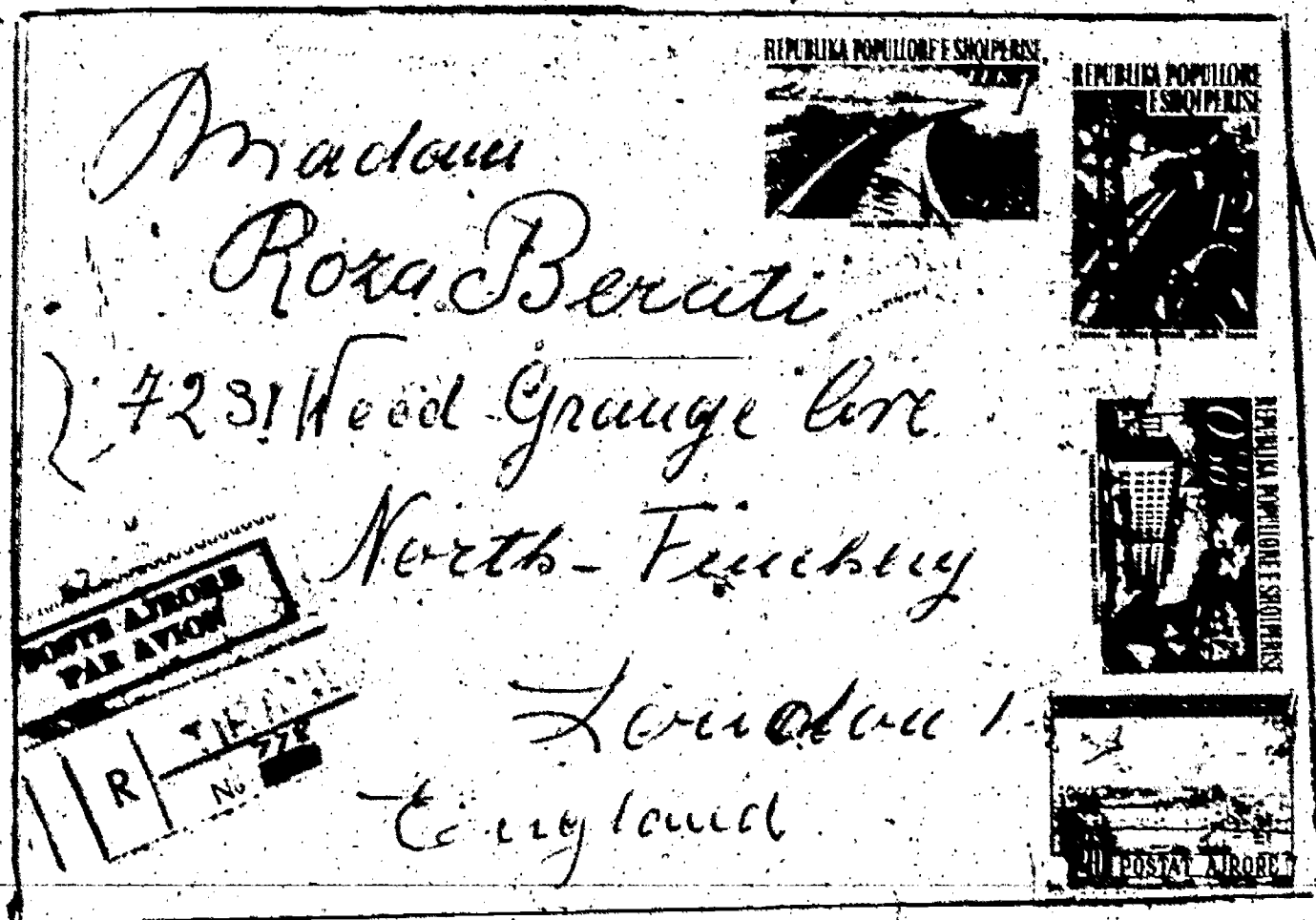
4. Forming of nouns by infinitive - s.

- A jam tue mësue unë tash?
Po, ju jeni tue mësue tash.
- A jam unë mësues?
Po, ju jeni mësues.
- A jam unë mësuesi juej?
Po, ju jeni mësuesi im.
- A jeni tue nxënë ju tash?
Po, unë jam tue nxënë tash.
- A jeni ju nxënës?
Po, unë jam nxënës.
- A jeni ju nxënsi im?
Po, unë jam nxënsi juej.
- A ka dërgue Hasani një letër?
Po, Hasani ka dërgue një letër.
- A është Hasani dërguesi i letrës?
Po, Hasani është dërguesi i letrës.
- A e ka marrë i vllai letrën?
Po, i vllai e ka marrë letrën.
- A është i vllai marrësi i letrës?
Po, i vllai është marrësi i letrës.
- A jam tue përkëthye unë tash?
Po, ju jeni tue përkëthye tash.
- A jam unë përkëthyes?
Po, ju jeni përkëthyes.
- A e keni shkruar letrën?
Po, unë e kam shkruar letrën.
- A jeni ju shkruesi i letrës?
Po, unë jam shkruesi i letrës.

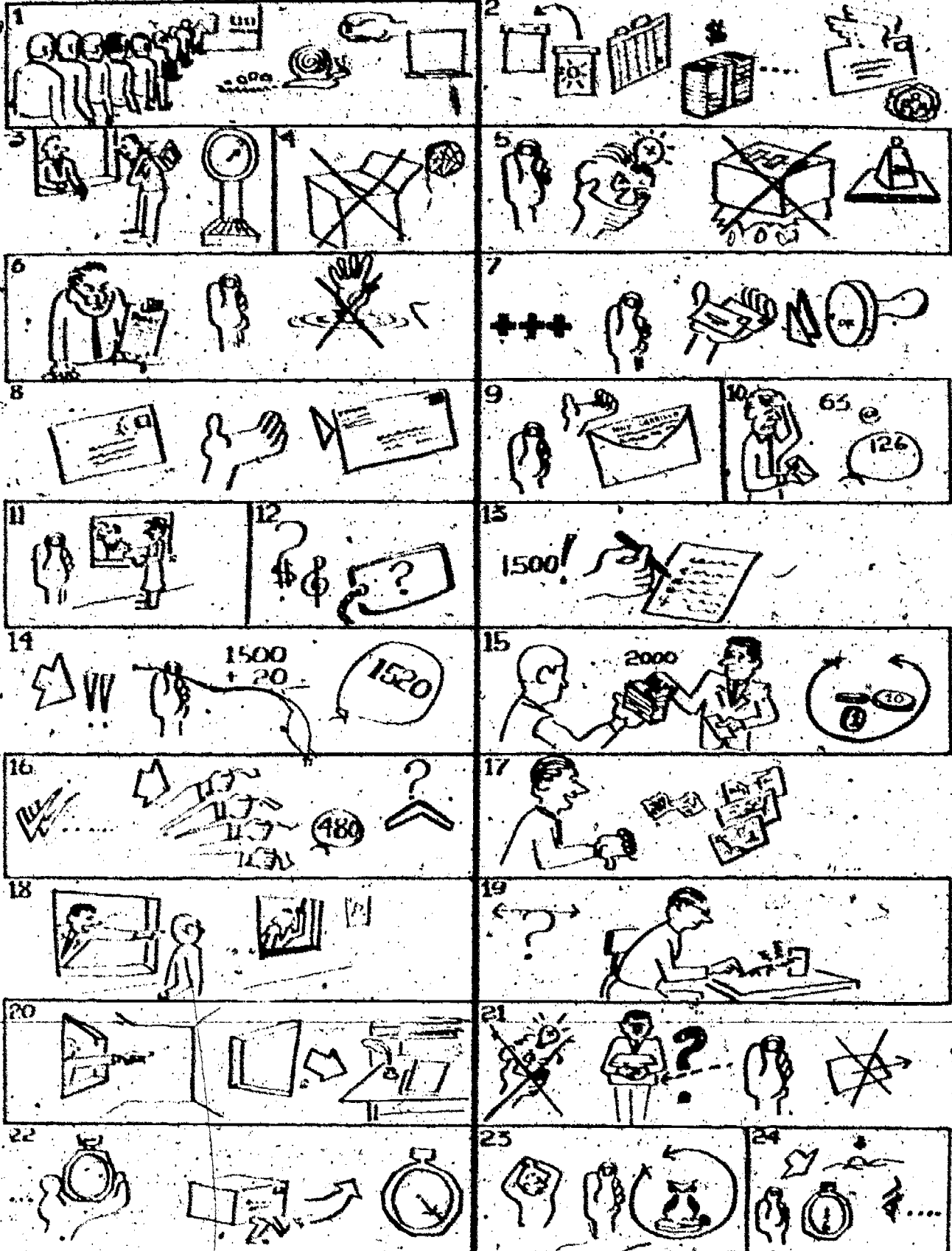
NË Postëtelegrafë

1. Shumë i gjatë rreshti sot! Memzi m'erdhi rradhaj!
2. Dje ka qenë fundi i muajt, d.m.th. ditë pagëse. Shumë nëpunës e punëtorë u dërgojnë të holla familjevet.
3. Kam këtë pako për të dërgue në Kukës. M'a peshoni, ju lutem!
4. Nuk pranojmë koliposta po mos të jenë lidhë me spagë të trashë.
5. Nuk besoj të shpërthehet; kutija është prej kartoni të fortë.
6. Na kemi një rregullore, Zotni; s'kam ç'të ju bëj.
7. Mirë. Këto dy letra due t'i dërgoj të porosituna.
8. Letrat e porosituna duhet të kenë të shenuem emnin, mbiemnin dhe drejtimin e dërguesit.
9. I kam shenue mbrapa zarfit.
10. Më falni! Nuk më shkoj mendja të shikoj mbrapa, 63 lekë secila, 126 lekë gjithësejt.
11. Due edhe një mandapostë.
12. Për sa të holla dhe n'emën të kujt e doni?
13. Për 1500 lekë dhe emnin e marrësit e kam shkruar në këtë pusullë.
14. Urdhënoni! Tash due prej jush 1500 lekë dhe 20 lekë taksë, gjithësejt 1520 lekë.
15. Qe 2000 lekë! Numroni e m'epni kusurin!
16. Tamam. Qe kusurin: 100, 200, 300, 400 e 80 bëjnë 480. Tjetër?
17. Due ca pulla 5-she e 10-she dhe tri kartë-postale.
18. Në sportelin tjetër, në të majtë, shesin pulla e kartëpostale.
19. Po zyra telegrafike, ku është?
20. Në sportelin përballi. Po atje ka edhe formularë për të shkruar telegrame.

21. Më vjen keq për pakon: më mbeti pa e nisë.
 22. Ka kohë; kolipostat nisen mbas 5 orësh.
 23. Ju falem nderit. Po këthehem më vonë, atëherë.
 24. Deri n'orën 6 mbasdreke këtu jam. Të mirë
 u-pafshim!

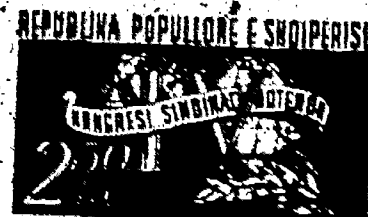
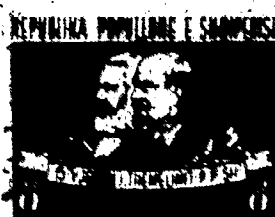
LESSON LIV

At a Post & Telegraph Office.

1. The line is too long today! It took a long time for my turn.
2. Yesterday was the end of the month--payday. Many employees and workers send money to their families.
3. I have this parcel to mail to Kukës. Weigh it please!
4. We don't accept packages unless they are tied with twine.
5. I don't think it will fall apart because it is made of strong cardboard.
6. These are the regulations, Sir! I can't help you.
7. All right, I want to register these two letters.
8. A registered letter should have the name and the address of the sender.
9. I have that on the back of the envelope.
10. I am sorry. It didn't occur to me to look on the back, 63 leks each, 126 leks altogether.
11. I want a money order too.
12. For how much and in whose name?
13. For 1,500 lek and I have written the receiver's name on this slip of paper.
14. Here it is! Now I want 1500 leks plus 20 leks for the fee, altogether 1520 leks.
15. Here are 2000 leks. Count them and give me the change please.
16. Right! Here is the change, 100, 200, 300, 400 and 80 makes 480. Anything else?
17. I want some five and ten cent stamps, also 3 postcards.
18. They sell stamps and postcards at the other window, to your left.

19. Where is the telegraph office?
 20. At the window across from us. There you will also find forms for writing telegrams.
 21. I don't know what to do with my package; I can't send it.
 22. You have time enough; parcels go out 5 hours from now.
 23. Thank you. Then I will come back later.
 24. I'll be here until 6 in the evening. See you!

Pulla të R.P. të Shqipërisë

IDIOMS WITH AN INDIRECT OBJECT

a. The pronominal particle precedes the verb whenever an indirect object is involved or understood as such. Examples:

Ai më tha (më) se do të vinte.
(He told me he would come.)

Ju tregova (ju) se si ndodhi puna.
(I told you how it happened.)

U shkrova-me m'u-përgjegjë.
(I wrote them to answer me.)

There are some instances, in both colloquial and written Albanian, in which the pronominal particles "më," "na" and "të" do not have any indirect object involved or understood. In this case these three particles express the emotion involved better, and if this type of construction is not used, the beauty of expression suffers. Examples:

Nji herë na kishte qenë një mbret....
(Once upon a time there was a king....)

M'i bën të fala cilitdo që të pyesi për më.
(Say hello to anyone who knows me.)

Ra nga pema e t'u bë copa copa.
(He fell from the tree and got killed.)

b. Constructions where the indirect object replaces the possessive adjective are of high frequency in Albanian. Examples:

m'erdhi rradha	instead of erdhi rradha
(it's my turn)	ime

t'u-rrit djali	instead of u-rrit djali
(your son has grown up)	yt

i vdiq baba
(his father passed
away)

instead of vdiq baba i tij

na kanë dalë emnat në gazetë
(our names appeared
in the newspaper)

instead of emnat tonë kanë
dalë në gazetë

c. In order to add beauty and shorten somewhat the expression, the indirect object often replaces the direct object preceded by the preposition "për." Examples:

I bleva djalit një sahat.
(I bought my son
a watch.)

instead of blëva një sahat
për djalit

Të kam gjetë nuse.
(I found you a
bride.)

instead of kam gjetë nuse
për ty

AGENT NOUNS ENDING IN -s or -se

An agent noun, one that indicates a being or a thing that acts, is a very frequent phenomenon in Albanian.

a. Agent nouns derived from past participles:

me mësue
(to teach)

mësues
(teacher)

mësuese
(lady teacher)

me nxënë
(to learn)

nxënës
(student)

nxënëse
(lady student)

me folë
(to speak)

folës
(speaker)

folëse
(lady speaker)

me çelë
(to open)

çelës
(opener, key)

me marrë
(to receive)

marrës
(receiver)

marrëse
(lady receiver)

Avoid confusing agent nouns with those verbal nouns derived from substituting -ue of the past participle with the suffix -esë. Examples:

me fërgue
(to fry)

fërgesë
(a particular dish with
fried ground meat; any
fried food)

me mbulue
(to cover)

mbulesë
(cover, covering; blanket)

me vonue
(to delay)

vonesë
(delay)

PJESA E KATËRTË
USHTRIME GRAMATIKORE

LIV
FOURTH PART
GRAMMAR DRILL

1. A erdhi rradha jote me hë në provim?

Po, erdhi rradha ime me hë në provim.

A t'erdhi rradha me hë në provim?

Po, m'erdhi rradha me hë në provim.

A m'erdhi rradha me hë në provim?

Po, t'erdhi rradha me hë në provim.

A i erdhi rradha me hë në provim?

Po, i erdhi rradha me hë në provim.

A na erdhi rradha me hypë n'autobus?

Po, ju erdhi rradha me hypë n'autobus.

A u erdhi rradha me hypë n'autobus?

Po, u erdhi rradha me hypë n'autobus.

A të dhemb kryet shpesh?

Jo, nuk më dhemb kryet shpesh.

Kujt nuk i dhemb kryet shpesh?

Mue nuk më dhemb kryet shpesh.

Çka nuk të dhemb shpesh?

Nuk më dhemb kryet shpesh.

A ju shkoi mendja se do të vijshem sot?

Jo, nuk na shkoi mendja se do të vijshi sot.

Kujt nuk i shkoi mendja se do të vijshem sot?

Në nuk na shkoi mendja se do të vijshi sot.

A të shkoi mendja dje me ardhë me më për?

Po, dje më shkoi mendja me ardhë me të për.

Kujt i shkoi mendja dje me ardhë me më për?

Mue më shkoi mendja dje me ardhë me të për.

Kur të shkoi mendja me ardhë me më për?

Dje më shkoi mendja me ardhë me të për.

A më mbesin shumë të holla në fund të muejit?

Jo, në fund të muejit nuk të mbesin shumë të holla.

Kujt nuk i mbesin shumë të holla në fund të muejit?

Ty nuk të mbesin shumë të holla në fund të muejit.

Kur nuk më mbesin shumë të holla?

Në fund të muejit nuk të mbesin shumë të holla.

A i u-këthye letra mbas katër ditëve?

Po, mbas katër ditëve i u-këthye letra.

Kur i u-këthye letra?

Mbas katër ditëve i u-këthye letra.

Çka i u-këthye mbas katër ditëve?

Mbas katër ditëve i u-këthye letra.

A të rriten flokët shpejt?

Po, mue më rriten flokët shpejt.

Kujt i rriten flokët shpejt?

Mue më rriten flokët shpejt.

Çka të rritet shpejt?

Mue më rriten flokët shpejt.

A m'i peshove valixhet?

Po, t'i peshova valixhet.

Çka bane ti?

Unë t'i peshova valixhet.

Cilat valixhe peshove?

Unë i peshova valixhet e tua.

2. A bleve një sahat për djalë?

Po, bleva një sahat për djalë.

A i bleve djalit një sahat?

Po, i bleva djalit një sahat.

Çka i bleva unë djalit?

Ti i bleve djalit një sahat.

Kush i bleu djalit një sahat?

Ai i bleu djalit një sahat.

A u blenë në fëmijëve nga një çantë?

Po, na u blenë fëmijëve nga një çantë.

Çka u blenë në fëmijëve?

Ju u blenë fëmijëve nga një çantë.

Kujve u blenë ata nga një çantë?

Ata u blenë fëmijëve nga një çantë.

A u more fëmijëvet ca ambëlsina?

Po, u mora fëmijëvet ca ambëlsina.

Kujve u more ca ambëlsina?

Fëmijëvet u mora ca ambëlsina.

Çka u more fëmijëvet?

Fëmijëvet u mora ca ambëlsina.

3. A dini të numroni shqip?

Po, unë di të numroj shqip.

A mund të numroni mjaft shpejt?

Po, mund të numroj mjaft shpejt.

A gjindet shtëpia juaj përball shtëpis së tij?

Jo, shtëpia ime nuk gjindet përball shtëpis së tij.

Shtëpia e kujt nuk gjindet përball shtëpis së tij?

Shtëpia ime nuk gjindet përball shtëpis së tij.

Çka nuk gjindet përball shtëpis së tij?

Shtëpia ime nuk gjindet përball shtëpis së tij.

A shesin kartëpostale në zyrën e postës?

Po, në zyrën e postës shesin kartëpostale.

Ku shesin kartëpostale?

Në zyrën e postës shesin kartëpostale.

Çka shesin në zyrën e postës përveç pullavet?

Në zyrën e postës shesin kartëpostale përveç pullavet.

A është mbiemni im _____?

Po, mbiemni juaj është _____.

Si e keni mbiemnin?

Unë e kam mbiemnin _____.

Si e ka ai mbiemnin?

Ai e ka mbiemnin _____.

A rrini në rresht për të hy në kinema kur ka shumë njerëz?

Po, kur ka shumë njerëz unë rrij në rresht për të hy në kinema.

Kur rrini në rresht?

Unë rrij në rresht për të hy në kinema kur ka shumë njerëz.

Kush rri në rresht për të hy në kinema kur ka shumë njerëz?

Unë rrij në rresht për të hy në kinema kur ka shumë njerëz.

A duhet shkruar në çdo zarf emni i dërguesit?

Jo, nuk duhet shkruar në çdo zarf emni i dërguesit.

Emni i kujt nuk duhet shkruar në çdo zarf?

Nuk duhet shkruar emni i dërguesit në çdo zarf.

Ku nuk duhet shkruar emni i dërguesit?

Nuk duhet shkruar emni i dërguesit në çdo zarf..

A është prej kartoni kutija e fjalorit?

Jo, kutija e fjalorit nuk është prej kartoni.

Cila kuti nuk është prej kartoni?

Kutija e fjalorit nuk është prej kartoni.

A keni dërguar ndonjëherë ndonjë letër të porositun?

Po, unë kam dërguar disa herë letra të porosituna.

Sa herë keni dërguar letra të porosituna?

Unë kam dërguar disa herë letra të porosituna.

Çka keni dërguar disa herë?

Unë kam dërguar disa herë letra të porosituna.

A lën dielli në lindje?

Po, dielli lën në lindje.

Në ç'drejtim lën dielli?

Dielli lën në lindje.

A e dini drejtimin e Zotni Përmetit?

Jo, nuk e di drejtimin e Zotni Përmetit.

Kush nuk e di drejtimin e Zotni Përmetit?

Unë nuk e di drejtimin e Zotni Përmetit.

Kur kërkon një huá nga banka, a duhet të mbushni një formulár?

Po, kur kërkoj një huá nga banka, duhet të mbush një formulár.

Çka duhet të bëni kur kërkon një huá nga banka?

Kur kërkoj një huá nga banka duhet të mbush një formulár.

Kur duhet të mbushni një formulár?

Kur kërkoj një huá nga banka duhet të mbush një formulár.

A kam shenue në këtë pusullë numrin tim të telefonit?

Po, në këtë pusullë keni shenue numrin tuaj të telefonit.

Çka kam shenue në këtë pusullë?

Në këtë pusullë keni shenue numrin tuaj të telefonit.

Ku e kam shenue numrin tim të telefonit?

Në pusullë e keni shenue numrin tuaj të telefonit.

A gjindet në Shqipëri zyra telegrafike në të njëjtën ndërtesë me zyrën e postës?

Po, në Shqipëri, zyra telegrafike gjindet në të njëjtën ndërtesë me zyrën e postës.

Cila zyrë gjindet në të njëjtën ndërtesë me zyrën e postës në Shqipëri?

Në Shqipëri, zyra telegrafike gjindet në të njëjtën ndërtesë me zyrën e postës.

Ku gjinden zyrat telegrafike në Shqipëri?

Në Shqipëri, zyrat telegrafike gjinden në të njëjtën ndërtesë me zyrën e postës.

A ka secila dritore në këtë dhomë gjashtë xhama?

Po, secila dritore në këtë dhomë ka gjashtë xhama.

Sa xhama ka secila dritore në kësaj dhomë?

Secila dritore në këtë dhomë ka gjashtë xhama.

Cilat dritore kanë gjashtë xhama?

Secila dritore në këtë dhomë ka gjashtë xhama.

A rri hapët sporteli i telegramevet 24 orë në ditë?

Po, sporteli i telegramevet rri hapët 24 orë në ditë.

Cili sportel rri hapët 24 orë në ditë?

Sporteli i telegramevet rri hapët 24 orë në ditë.

Sa orë në ditë rri hapët sporteli i telegramevet?

Sporteli i telegramevet rri hapët 24 orë në ditë.

A dërgoni të holla me çek, apor me mandapostë, zakonisht?

Zakonisht, unë dërgoj të holla me mandapostë.

Kush dërgon të holla me mandapostë, zakonisht?

Zakonisht, unë dërgoj të holla me mandapostë.

Çka dërgoni ju, zakonisht, me mandapostë?

Zakonisht, unë dërgoj të holla me mandapostë.

A përdorim spagë për të lidhë pako?

Po, për të lidhë pako përdorim spagë.

Çka përdorim për të lidhë pako?

Për të lidhë pako përdorim spagë.

Kush përdor spagë për të lidhë pako?

Të gjithë përdorin spagë për të lidhë pako.

- A ka shkolla jonë rregullore?
 Po, shkolla jonë ka rregullore.
 Cila shkollë ka rregullore?
 Shkolla jonë ka rregullore.
 Çka ka shkolla jonë?
 Shkolla jonë ka rregullore.

- Në qoftë se marrësi i një letre nuk gjindet në drejtim, a i kthehet letra dërguesit?
 Po, në qoftë se marrësi i një letre nuk gjindet në drejtim, letra i kthehet dërguesit.
 Kujt i kthehet letra në qoftë se marrësi nuk gjindet në drejtim?
 Në qoftë se marrësi i një letre nuk gjindet në drejtim, letra i kthehet dërguesit.
 Kur i kthehet letra dërguesit?
 Letra i kthehet dërguesit në qoftë se marrësi i një letre nuk gjindet në drejtim.

Use "memzi" with the help of the following statements:

Atij i dhemb kamba; ecën me shumë vështirësi.
 Ai memzi ecën.

Letra e tij lexohet me vështirësi të madhe.
 Letra e tij memzi lexohet.

Ata flasin shqip me shumë vështirësi sepse kanë harrue.

Ata memzi flasin shqip.
 Dialogu që shumë i gjatë; gati s'pata kohë me e mbarue.

Memzi e mbarova dialogun.
 Gjella s'kishte krypë aspak; e hangra pa qejf.
 Memzi e hangra gjellën sepse s'kishte krypë aspak.

Ai është shumë i lodhun; qëndron më kambë me vështirësi të madhe.

Ai memzi qëndron më kambë sepse është i lodhun.

Ca ditë më parë u kishem shkruar prindëvet se, porsa të merrshem rrogën do t'u dërgojshem një pako me veshmbathje. Pardje, pra, që ditë pagese dhe unë, si gjithë nëpunësit tjerë, mora rrogën dhe menjherë dola në pazar për t'u blé ca plaça prindëvet dhe një pëndë motrës. Në mbrâmje i futa të gjitha në një kuti prej kartoni të fortë, e mbylla, shkrova drejtimin dhe kështu koliposta që gati për t'u dërgue të nesërmen në mëngjes. E di që ditën mbas pagesës rreshtat me njerëz tue pritë janë të gjatë në postë-telegrafë; prandëj dhe dola heret, me kolipostë nën krah, tue shpresue që të zëjshem rradhë ndër të parët. Mjerisht, atje gjeta njerëz që kishin dalë edhe më heret se unë dhe m'u-desh me pritë një gjymës ore. U-mërzita mjaft deri sa m'erdhi rradha, por s'pata çka me bë.

Kur i dhash kolipostën nëpunësit të postës, ai m'a këtheu tue më thënë me njerzi: "Më vjen keq, Zotni. Ju nuk e keni lidhë pakon me spagë të trashë simbas rregullores. Kjo pako, megjithëse është prej kartoni të fortë, mund të shpërthehet. Përgatitnie si duhet dhe binie mbasdreke!" Me pak fjalë, nëpunësi

nuk m'a pranoi at pako që kishem përgatitë me aq kujdes. Kishem edhe punë tjera në postë: dërgova dy letra të porositura, të cilat nëpunësi, para se t'i pranonte, i këqyri me kujdes në se kishem shenue mbi zarf emnin, mbiemnin dhe drejtimin e dërguesit. Secila më kushtoi 63 lekë. Mandej kërkova një mandapostë për 1500 lekë. Shenova emnin, mbiemnin dhe drejtimin e marrësit në një pusullë dhe i a dhashë nëpunësit që t'i shkruente mbi mandapostë. Taksa më kushtoi 20 lekë. Pagova me dy bankënota njëmijë lekësh; nëpunësi, mbasi i numroi, më dha kusurin: 480 lekë. Po aty mora edhe ca pulla 5-she e 10-she.

Në sportelin që gjindesh në të majtë bleva tri kartëpostale, kurse në sportelin përball, ku gjindesh zyra telegrafike, dërgova një telegram, natyrisht mbasi e shkrova në një formulër. Kolipostën e nisa mbasi dola nga puna.

QUESTIONS-PYETJE

1. Çka u kishem shkruar prindëvet ca ditë më parë?
2. Kur do t'u dërgojshem prindëvet një pako me veshmbathje?
3. Kur që ditë pagese?

4. Çka bëna unë pardje, si gjithë nëpunësit tjerë?
5. Ku shkova unë, mbasi mora rrogën?
6. Pse dola në pazër?
7. Çka bleva në pazër?
8. Në mbrëmje, ku i futa të gjitha plaçkat që bleva?
9. Prej se ishte kutija me të cilën bëna pakon?
10. Mbasi i futa plaçkat mbrendë, çka bëna?
11. Çka shkroya mbi pako?
12. Kur qe pakoja gati për t'u-dërgue të nesërmen në mëngjes?
13. Qysh janë rreshtat me njerëz tue pritë ditën mbas pagesës?
14. Çka shpresojshem unë kur dola nga shtëpija heret, me pako nën krah?
15. Pse dola heret të nesërmen në mëngjes?
16. Mjerisht, sa njerëz gjeta në postëtelegrafë?
17. Sa kohë m'u-desh me pritë?
18. A u-mërzita deri sa m'erdhi rradha?
19. Kush m'a këtheu kolipostën?
20. Qysh m'a këtheu kolipostën nëpunësi i postës?
21. Çka më tha ai me njerzi?
22. Me çka duhet t'a kishem lidhë pakon?
23. Çka thotë rregullorja e postës?
24. Çka i ngjën pakos në goftë se nuk e lidhim me spagë të trashë?

25. Çka më tha nëpunësi i postës më në fund?
26. Çfarë letrash dërgova në postë?
27. Çka bëni nëpunësi i postës para se me i pranue letrat?
28. Emni, mbiemni dhe drejtimi i kujt duhen shkruar mbi zarfin e një letre së porositun?
29. Sa më kushtoi secila nga letrat e porosituna?
30. Për sa lekë e kërkova mandapostën?
31. Ku e shenova emnin, mbiemnin dhe drejtimin e marrësit të mandapostës?
32. Sa lekë më kushtoi taksa e mandapostës?
33. Me çfarë bankënotash pagova?
34. Sa kusur më dha nëpunësi?
35. Çka mora po në at sportel?
36. Çka bleva në sportelin që gjindesh në të majtë?
37. Çka bëna në sportelin përball?
38. Kur e dërgova kolipostën?

PJESA E GJASHTË
DETYRË SHTEPIJE

LIV
SIXTH PART
HOMEWORK

Translate into Albanian:

1. It didn't occur to me to ask him; I forgot.
2. He remained behind because he was very tired.
3. You can send packages with clothing to Albania, but they might have to pay duty.
4. I don't know in what direction he went.
5. Fill in this form and send it to the State University of Tirana.

Translate into English:

6. Nuk mund të dërgojsh të holla në Shqipëri me mandapostë; duhet t'i dërgojsh me anë të bankës.
7. Ka qenë shumë i sëmundë, menjëherë ecën.
8. Ai s'e tha nga vetja e tij, por që i porositun të flitte ashtu.
9. E kam shenue diku datën, në të cilën duhet të shkoj ke mjeku, por s'e mbaj mend se ku.
10. Bleva dy këmbisha; i dhash një mijëshe, por harroi të m'epete kusurin dhe unë harrova t'i a kërkoj.

PJESA E SHITATË
FJALORI

LIV
SEVENTH PART
VOCABULARY

dërgues, -i , dërgues, -it	(m.)	sender
drejtim, -i drejtime, -t	(m.)	address; direction
formulár, -i formularë, -t	(m.)	form (to be filled in)
kartëpostale, kartëpostalja kartëpostale, -t	(f.)	postcard
karton, -i kartona, -t	(m.)	cardboard
kolipostë, -a koliposta, -t	(f.)	parcel, package
kujdes, -i kujdese, -t	(m.)	care, attention; anxiety
kusúr, -i	(m.)	change (balance), (the) left over, remainder
mandapostë, -a mandaposta, -t	(f.)	money order
marrës, -i marrës, -it	(m.)	receiver
me mbetë (unë mbes or jes)	(v.)	to remain, stay, to get stuck; to die in a war
mbiemën, mbiemni mbiemna, -t	(m.)	family name; adjective
memzi	(adv.)	hardly, scarcely, with difficulty

me numrue (unë numrojt)	(v.)	to count
me peshue (unë peshoj)	(v.)	to weigh
përball	(adv. & prep.)	opposite, across
i, e, të porositun të porosituna	(adj. m. & f.)	registered (mail); instructed
pusullë, -a pusulla, -t	(f.)	slip, note
rradhë, -a rradhë, -t	(f.)	turn; line, row
rregullore, rregullorja rregullore, -t	(f.)	set of regulations
rresht, -i rreshta, -t	(m.)	line, row
secila	(pron. & adj. f.)	each, every
spagë, -a	(f.)	string
spagë e trashë	(f.)	twine
sportel, -i sportele, -t	(m.)	window (service window)
me shenue (unë shenoj)	(v.)	to mark, brand, to make a note of
i, të shenuem e, të shenueme	(adj. m. & f.)	indicated, marked; noteworthy
me u-shpërthye (unë shpërthehem)	(v.)	to unbutton; to come apart, to fall to pieces

telegrafik, -e	(adj. m. & f.)	telegraphic, telegraph
i, e, të trashë të trasha	(adj. m. & f.)	thick, fat; stupid
vështirësi, -ja vështirësi, -t	(f.)	difficulty

Notes:

s'kam ç'të ju bâj I can't help you.

nuk më shkoï mendja It didn't occur to me.

Përgjegjet e fjalëve krye

Page 31:

1. Shqipe
2. Tetâr
3. Mësim
4. Hapat
5. Burim
6. Zilja
7. Letra

Page 151:

1. Bardhë
2. Mendoj
3. Arsye
4. Raki ja
5. Ethet
6. Qingji